

Upravništvo Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon števil 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inzeratni oddelk: Ljubljana, Sebe-
burgova ul. — Tel 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7 — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocanova ulica 2
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17 749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 30 din.
Za inozemstvo 50 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

Madžarski obisk

Jutri prispe v Beograd na uradni obisk madžarski zunanji minister grof Csaky v spremstvu večjega števila visokih uradnikov madžarskega zunanjega ministrstva. Obisk predstavlja ključni ofazo dalje medsebojne izmenjave visokih posetov v zadnjih mesecih ter obojestranskega zavzemanja za poglobitev medsebojnih odnosov v znamenju medsebojnega spoštovanja ter skupnega prizadevanja za ohranitev miru v podunavsko-balkanski Evropi.

Želja po izboljšanju odnosov med Jugoslavijo in Madžarsko je bila v zadnjem času večkrat izražena v govorih madžarskih državnikov in je vselej nalezljiva na ugoden odmev tudi na naši strani. To dokazuje, da odgovarja ta želja razpoloženju na obeh straneh in da je rezultat naravnega razvoja, tekom katerega so se odnosi med obema državama postavili že na zanesljivo osnovo. Tako na naši kakor na madžarski strani smo namreč v zadnjem času slišali značilne izjave, iz katerih je jasno izhajalo, da želita obe državi poglobiti medsebojne odnose iz dveh razlogov: prvi zaradi mnogih skupnih interesov, ki ju danes vežejo na medsebojno spoštovanje in sodelovanje, drugi pa zaradi skupne želje po ohranitvi miru v tem delu Evrope. Tako je bilo od vsega začetka vsakomur jasno, da Jugoslavije in Madžarske ne vodijo nikakri prikriti nameni v skupnih prizadevanjih za poglobitev medsebojnih odnosov. Razumevanje za miroljubne težnje obeh držav je bilo zaradi tega splošno in je našlo viden izraz tudi v pisanju italijanskega in nemškega časopisa v zadnjih mesecih in tednih.

Okvir te zblizvalne akcije med obema državama je bil že doslej povsem jasno začrtan. Na madžarski strani so vedno znova poudarjali, da polagajo veliko važnost na ureditev medsebojnih odnosov na takšni osnovi, ki bi v bodoči izključevala kakršnakoli medsebojna trenja. Madžarske zunanje politične odločitve zadnjega časa niso niti najmanj zadržale teh madžarskih stremeljenj, ki so se celo toliko bolj stopnjevale, kolikor bolj je postajala madžarska politika jasna in premočrtna v smislu novih nalog, ki so se ji postavljale po dunajski razsodbi in po poglobitvi njenih odnosov z velesilama osi. Madžarski zunanji minister grof Csaky, ki bo prihodnje dni naš gost, je v vseh svojih poslednjih zunanje političnih izjavah stalno naglašal potrebo po tesnih in prijateljskih odnosih z Jugoslavijo.

Na drugi strani tudi naši državniki niso opustili nobene prilike, da ne bi poudarili iskrene želje naše države, da prijateljsko uredi svoje odnose z vsemi sosedmi. Med temi sosedmi je bila vedno mišljena tudi Madžarska. Najavljiva, razločljiva poudarek je dal tej naši želji knez-naměstnik Pavle v svojem prvredenskem govoru po radiu, ko je izjavil: »Naša država vodi miroljubno politiko ter želi prijateljstva in sodelovanja z vsemi svojimi sosedmi, ki spoštujejo njeno nedotakljivost in njeno neodvisnost.« Poleg te naše želje pa je še skupni interes na ohranitvi miru v tem predelu Evrope, ki nas v sedanjih okoliščinah še posebej veže na enako razpoložene naše sode. Naša nevtiralnost, ki izvira iz odločne volje vsega našega naroda, da si ohrani mir, lahko ta proces zblizavanja s sosedmi samo pospešuje, ne pa zavira. Gotovo je tudi to spoznanje v veliki meri omogočilo tako uspešen razvoj naših odnosov z Madžari, kakor ga dokumentira prav obisk madžarskega zunanjega ministra v naši prestolnici.

Da so te stalne osnove naše zunanje politike od izbruha vojne dalje v veliki, če ne celo odločilni meri pripomogle k temu razvoju, nam najbolj zgovorno pričra pisanje italijanskih in nemških listov, ki tolmačijo madžarski obisk v Beogradu kot izrazito manifestacijo skupne jugoslovenske in madžarske želje po zavarovanju miru na evropskem jugovzhodu in kot konkreten doprinos obeh držav da se onemogoči razširjenje vojne tudi na to področje. Glasovi, ki spremljajo Csakyjev obisk pri nas, so torej povsod zelo miroljubno ubrani. Gotovo je, da se tega danes prav tako veseli Madžari kakor mi. To nam med drugim dokazuje uvodnik, ki ga je Csakyjevemu obisku posvetil budimpeštanski vladni organ »Pester Lloyd«, ki še posebej poudarja njegov izrazito miroljubni pomen ter njegov splošni doprinos k novi mirovni ureditvi vsega evropskega jugovzhoda.

Tako sta torej okvir in pomen madžarskega obiska pri nas z vseh strani osvetljena v pravi luči pa zato ne dvomimo da bo obisk rodil one rezultate, ki si jih obe državi od njega obetata, zlasti v pogledu skupnih prizadevanj za ureditev miru in konsolidacijo razmer na vsem podunavsko-balkanskem področju. V tem nas med drugim potrjuje še okolnost, da tudi v Sofiji pozdravljajo prizadevanja jugoslovenskih in madžarskih odgovornih krogov v tej smeri.

Iz vsega tega pa bi mogli obenem zaključiti, da predstavlja madžarski obisk samo del splošnih diplomatskih prizadevanj.

Italijanski umik na novo črto

Enajsta italijanska armija se umika na črto severno od Argirokastra, deveta armija pa je še v bojih z Grki — Grki prodirajo proti Himari, Tepeleniju, Klisuri in v smeri proti Elbasanu

Rim, 9. dec. br. (Stefani). V svojem današnjem 185. službenem vojnem poročilu pravi vrhovno poveljstvo italijanske vojske:

Na grški fronti so naše čete na sektorju 9. armije odbile ponovne sovražne napade in prešle v množične in uspešne protinapade. Enajsta armija je brez izgub ljudi in vojnih potrebščin dovršila zapovedani umik na črto severno od Argirokastra in nekaj manjših stranskih krajev.

Naše letalstvo je bombardiralo vojaške objekte v Santa Mauri in v zalivu Arti čeprav se je moralo boriti z velikimi vremenskimi nevarnostmi. Na našem ozemlju smo našli ostanke enega izmed hudopodkodanih sovražnih letal, ki sta bili omenjeni v poslednjem vojnem poročilu. Njegov pilot, neki angleški oficir, ki se je pognal iz letala s padalom, je bil hudo ranjen.

Rim, 9. dec. j. (United Press). Kakor poročajo iz krogov, ki veljajo normalno

za dobro poučene, bo v vrhovnem poveljstvu italijanske vojske osnovano novo mesto podnačelnika generalnega štaba. Podnačelnik generalnega štaba bo imel nalogo podpirati vrhovnega poveljnika generalnega štaba pri njegovih tekočih poslih, kakor tudi nadomeščati ga v primeru odsotnosti odnosno obojenja.

Nov predsednik komisije za premirje s Francijo

Rim, 9. dec. (Stefani). Kakor znano, je bil armijski general Pintor, ki se je v soboto smrtno ponesrečil pri Acigolu v Piemontu, ko se je z letalom odpeljal v družbi letalskega generala Pellegrinija in drugih članov italijanske delegacije v komisiji za izvedbo premirja s Francijo, predsednik te italijanske francoske komisije. Danes je italijanska vlada imenovala armijskega generala Kamila Grossija za novega predsednika komisije.

Grška poročila

Utrjevanje novo osvojenih položajev na južni fronti Ogorčeni boji na severni fronti za višine, ki obvladujejo dolino reke Devoli

Atene, 9. dec. j. (AR). Po zavzetju Argirokastra in Delvinona na južnem odseku albanskega bojišča so se grške čete večerjonejevale v glavnem na utrjevanje novo osvojenih položajev. Italijanske čete so na obalnem frontnem odseku severno in severozapadno od Santi Quaranta izvršile nekaj protinapadov na nove grške postojanke, vendar so bile s precejšnjimi izgubami odbite. Grško letalstvo je s podporo angleških bombnikov večkrat bombardiralo italijansko frontno zaledje na tem odseku z namenom, da se Italijani na svojem umiku ne bi mogli organizirati v novo obrambno črto.

Kakor na južnem frontnem sektorju, se tudi na centralnem bojišču omejujejo grške čete večinoma samo na očistevalne operacije in večerj tamkaj ni bilo večjih spopadov.

Najhušji boji se še zmerom bljejo na severnem frontnem odseku, zlasti na pogorju Mokra in Kamija, kjer se skušajo Italijani z neprestanimi protinapadi rešiti silnega grškega pritiska in se obdržati na svojih sedanjih pozicijah. Večerj je po izredno ogorčeni borbi padla Grkom v roke vas Lin, ki jo smatrajo vojaški strokovnjaki kot ključ za nadaljnjo ofenzivo proti Elbasanu. Borba, ki je trajala ves dan, je bila izredno krvava in so imeli tako Italijani kakor tudi Grki precejšnje izgube. Že v soboto so grške čete v naskoku na nož osvojile razne višine okrog Lina in tako so se morale italijanske čete, ki jim je grozilo zajetje, po obupnih prizadevanjih, da bi se izmuzle iz obzema grških čet slednjič umakniti. Italijani so se takoj nato z vso naglico utrdili na črti, ki teče nekako od Lina v smeri proti Raštanu. Italijanski odbor na tej obrambni črti je zelo močan. Italijani se zavedajo, da bi bila z zlomom njih odpora na tem mestu direktno ogrožena cestna zveza na Elbasan, ki je za redni italijanski umik na novo utrjeno črto Elbasan — Tepeleni življenjske važnosti. Prav tako bi s tem prišla v nevarnost tudi cesta, ki vodi v Kukuš, po kateri bi se moglo nadaljevati grško prodiranje.

Zelo ogorčena bitka se bje zdaj za nekaj višinskih postojank, ki obvladajo dolino reke Devoli. Na teh postojankah imajo Italijani več zelo dobro utrjenih pozicij. Neke te pozicije se je po zadnjih poročilih posrečilo Grkom zavzeti v naskoku na nož po predhodnem obstreljevanju težkega grškega topništva. Dolina reke Devoli predstavlja enega najugodnejših prehodnih potov v prodiranju proti Elbasanu. Italijanski umikanje proti Elbasanu se nadaljuje na vseh prometnih poteh, ki se niso pod ognjem grškega topništva.

Atene, 9. dec. br. (At. ag.). Vrhovno poveljstvo grške vojske je snoči objavilo naslednje 43. službeno vojno poročilo:

Ves dan so bile naše čete v ofenzivnih operacijah na raznih sektorjih fronte. Operacije so se zaključile z velikim uspehom in grška vojska je zavzela spet vrsto novih strateških postojank na albanskem ozemlju. Grška vojska je vkorakala v Argirokastru.

devanj zadnjega časa, v kolikor so se ta povsem konkretno in nedvoumno izkazala predvsem kot prizadevanja za ohranitev miru v naši bližini. Lahko bi jih torej označili kot tretjo fazo diplomatskih akcij na evropskem jugovzhodu, v kolikor se ona razvija na povsem novih, samostojnih osnovah. Prva faza je bila splošnega značaja in se je zaključila s sklenitvijo znanega berlinskega pakta med Nemčijo, Italijo in Japonsko v septembru. Druga se je vzporedno z nemško-ruskim razčiščevanjem razvijala v smislu pristopa nekaterih podunavskih držav k berlinskemu paktu, vendar z omejitvami, ki jih je postavil razvoj. Od tedaj naprej je vedno bolj jasno prizadevanje, da se Balkan in Podunavje zavarujeta pred vojnim razširjenjem, čemur je v zad-

Grški vojni plen

Atene, 9. dec. br. (At. ag.). Današnji listi poročajo v svojih obširnih poročilih o zavzetju Argirokastra, da so grške čete zadnje dni v borbah na južnem odseku fronte ujele 2327 italijanskih vojakov in 115 oficirjev. Ob tej priliki so se Grki polastili tudi važnih italijanskih vojaških listin, ki bodo o priliki še objavljene.

Sedaj je pod grško oblastjo že ena sedmina vse Albanije. Na tem ozemlju živi okrog 290.000 ljudi. Vsa Albanija ima približno milijon prebivalcev. Zasedeni del dežele je tudi najrodovitnejši, kar velja posebno za ravnino okrog Korče in dolino, v kateri leži Argirokastru.

Atene, 9. dec. s. (Reuter). Vojni poročevalci, ki so prispeji v Argirokastru, tik po zasedbi mesta po grški vojski, javljajo, da je mesto v dosedanjih bojih primeroma malo trpelo. Prej-nja poročila, češ da so požari mesta skoro popolnoma razdejali, so se izkazali kot zelo pretirana.

Grki so imeli pri zasedbi Argirokastra izgube, ki pa niso bile velike. Italijani so skušali kriti umik svoje vojske iz mesta s pomočjo oddelka tankov Grki so v Argirokastru zaplenili velike množine vojnega materiala.

V srednjem delu fronte so zavzeli Grki kljub močnemu italijanskemu odporu nove važne utrjene pozicije.

V severovzhodnem sektorju je bila po srditi borbi, ki se je odigrala sredi velikega naliva, zavzeta vas Radokal.

Grške informacije pravijo, da se glavna italijanska vojska umika proti Elbasanu in da krijejo pri Linu umik samo manjši italijanski oddelki.

Atene, 9. dec. s. (Reuter). Pri zasedbi Argirokastra so Grki zaplenili 12 baterij italijanskih topov.

Grške civilne oblasti so sedaj prevzele upravo v Argirokastru.

Pred Tepelenijem in Klisuro

Atene, 9. dec. s. (Columbia BS). Grške čete so od Argirokastra prodrele že dalje proti severu ter so zavzele vas Subaki. ki je samo še 7 milj (11 km) oddaljena od Tepelenije. Dalje proti vzhodu stoje grški čete 10 km pred mestecem Klisuro. Tu hočejo Grki očistiti s prodorom z desnega krila prav tako napredovati proti Tepeleniju.

Pri Moskopolju so Grki zavzeli vas Bersnik, ki je samo še nekaj milj oddaljena od večje naselbine Grams v dolini Devolija.

Upori za hrptom italijanske vojske

New York 9. dec. s. (Columbia BS). Po informacijah iz balkanskih preskic je v okolici mesta Himare v Albaniji izbruhnil večji upor 800 albanskih upornikov je na-

njem času služilo več prizadevanj. V isti sklep lahko postavljamo tudi skupne težnje Jugoslavije in Madžarske, kakor se manifestirajo prav o priliki sedanjega madžarskega obiska v Beogradu, in sicer tako pri nas in v Budimpešti kakor pri vseh drugih interesiranih državah.

Jugoslovensko-madžarsko zblizanje spada torej v okvir razčiščevalnih akcij na vsem podunavsko-balkanskem področju v znamenju pomirjenja in zagotovitve miru, kakor je to v interesu vseh prizadetih Jugoslavija in Madžarska služita zato ne le svojim posebnim temveč tudi skupnim interesom evropskega jugovzhoda, ko hočeta vsaka zase čim največ prispevati k poglobitvi medsebojnih odnosov in v interesu miru na svojem področju in v svoji bližini.

padlo Italijane, ki se umikajo iz Santi Quaranta. Prišlo je do ostre borbe. Italijani so bili razpršeni v tri skupine ter so v boju izgubili tri častnike in 69 vojakov na mrtvih in 150 ranjenec. Vstasi so imeli 57 mrtvih in okoli 150 ranjenec.

V Tirani je eksplodirala bomba ter ubila enega častnika in ranila pet oseb.

Ameriška letala za Grčijo

Washington 9. dec. j. (AR). Kakor poroča agencija International News Service, je ameriška vlada odstopila 30 lovskih letal tipa Curtis, ki so bila zgrajena za Anglijo, grškemu letalskemu poveljstvu. Kakor se doznava, je angleška komisija za vojne na-

Angleška ofenziva v egiptski puščavi

V Zapadni puščavi so sprednji oddelki angleške vojske na široki fronti v boju z Italijani

Kairo, 9. dec. s. (Reuter). Današnji komunikacije poveljstva angleške vojske na Bliznjem vzhodu javlja:

V Egiptu so v Zapadni puščavi prednji oddelki angleške vojske na široki fronti v boju s sovražniki. V bitki južno od Sidi Baranija je bilo ujetih 500 italijanskih vojakov.

V Sudanu so preteklo noč naše izvidnice izvedle več obsežnih akcij v ozemlju okoli Galabata. Naše topništvo je zopet uspešno napadlo sovražne postojanke.

Z drugih bojišč ni nobenih novic. Današnji komunikacije poveljstva angleškega letalstva na bliznjem vzhodu javlja:

Izvidniški poleti angleških letal so potrdili, da je bila pri napadu na letališče v Castell Benito v Libiji v soboto zvečer povzročena znatna škoda.

V nedeljo zvečer so angleški bombniki napadli letališče v Benini v Libiji. Povzročena je bila znatna škoda na zgradbah in letalih.

Neka rodezijska letalska eskadrila je napadla sovražno strojniško postojanko v vzhodni Afriki in je z bombami ponovno zadela cilj. Napadi so bili izvedeni tudi na več letališč in bencinskih skladišč v Italijanski vzhodni Afriki.

Eno angleško letalo je bilo od sovražnih lovec sestreljeno, toda ugotovljeno je, da se je posadka rešila s padali.

London, 9. dec. s. (Reuter). Z merodajnih mest se doznava, da prisiljujejo vojaški operaciji v Zapadni puščavi v Egiptu, ki jih omenja današnje angleško vojno poročilo iz Kaira, znaten pomen. Izvedelo se je, da je iniciativo za začetek bojev dala angleška vojska. Podrobnosti o bojih do večera še niso na razpolago.

Kairo, 9. dec. s. (Columbia B. S.). Današnji vojni komunikacije poveljstva angleške vojske na Bliznjem vzhodu, ki govori o večjih bojih v Zapadni puščavi, daje naslutiti, da je pričakovati v zapadnem Egiptu v kratkem večjih vojaških operacij. Za enkrat sicer še ni znakov, da bi bili Angležji že prišli z večjim napadom proti glavni italijanski postojanki Sidi

bave v Zedinjenih državah izrecno želela, naj se prvotno Angliji namenjena letala odstopijo Grčiji.

Na dodekaneškem otočju primanjkuje živil

Ankara, 9. dec. s. Columbia BS javlja, da vlada v turških krogih prepričanje, da razpolagajo Italijani na Dodekanežu z zalogami, ki zadostujejo samo še za dva ali tri mesece. Dodekaneško otočje je zaradi angleške blokade sedaj skoro popolnoma odrezano od ostalega sveta in se zdi nemogoče, da bi mogli Italijani poslati na otok nove zaloge živeža, vojnega materiala in goriva.

Barani. Toda že dejstvo, da poroča angleški komunikacije o 500 italijanskih ujetnikih, priča, da gre za boje večjega obsega.

Že 4.000 ujetnikov

Kairo, 9. dec. s. (Reuter). Nocoj je bil objavljen o bojih v Zapadni puščavi v Egiptu naslednji poseben komunikacije poveljstva angleške vojske:

Operacije na bojišču se razvijajo zadovoljivo. Doslej je bilo ujetih nad 4000 italijanskih vojakov. Poveljnik italijanskega oddelka, ki se je zapletel v borbo z Angležji, je v boju padel, njegov namestnik pa je bil ujet.

Italijansko poročilo

Rim, 9. dec. br. (Stefani). V severni Afriki je naše topništvo zapadno od Alam Rabie poginilo v beg kolone sovražnih avtomobilov. Formacije sovražnih letal so bombardirale letališče in letalsko pristanišče v Tripolisu ter kraja Gagarč Zauzur in Tarhuno. En vojak je bil ubit, 5 pa jih je bilo ranjenih. Bilo je tudi nekaj gmočne škode. Nadalje so sovražna letala bombardirala letališče in bencinskih skladišč v Bengasiju, kjer je bil poškodovan en hangar, in Ain Gazalo, kjer pa ni bilo nobene škode. Naša letalska letala so sestrelila tri angleške aparate, protiletalsko topništvo vojne mornarice pa še četrto sovražno letalo.

V vzhodni Afriki so sovražna letala napadla Galabat in Gerife v Somaliji. Skupno je bilo nekaj mrtvih in ranjenih. Nadalje sta bila bombardirana Mojaie in Mega, kjer pa ni bilo ne žrtve ne škode.

Mussolini odklonil

Grazianijevo demisijo

London, 9. dec. br. (CBS). Današnji »Daily Telegraph« objavlja vest iz Kaira, da italijanski ministrski predsednik Mussolini ni pristal na demisijo, ki mu jo je ponudil tudi poveljnik italijanskih oboroženih sil v Libiji in tamkajšnji guverner maršal Rodolfo Graziani.

Prijateljska pogodba z Madžarsko

Po ameriških informacijah bo o priliki Csakyjevega obiska v Beogradu podpisana slična pogodba, kakor je bila sklenjena med Bolgarijo in Jugoslavijo

Budimpešta, 9. decembra. AA. Madžarski zunanji minister grof Csaky bo na povabilo kr. vlade prišel v sredo, 11. t. m. na uradni obisk v Beograd, kjer bo ostal dva dni.

Budimpešta, 9. dec. s. (Columbia B. S.). Po informacijah iz uradnih madžarskih krogov bo madžarski zunanji minister grof Csaky o priliki svojega obiska v Beogradu najbrže podpisal madžarsko-jugoslovensko prijateljsko pogodbo. Pogajanja za tako pogodbo se vrše s polno vednostjo Berlina in Rima. Nova pogodba naj bi imela izključno političen značaj, brez vsakih vojaških obveznosti. V madžarskih krogih izjavljajo, da bo madžarsko-jugoslovenska pogodba imela najbrže podobno obliko, kakor že obstoječa pogodba o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo.

Sofija, 9. dec. AA. Bolgarski tisk pripiše velik pomen obisku madžarskega zunanjega ministra grofa Csakya v Beogradu. Listi poročajo o tem na uvodnem mestu pod naslovi kakor Pogodba med madžarsko-jugoslovenskega razmerja in »Obisk grofa Csakya v Beogradu«. Obenem pa prinašajo obširno poročilo agencije »United Press« iz Budimpešte, ter pravijo med drugim: Večini madžarskih poslancev se zdi neobhodno potrebno, da se utrdi zveze med madžarskim in jugoslovenskim narodom da sta dva naroda, ki so poznata drug drugemu da bosta mogla služiti velikemu cilju ohranitve miru v jugovzhodni Evropi. Listi prinašajo tudi poročilo agencije United Press, ki ci-

tira dopis lista »Piccolo« iz Budimpešte, ki pravi med drugim, da mislijo v Budimpešti, da bo prijateljsko sodelovanje med Madžarsko in Jugoslavijo v menilo v bodoče važen moment reda in konsolidiranja miru v jugovzhodni Evropi.

Hitlerjev sestanek z belgijskim kraljem?

New York, 9. dec. j. (AR.) Poročevalci Columbia B. S. poročajo iz Bruslja, da sta imela tamkaj nedavno sestanek belgijski kralj Leopold in nemški kancelar Hitler.

Pred novo pressnovo angleške vlade

London, 9. dec. br. (CBS). V dobro poučenih političnih krogih napovedujejo bližnjo pressnovo angleške vlade. Po informacijah iz teh krogov naj bi se iz sedanjega kabineta izločila zunanji minister lord Halifax in minister državnega pečata Kingsley Wood. V vlado naj bi se poleg še nekega drugega uglednega politika pritegnil tudi stari Lloyd George. Churchill si obeta, da mu bo na ta način uspelo ustvariti še vse bolj krepko vlado, ki bo neustrašeno nadaljevala sedanjo vojno politiko.

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

Naši kraji in ljudje

Naše železarstvo v bodočnosti

Zanimiva izvajanja novoga docenta dr. Cirila Rekarja

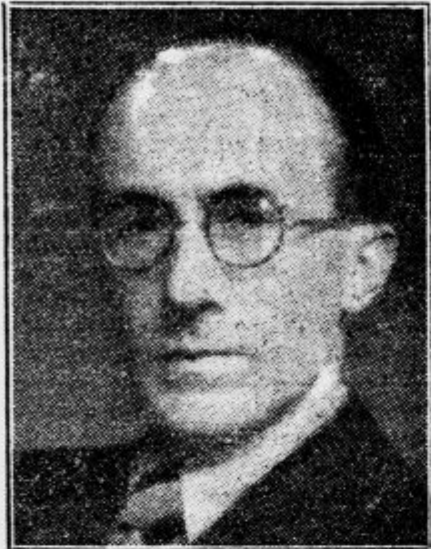
V nedeljo smo objavili članek o novem velikem plavzu na Jesenicah. V zvezi s tem bo zanimalo našo javnost, kako se bo po vsej verjetnosti v bodočih 50 letih razvijala naša železarska industrija. Novi docent naše univerze g. inž. Ciril Rekar, jeseniški rojak je nedavno tega izjavil v svojem nastopnem predavanju zanimive podrobnosti, ki jih kratko povzemamo.

Poraba naše države glede železa je danes izredno nizka in znaša letno povprečno okrog 20 kg na prebivalca. Zaradi naravnega prirastka prebivalstva in nezadostnega razvoja po porabi v prihodnjih desetletjih dosegla kakih 50 kg na prebivalca in bo s tem še vedno globoko pod porabo zapadnih držav, kjer se giblje med 80 in 200 kg. Če bo naša železarska industrija sama hotela kriti domačo potrebo, se bo morala razvijati. Letošnja proizvodnja naših jeklarov bo znašala okrog 300.000 ton surovega jekla. Treba pa bo letno pridobivati okrog 1.300.000 ton. Tolikšna storitev bo v teku petdesetih let zahtevala seveda vedno več železne rude, goriva in kapitala. Poleg 600 milijonov dinarjev, vrženih zadnjih 10 let v ta namen, bo treba vložiti še dve in pol do 3 milijarde dinarjev v obstoječe železarne in zlasti v nove, ki jih bo treba še zgraditi.

Železarne v Jugoslaviji so izpostavljene pogojem, ki niso ugodni in s katerimi se železarname drugod večinoma ni treba pečati. Ena izmed ovir razvoja in cenene proizvodnje je pomanjkanje črnega premoga, iz katerega bi pridobivali metalurški koks. Tehnično utemeljeno in donosno bi, če si jugoslovenske železarne čim prej zgradile lastne koksarne, v katerih bodo koksale iz inozemskega uvoženega črnega premoga. Poleg tega morajo najti pota, da nadomestijo koks z domačim kurivom. Velike zaloge rjavčevega premoga in lignitov so vir, iz katerega je mogoče pridobiti koks, ki v današnjih visokih pečeh niso neposredno uporabni, temveč je treba za to še nadaljnjih predelav in priprav. Možno pa je uporabljati takšne kokske (kot redukcijsko sredstvo) v električnih pečeh za surovo železo. Te peči bi mogle popolnoma osamostojiti naše železarne od inozemskega črnega premoga, kar pa je glede na pomanjkanje izgrajenih hidroelektričnih central in enotne elektrifikacije naše države zaenkrat mogoče le v skromnem, delnem obsegu. Te peči bi potrebovale nepretrgano električno energijo svojih 250.000 kilovatov. Cena takga bi se morala gibati največ med 6 in 8 parami za kilovatro uro. Različni so izgledi in možnosti uporabe lignitnih koksov v plavžih z nizkim jaškom na pogon s kisikom, glede katerih smemo upati, da se bodo iz poskusnega stanja razvili v industrijsko uporabne namene. Ti plavži bi dali današnjemu železarstvu novo obliko jugoslovenskemu pa bi bili verjetno končna rešitev čisto naših kovinarskih vprašanj.

Presenetljiva je ugotovitev, da bodo naši plavži porabili v prihodnjih petih deset-

letjih okrog 23 milijonov ton železa, da pa imamo v naših prvovrstnih rudah le 26 milijonov ton železa na razpolago. Drugovrstne, s škodljivimi primesmi arzena, antimon, bakra in kroma onesnažene rude bodo mogoče delno uporabne. V tem primeru bi zaloge železnih rud trajale namesto 50 morda celo 70 do 80 let. V vsakem primeru je treba napraviti iz tega zaključek, da moramo zaloge železne rude varovati s tem, da začno naše železarne

uvajati del potrebni visoko-vrednih železnih rud iz tujine. Ta zahteva bo gotovo nalezela na odpor zlasti onih krogov, ki so danes za izvoz rude iz naše države, čeprav vedo, da se vrši to na račun osnovne glavnice narodnega premoženja.

Različni so tehnični nedostatki in ekonomske izgube, ki jih povzročajo gradnja plavžev, ločenih od železarn in jeklarov. Ta sistem se mora končati, vse zamujeno pa je treba popraviti. Razvoju naših jeklarov je postavljena ovira z manjvrednostjo naših rjavčevih premogov, ki vsebujejo velike količine vode in žvepla. Nova sredstva bodo te nedostatke odpravila in omogočila našim jeklarnam kakovostno in gospodarsko ono obratovanje, ki je drugod samo po sebi umerno. Ko pregledujemo načine, kako naj se dvigne storitev jeklarov in kako naj se s tem pocieni stroški proizvodnje, je treba poznati prednosti popolnoma bazične Martinove peči, ki je doma na Goranjski Savi. Delo, ki so ga doslej izvršili naši jeklarji, je pokazalo, da je šlo v marsičem svoja pota, ki uvrščajo naše železarstvo po kakovosti v mednarodno vrsto. Ker so z razvojem naše železarske industrije zvezana številna vprašanja splošno-tehnične, prometne, narodno-gospodarske in finančne značaja, je pač nujno potrebno, da pri tem sodelujejo vsi prizadeti činitelji s svojimi izkušnjami, delom in kapitalom po enotnem pretehtanem načrtu. Pri tem ne smemo pozabiti na človeka, na delavca in inženjerja — treba je smotno skrbeti za njihovo tehniško in etično vzgojo.

Dobro mariborsko srce za obmejno deco 275.000 din vredno blago za božično obdarovanje

Maribor, 9. decembra. Tudi letos so plemeniti, domoljubna srca, ki imajo svoje žarišče v obeh mariborskih podružnicah CMD, smotno in vztrajno organizirala širokotežno akcijo za božično obdarovanje revne in pomoči potrebne obmejne dece. Noč in dan so bile na delu vzorno pridne roke, ki so pripravljale zbrano in nakupljeno blago za odpravo na razne obmejne postojanke. Dve sobi šole v Razlagovi ulici sta bili polni perila, pletenin, obleke, obutve, šolskih potrebščin itd. Vse to je bila treba zbrati, urediti, razdeliti in odpraviti. Danes so šle pošiljke iz bližnje okolice pa bo o samih prišli po lepa, obilna božična darila, ki jih je preskrbelo tudi letos dobro srce Maribora po vzglednih domoljubih, ki imajo svoje delovno torišče v obeh podružnicah agline CMD v Mariboru. Vse blago, ki bo te dni razveselilo srca obmejne šolske mladine, pa tudi njihovih revnih staršev, je vredno 275.000 dinarjev, od tega predstavljajo samo četvrt vrednost 180.000 din.

Glasbeno poživljenje v Novem mestu Odlično uspel koncert v Sokolskem domu

Novo mesto, 9. decembra. Naše mesto, ki je v pogledu posređenih prireditelj kulturnega značaja zadnja leta precej skromno, je doživelo v soboto zvečer izredno presenečenje. Glasbeni odsek Sokola je priredil koncert pomnoženega orkestra, ki je privabil ljubitelje glasbe in nudil lep večer. Nesporno je, da so take kulturne prireditve v našem mestu potrebne. Sicer je dolenska prestolnica uradniško mesto in naš uradniški pri sedanjih nizkih prejemkih težko odtrga od ust nekaj dinarjev za kulturni film, dramsko delo ali za koncert, vendar bo držalo, da se z dobro naščitanimi deli vendarle privabi občinstvo, ki je posebno v današnjih časih potrebno in željno kulturnih prireditve. Take vrste je bil sobotni koncert v Sokolskem domu.

Za uvod je orkester odigral Rossinijevo uverturo k operi »Semiramide«. Zelo dobro naščitana in podana uvertura je takoj vzbudila in so si sodelujoči na mah pridobili zaupanje občinstva. Tenorist g. Ivan Rušč je ob spremljevalni orkestru zanel Leoncavallovo »Svečeno« iz opere »Bajazzo«, J. Hatzevo »Uvelo rožico« in S. Strajnarjevo »Krk«. Za vse tri tople občutene in lepo podane pesmi je bil delovni iskren odobravanje, kakor tudi g. Strajnar, skladatelj »Krk«. Koncert v a-molu, ki ga je pri klavirju izvajala (s spremljevanjem orkestra) ga E. Dermovšek-Kochova, absolutna prave moštirske glasbene šole, je bil svojevrsen umetniški učinek. Pri tem s čudnovatim delom nam je pokazala vso tehnično izpopolnjenost, popolno življenje v delu in tako virtuosnost,

da podobnega tu že dolgo nismo slišali. Občinstvo je bilo ob tem mojstrsko podanim delu očarano in je ponovno priklicalo gospe na oder. Prejela je, kakor tudi dirigent, krasen soplek. Vokalni oktet je pod vodstvom br. S. Strajnarja zapel Jenkovo »Vabilo«, Foersterjevo »Razbito čašo« in Adamičovo »Kmečko pesem« prav ubrano in z občutkom. Tudi zadnji dve točki pestrega sporeda: Smetanova »Vltava« in Dvorčakov »Allegro con fuoco« sta bili na višini, da dirigentu br. Engelbertu Sorgu, ki je ves čas vodil orkester, iskreno čestitamo.

Mladi dirigent, ki še mnogo obeta, ima dosti izkušenosti, obvlada celotni gobeni aparat, polaga važnost na dinamiko in skuša doseči harmonično celoto — vse to umetniško hoteenje smo opazili pri tem koncertu. Lahko rečemo, da je to bila v zadnjih letih ena najlepših prireditve v Novem mestu, na katero je Sokol lahko ponosen. Še samo dejstvo, da je v pokrajinskem mestecu zaradi raznih ovir težko dobiti dobre godbenike, nam priča o veliki poštovanosti vseh članov pomnoženega orkestra, saj jih je bilo okrog 25 in so se potrudili, da je koncert tako lepo uspel. Težavno in odgovorno delo, ki ga je z večjo roko izvedel mladi dirigent, zasluži vse priznanje. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano, je bilo navdušeno in videlo se je, da resna muzika najde odmev pri Novomeščanih, samo treba jo je nuditi. Občinstvo si želi še več takih prireditve. Začetek je pravi dober. Če bomo šli tako dalje, se bo tudi v Novem mestu dvignila raven kulturnih prireditve.

Medicinci in pokojni prof. dr. Janez Plečnik

Se vedno, kadar je smrt segla v vrste slovenskih velikih mož, je plakal slovenski narod in z njim tudi nebo. Zapustil nas je tihi in skromno naš blagi učitelj, najboljši oče svojih medicincev, nepozabni dr. Janez Plečnik.

Pred letom dni sem prvič prestopila prag naše univerze. Pričela so se predavanja. Ko sem prvič zjutraj prišla k predavanju anatomije in si s težavo priborila skromen prostor, sem z nestrpnostjo pričakovala začeta.

Točno ob določeni uri je vstopil, mogočen, v svoji beli halji, s knjigami v rokah. Takoj sem zasledila v njem velikega moža in ga vzljubila kakor lastnega očeta. Nisem se zmotila.

Dr. Plečnik je bil vseh nas ukažljivih študentov najboljši učitelj. V teh težkih časih nas je bodril k resnemu delu, vlival pogum in voljo. Nesmrtna je njegova dobrota, nesmrtna je njegov spomin!

Zdaj, ko smo se poslovili od njegovih zemskih ostenkov, nam je hudo. Ali njegov duh nas ne bo nikoli zapustil.

Slava blagemu dr. Plečniku!

Ljiljana.

Evelini Batista

Z nemim vprašanjem na ustih, zakaj toliko trpljenja, smo postajali ob bolniški postelji.

Evelini! Tvoje vedno tako lepe in jasne oči, tvoje polno in rožnato lice nam je dajalo vere in upanja. Vendar, tvoja goreča želja po zdravju in življenju, vsa ona velika življenjska sila ni mogla ustaviti toka usode. — V zgodnjem decembru jutra je usahnil tvoj poslednji dihanje. Zamrla je srce, duša pa je pohitela svetemu Miklavžu nasproti Evelini, ti ni bil pripravljen najlepšega daru — miru in pokoja?

Svatovski odeta, vsa v cvetju, negibno ležiš ob svojem toliko ljubljenem glasovlju. Tiho! Ne zveni pesem ne odmeva tvoj veseli, razigran glas. Le v bleisku črtnice lesenega ograjda se rišejo in love temne sence. Skozi špranjo žaluzij pokukavajo poznojesenski sončni utrinki in se družijo s plantičnim žarom na visokih lestenicah dogorevali svet. Čudovito se svetlika na prsih pripeta svetinja Matere božje, najdražji spomin, ki naj poroča s teboj na pot v večnost. Trpko doganje vse minljivosti globoko zalema naše duše.

V skratkati svetlu zablavljenega sonca se kopljejo s snegom pobeljeni vrhovi naših gor, hladni veter veje preko šišenskega polja — mati zemlja pa sprejema v svoje naročje otroka človekovega. — Večen, sladek sen! — In ob uri, ko je legel mrak na božjo njivo, je zagorela lučka na svežem grobu... In pritipteni pomenek dveh sorodnih duš preko črne grude je bolešno odjeknil v gluho temno noč.

Mašič Osredkarjeva

70 let Miklavža Krljkarja

Na Miklavžev je slavil svoj 70. god g. Miklavž Krljkar, daleč od okrog znani zidarski mojster iz Litije. Kljub lepim letom čilo sodeluje v javnem življenju in je bil na zadnjem občnem zboru JNS izvoljen za predsednika litijske krajevne organizacije.

Miklavž je doma s Save, je pa že mlad prišel s starši v Hrastnik, nato pa na Mačkovo pri Ponovčah. Miklavž je bil dolgo vrsto let zidarski podjetnik pri železnici. Je samostojen mojster že polnih 40 let. Sin Franjo, takisto strokovno zelo sposoben, mu je v obrti krepka opora. Za več kakor 30 hiš je g. Miklavž Krljkar obogatil Litijo. Za svojega bivanja v Litiji je posegel tudi v domačo politiko, zlasti v občinsko. Kot vnet gasilec je prejel za uspešno pomoč diplomu. V mlajših letih je pomagal pri gasilski godbi, pri tamburaškem zboru in šramlu. Precej let je bil delaven tudi pri litijski »Lipi«. Nad vse, da ga imajo v svoji sredi naši lovci. Čprav je Miklavž odločno naprednega mišljenja, ga spoštujejo tudi oni iz nasprotnega tabora Miklavž rad pove tako, kakor je res: »Vedno sem bil naprednjak in Sokol, da, med ustanovitvi litijskega društva. Nikdar nisem bil nič drugega, čeprav so name že močno pritiskali, pa nisem odnehal. Od svojega prepričanja niti v najbolj kritičnih trenutkih in tudi ne bom!« Vrlenu možu naj prinese njegov in farni patron še zvrhan koš krepkih, zdravih let.

Krščanska zajednica mladih ljudi v Prekmurju

Murska Sobota, 9. decembra. Nedavno je priredila akademika krščanska zajednica mladih ljudi na ljubljanski univerzi koncertno recitacijsko turnejo v Prekmurju. Poglavitni namen je bil neposredni stik s prekmurjskimi evangeličani, za katere se je slovenska akademika mladina doslej bore malo zanimala. Zato je zajednica z veseljem obiskala mursko-soboško in puconsko evangelijsko faro. Visokošolce in visokošolke, po številu nad 25, so v Soboti sprejele predstavnice evangelijskega ženskega društva, v katero imenu jih je pozdravil kaplan gosp. Darvaš. Po zahvalnem govoru enega izmed akademikov so gostje in številno

občinstvo, ki se je nabralo na postaji, krenili v Sokolski dom, kjer je akademika mladina nastopila s koncertno recitacijskim sporedom pred široko javnostjo. Spored, ki so ga akademiki izvajali pred polno zasedeno dvorano, je obsegal tehten uvodni nagovor akademika Draščka, Kovičeve recitacije Zupančeve »Naše besede«, pevski nastop gđe. Kovičeve, zborov recitacije Wolkerjeve »Balade o kurjačevih očeh«, glasbene točke, ki jih je izvajal salonski orkester pod vodstvom akad. Cigliča ter violinist Prevorsek, dalje nastop akademikega pevkega kvinteta, ki je zapel nekaj narodnih in umetnih pesmi, slednjič pa predvajanje filmov iz življenja našega mladega kralja.

Druga dne je akademika mladina sodelovala z izbranim versko-kulturnim sporedom pri evangelijskem bogoslužju v lepi in prostorni soboški cerkvi, ki je bila nabito polna. Za uvod je nastopil godalni trio, nakar so se vrstile naslednje točke: koraška recitacija psalma, orkestralno izvajanje Mascagnijevega sinfoničnega intermezza, petje akademikega kvinteta, recitacijski in violinski solo ter predvajanje akad. Sebianiča o Primožu Trubarju. Opoldne se je pri skupnem kosilu vseh sodelujočih pristrčno zahvalil za sodelova-

Za izpopolnitev univerze, za tretji in četrti letnik strojne tehnike

Ljubljana, 9. decembra

Ob Aškerčevi ulici že dolgo stoji na stavba »Oddelek za strojništvo«. Toda v to stavbo še ne zahajajo akademiki strojniki, temveč v njej še vedno neumorno delajo pridne obrtniške roke, da bodo mogli slovenski študentje doma študirati strojno tehniko, da bodo lahko med lastnim narodom rastle zanj. O vsem tem so nam akademiki strojniki poslali naslednje pismo:

Vse te delavce, vse te obrtnike, ki kakor mravje pridno opravljajo svoj posel, vodi s svojo skrbno in izkušeno roko nam vsem dobro znani in za strojni oddelek najbolj zaslužni g. profesor inž. Feliks Lobe. Njemu smo dolžni zahvalo za delo strojnega oddelka in pa, da je deja tako kmalu postala stvar, in da strojni oddelek že stoji g. inž. Lobe se je za oddelek največ trudoval, da bo veliko poslopje kmalu opremljeno in izročeno svojemu namenu. Prav tako pa se zahvaljujemo prav vsem drugim, ki so na kakršenkoli način sodelovali pri delu za strojni oddelek.

Toda zdaj, ko ta ponosna stavba že stoji, pa g. profesor ni prekrizal svojih rok, čeprav bi bil upravičen. Toda naš g. profesor ni tak! Bistvo njegovega dela je v tem, da pomaga študentu, saj dobro ve, kaj se pravi študirati na tujem in mi akademiki strojniki se ne moremo študirati v Ljubljani, ta možnost nam še ni dana, čeprav si to na vsi moči želimo. Zato se g. profesor trudi, da bi v Beogradu izposloval, da bi tudi strojniki mogli dokončati svoje študije v Ljubljani, da bi tudi Slovenci imeli popolno univerzo! Seveda so za to potrebni še peti, šesti, sedmi in osmi semester, s tem v zvezi pa sta potrebna še hidrotehnični in aerološki laboratoriji.

Mi strojniki hočemo prebrsti vse težave, samo dajte nam možnost študiranja.

Dober zgled ob lepem življenjskem prazniku

Lep življenjski praznik je slavil v nedeljo gospod Josip Selovin, zastopnik »Tvornice predenja i tkanja pamukav« v Dugaressi, ki je ena največjih naših predilnic. Rečal se je z Abrahamom! V svoj dom, ki si ga je s toliko ljubeznijo do naše vasi, zgradil v Dravljah, je povabil na svoje slavlje številne prijatelje iz trgovskih in drugih krogov, ki so dragemu prijatelju in v resnici dobremu človeku, iznašali iskrene čestitke. Praznovanje je poteklo v tako lepem prijateljskem razpoloženju, da je dobro srce jubilantovo tudi tokrat, kakor ob vsaki drugi priliki, trošilo dobroto nacionalnim, dobronamernim in nardno-obrambnim društvom. 1.600 din je gospod Selovin nakazal blaginji »Jutra«, od katerih bodo prejeli po din 200, Sokol i Tabor, Ciril-Metodova družba, Društvo slepcev v

Kočevju, Društvo Merkur, Društvo Trgovskih potnikov in zastopnikov, mestni reveži v Ljubljani, Marijanišče v Ljubljani, po 100 din pa Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani in Sokol v Udmatu za novo stavbo.

Gospod Selovin je vedno zvest in napreden Slovenec in da je njegov ponos, da po vsej naši državi, kamor ga povedejo trgovski posli, ko vstopa k svojim trgovskim prijateljem, najprej pozdravi: »Slovenec sem, izpod Triglavov!« V trgovino je vstopil leta 1900. in se trgovske stroke izučil v Mokronogu. Služboval pa je tudi v svo-

Zoper nevarnosti

infekcije skozi ustno duplino poskusite okusne

Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena malega zavitka din 8.—, velikega zavitka din 16.—. Ogl. reg. S. br. 15510 27/5. 1939

nje pri bogoslužju kaplan Darvaš, odgovorila pa sta glavni tajnik iz Beograda g. Kovandžić ter akad. Drašček.

Po ogledu evangelijskega Dijaškega doma so se akademiki in akademikarke peš podali v bližnje Puconce, kjer so jih že pričakovali mnogoštevilni vaščani in kjer so nastopili malone z istim sporedom. Tu se jim je v imenu faranov zahvalil za recitacijske in pevške točke na svojem prijaznem domu evangelijski župnik g. Luthar. Naslednje jutro so se akademiki po res lepo uspehi turneji vrnili v Ljubljano.

Izdajali bomo skripta, prirejali pouč. iztete in predavanja, če bo le strojna tehnika popolna.

Za interese strojnikov na ljubljanski univerzi skrbi strokovni akademski klub strojnikov. Ta je imel nedavno svoj redni letni občni zbor. Tovariši so povedali, kaj so za klub in s tem za tovaršne strojnike storili in kaj naj se še stori. Naše delo ima pač največ uspeha v tem, da tovaršem prekrbi cenena skripta in knjige. Mnogo knjig so nam podarile razne tvrdke, katerim prav lepa hvala, toda posebno zahvalo pa moramo spet izreči g. prof. inž. Lobetu, ki nam je tudi daroval več knjig in nas še gmotno podprl. Prav lepa hvala gre tudi g. prof. R. Strojniku za darovane knjige.

Skripta, ki pa so tudi zelo potrebna, bo napravil klub sam. Pridni tovarši so vsak dan na delu in rišejo in tipkajo kakor poklicne tipkarice, da čim prej pokažejo svoje delo in da čimprej spet lahko poprimajo za novo delo; poleg tega pa vestno opravljajo še ostale klubove posle in še pridno študirajo. Čast delavnim, vintam sequentes!

Novi odbor kluba je naslednji: Častni predsednik g. prof. inž. Feliks Lobe, predsednik Maček Leopold, podpredsednik Stravs Saša, tajnik Unk Jože, tajnik II. Franko Miloš, blaginji Benedicki Vojteh, knjižničar Mal Bojan, gospodar Pogorelec Tone, referent za prakse Spiller Muys Franc, odbornik I. Zlatnar Mirko, odbornik II. Lah Vasilij, delegat za JAPD Macarol Miloš, delegati za ZSKTF: Wedam Albin, Peršuh Drago, Osredkar Milan, Zlatnar Mirko in Michler Zoran. Nadzorni odbor: predsednik inž. Remco Strojnik, člana Willmann Rudi in Marinc Marjan. Javnost prosimo, da nam po svojih močeh pomaga in da si ne zamaši ušes in ne zaklene vrat, če bomo morali kdaj na nje potrkati. U. J.

jem rojstnem kraju v Postojni in v Ljubljani. Mnogim čestitkam, ki jih je prejel in jih še bo, se pridružujemo tudi mi in mu želimo, da bi tako čvrst korenjak praznoval še mnogo življenjskih praznikov. Tega bodo najbolj vesel, ne samo njegovi številni prijatelji in znanci, marveč predvsem reveži in drugi podpore potrebni ljudje, za katere ima jubilar vedno odprto srce in roke.

Ogenj v rušniku

Kočevje, 9. decembra. Že več mesecev se širi v podzemlju kočevskega rušnika nevaren požar, ki spravlja v nevarnost glavni podzemski rov. Več zidarjev se trudi, da bi ga omejili ali pogasil na način, ki je običajen v takih primerih. Zadnje čase je prišlo semkaj več strokovnjakov in delavcev, ker je njihovo pomoč nujna in potrebna. Delo je naporno in zelo nevarno človeškemu zdravju. Trajalo bo še nekaj tednov ali celo mesecev, preden bo ogenj pogasjen. Treba bo velikih naporov in stroškov. V neugodnem primeru je celo možno, da se površina zemlje na občutljivih mestih sesede. Delavci, ki so zaposleni pri tem delu, bi bilo treba posebej nagraditi in jim omejiti delavni čas.

Plin ga je usmrtil

Kočevje, 9. decembra. Pretekli teden je bil po zasneženih kočevski hud mraz. Toplomere je kazal nekaj dni ob jutranjih urah 15 stopinj pod ničlo in celo več. Treba je bilo močno kuriti. V hiši g. Butine blizu Rinze stanuje delavec Terčič s svojima dvema sinovoma. V noč od petka na soboto si je bil oče zakuril v peči z ogljem, sinova pa sta v sosednji sobi nasula gorečega oglja kar v posodo in jo postavila zraven skupne posteje. Peč v sobi, kjer je spal oče, nima zveze s dimnikom. Vsi trije so zaspali. Proti jutru se je zbudil starejši sin in ves ometen planil v hudi slutnji na prosto. Rešil se je še ob pravem času. Dvanajstletni mlajši sin je bil obraven naravnost proti tlečemu oglju in strupeni ogljikov oksid mu je vzel mlado življenje. Nobene pomoči ni bilo več. Očeta bi bila nepravdnost tudi kmalu stala življenje. Močno se je zastrupil in je še vedno hudo bolan, a bo skoraj gotovo ostal pri življenju.

Prizadeta delavska družina je zelo revna. Kljub temu, da je plin povzročil že toliko nesreč, nekateri še vedno v nevednosti nepravilno ravnaajo s tlečim ogljem. — Zastrupljeni oče je ostal po nesreči brez okube. Sosedov ni blizu, vendar so se neki dobri ljudje zavzeli zanj. Nobena instanca se ni čutila poklicane, da bi skrbela za ponesrečenca, ki bi bil lahko na lepem umrl. Zdaj je začasno v oskrbi mestne ubožnice.

Novo sijajno kreacijo filmskega ljubljence GARY COOPERJA. — Pretresljivo, gigantsko delo, ki je povsod doživelo popoln uspeh! KINO MATICA — Tel. 22-41. BEAU GESTE (MODRA ZVEZDA) Predstave ob 16., 19. in 21. uri. POZOR! — Ob 14.15 uri nepreklicno zadnjikrat: »SNEGULJČICA«.

Domače vesti

* V Skoplju so ustoličili škola dr. Cakado. Preteklo nedeljo je bil v katoliški cerkvi v Skoplju ustoličen novi škopski škof g. dr. Smiljan Cakado.

* Razpis zdravniških mest. Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani razpisuje službo zdravnika združene zdravstvene občine Vuzenica (srez dravogradski), Sv. Peter pod Sv. gorami (srez šmarjski) in Teharje (srez celjski). Prošnje naj se vložijo pri kraljevski banski upravi do 15. januarja 1941.

* Dar šolskim kuhinjam. Nabavljajna združba uslužbenecv državnih železnic v Ljubljani je darovala za prehrano revnih dijakov 15.000 din, ki jih bo kraljevska banska uprava razdelila med najpotrebnejše šole oz. šolske kuhinje.

VENCI, CVETJE v cvetličarnah v veliki izbiri in poceni „ROZA“

* Novi grobovi. Za vedno je zapustil svoje drage višji davčni upravitelj v p. g. Robert Lindner. Pokojnik je bil naprednjak starega kova. V Radečah, kjer je nazadnje služboval, si je uredil vzoren vrt, ki mu je bil v letih pokoja največje razvedrilo. Poleg drugih sorodnikov zapuščila vdova go. Marijo, sestro pred leti umrlega nadučitelja Draga Benedika, ki mu je skrbno in požrtvovalno stregla do smrti. Pogreb pokojnika bo v sredo 11. t. m. ob 14. s Starega trga 28 na pokopališču pri Sv. Križu. — Umrla je vdova po urarju ga. Franciška Bardorferjeva. Njen pogreb bo danes ob 15. uri na pokopališču pri Sv. Križu.

podjetja. V imenu obdarjenecv je deklariral Rudolf Marovič. Marsikateri mamici se je zasolilo oko, ko je videla srečnega svojega otroka. Slednjic je bila vsa deca pogosto na kavo in pecivom. Bil je res prelep večer.

Franciška 3, nasproti Uniona — in Gospodstva 1, poleg »Figovca«.

* Elektrifikacija Dobrave in Skoka. Poročajo nam: V zgornjem delu Dravskega polja nedaleč od Hoč ali Slivnice ležita prijazna vas Dobrava in zgodovinsko znana vas Skoke. Dasi ležimo tik ptujškega daljnovečnega nismo do sedaj imeli električne luči. Zdaj nam je na elektrarna Fala stavila tako ugodne pogoje za elektrifikacijo obeh vasi pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Ustanovili smo v ta namen pred dobrim mesecem zadržno elektrarno, pri gradnji smo mnogo storili s prostovoljnimi deli in vošnjaki, podružnica banovinske hranilnice v Mariboru nam je dala na razpolago potreben kredit in tako je šlo delo naglo od rok. Vodni omrežje je bilo v enem mesecu gotovo in na predvečer za praznik zedinjenja so nam zažarele prve luči. Oficijelno otvoritev bomo imeli v najkrajšem času, ko bodo izvršene vse naprave. Hvala črni smo vsem, ki so nam pripomogli. Kr. bansko upravo smo prosili za podporo.

* Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani proda 306.70 p.m. izdelanega mehkega lesa, leko državnih gozd Martinček nad Radovljico. Interesantom se pošlje prodajni pogoji na zahtevo po pošti. (—)

* Drugi koncert beograjskega radia, posvečen jugoslovenski vojski, bo 12. januarja. Po uspelem prvocedembrskem koncertu beograjskega radia je njegova uprava sklenila, da priredi svoj drugi koncert za jugoslovensko vojsko 12. januarja. Želja uprave radia je, da program tega koncerta čim bolj izpopolni in prosti zato vse gospode častnike, podčastnike in vojaške, da sporoče svoje želje.

* V Petrogradu so proslavili 200-letnico rojstva Dositeja Obradovića. Ljudska univerza v Petrogradu je preteklo soboto svečano proslavila obletnico rojstva Dositeja Obradovića s predavanji več uglednih profesorjev in z recitacijami.

* Božične počitnice na vseh srednjih in osnovnih šolah v banovini Hrvatske bodo od 23. decembra do 9. januarja.

* V ošleški tvornici sladkorja so predali 12.250 vagonov sladkorne pese. Te dni so v ošleški sladkorni tvornici končali letošnjo sladkorno kampanjo. Tri mesece je bilo zaposlenih čez 2000 delavcev. Sladkor na pesi je bila kakovostno mnogo boljša od lanskega pridelka.

* Tisoč tožb za povznanje plač bo vloženih v Zagrebu od strani nameštencev mestnih podjetij. Kakor znano, je banska oblast v Zagrebu izdala naredbo, po kateri morajo vsa zasebna podjetja za 10 do 50 odstotkov povznanje plače zavoljo draginje. Zagrebška občina ima tri podjetja, in sicer elektrarno, plinaro in vodovod, ki donosajo letno okrog 20 milijonov čistega. Nameštenci teh podjetij so zaprosili za povznanje plač, toda dobili so samo toliko, kakor mestni nameštenci. Oni pa vztrajajo na stališču, da so nameštenci zasebnih podjetij in hočejo imeti višje doklade. Tudi banska oblast je potrdila, da imajo pravico do povznanja kakor ostali zasebni nameštenci. Tako bodo zdaj s tisoč tožbami izterjali tisto, kar jim gre. Veliko razpravo pričakujejo v Zagrebu s posebnim zanimanjem.

* Sišak postaja vedno važnejše rečno pristanišče. Promet sam se je zadnje čase zelo povečal. Medtem ko so v Sisku do nedavnega samo izkrcavali blago, večji del benatskega moka za zapadne kraje Jugoslavije, prispeva zdaj v Siskar različna roba iz sosednjih balkanskih držav. Nedavno so v Sisku pretovarili ferostilne iz vagonov v vlačice, namenjene v Sovjetsko Rusijo. Nato so pričeli izkrcavati suhe smuke, ki so prispeli iz Turčije. Prispelo jih je 100 ton in so jih v Sisku vkladali. Iz Galaca v Rumuniji pa je prispelo 400.000 ton desk in drugega gradiva, namenjenega v Italijo.

* Gradnja poti Berane—Rožaje—Novi Pazar. Te dni se v Beranah vršijo velike priprave za gradnjo poti Berane—Rožaje—Novi Pazar. Nekega dni vozijo tovorni avtomobili gradivo, orodje in les za gradnjo barak za delavstva stanovanja, ker je pot trasirana tudi po takem zemljišču, kjer ni človeških naselij. Pri gradnji poti bo zaposlenih čez 4000 delavcev.

* Zaradi snega prekinjen promet med Pečjo in Podgorico. V nedeljo jutraj so bile vse črnogorske planine pokrite z debelo plastjo snega. Zaradi zametov je popolnoma prekinjen promet med Pečjo in Podgorico, zelo oviran pa na poti Berane—Podgorica in Kolašin—Podgorica.

* Sodišče čim dalje od vseh. V Konavljah pri Dubrovniku je občinski svet razpravljal o selitvi sodišča iz Cavtata. 12 občinskih svetnikov je bilo za to, da ostane sodišče še nadalje v Cavtatu, toda 20 občinskih svetnikov, torej velika večina, pa je glasovalo, da se sodišče preseli iz Cavtata v Dubrovnik. Zanimivo je bilo utemeljevanje večine. Rekli so, da je zato potrebno preseliti sodišče v Dubrovnik, da bo čim dalje od konavelskih vasi in da se bodo zaradi tega kmetje čim manj pravičali. Pristojno oblastvo bo moralo šele odobriti njihov sklep.

* Zvečer konjček je tako imenovan Andrija, ki je pred 22letni prišel s srbsko vojsko v osvobodjeni Mostar. Kakor na solumski fronti, je tudi pri vikorakanju v Mostar nosil strojno puško in jo nosil še danes. Ko so zadržali slavili v Mostarju 22letnico osvobodjenja, je bil tudi Andrija deležen precejšnje pozornosti. Mestna občina je v počastje tega dne razdelila 600 kg kruha med strojno prebivalce.

* Petnajst litrov žganja je popil. V vasi Dragiču je sedel v kavarni Suljo Bezućević z družbo sopivcev. Ko je bil že popolnoma pijan, so ga odnesli v hlev, kjer je po kratkem času izdihnil. Kavarnar je izjavil, da je Suljo popil 15 litrov žganja.

* Svojo mlado ženo je razmesaril. Beograjska policija je prišla zidarja Ivana Kolarja, ki je z nožem razmesaril svojo ženo Zofijo. Povedal je, da sta doma iz Podravskega Sestveta in da sta oba lepo služila. On kot zidar, ona pa kot služkinja. Ko pa je nedavno zvedel, da žena ljubimkuje z nekim mladeničem, je kakor iz uma obračunal z njo. Zofija je stara šele 23 let. Leži v bolnišnici, vendar zdravniki ne upajo, da bi okrevala.

* V samobrambi je ubil strica in ranil očeta. V vasi Dragiču pri Glini sta se večkrat prepirala oče Janko in sin Marko Ognjenović. Posebno kadar je bil oče pijan, sta se spoprijela. Nekega večera je prišel neznan kilec prosit prenočišča. Stari Janko je šel klicat sina, da poveda tujca na senik. Našel je sina v izbi z neko žensko. To je oče razjezil, da je segel po vilah in hotel sina pogrniti iz hiše. Nastal je prepir in pretep. Očetu Janku je priskočil na pomoč njegov brat. Oba sta napadla Marka, oče z vilami, stric pa s puško. Stric je streljal, vendar Marka ni zadel. Tedaj je Marko potegnil nož in je vsakega očeta v bedro, strica pa v prsi. Oče je pozneje okrevljal, stric pa izdihnil. Marko je moral pretepeti petek pred sodišče v Petrinji, kjer je izpovedal, da se je branil v skrajni sili. Tudi priče so izpovedale njemu v prid, narkar je bil popolnoma oproščen.

* Pred obesenjem je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

* Priljubljen je polkuzil samomor. Kakor smo poročali, je bil v petek jutraj v Ošijeku obesen mladi razbojnik Bogdan Radičević, ki je pred letom umoril in oropal ošijskega trgovca Arona Kohna in njegovo soprogo Cecilijo ter s tovarštem odnesel 9600 din. V noči pred smrtjo so ga obiskali nekateri znanci. Radičević je bil izpučen brivec, vendar je pravil da se mu ta obrt ne izplača in da ga je v mestu mnogo izkušnjav pripravilo na kriva pota. Jutraj pred smrtjo, ko je kazenski senat že bil zbran na dvorišču, je Radičević hitro še stopil v kot svoje celice, vzel iz žepa žiletko in se dvakrat vrezal v vrat. Kri je brizgnila in Radičević se je zgrudil. Zdravnik pa je ugotovil, da samo silnila nezvest, da bi odgodil justifikacijo. Nato so ga odgnali na vso in je krvnik po 6 minutah poklical zdravnika, da ugotovi smrt.

Iz Maribora

Baletni večer v Mariboru

V četrtek bosta, kakor smo že zabeležili, gostovala v mariborskem Narodnem gledališču naša odlična plesalca ga. Erna Moharjeva in Boris Pilato, spremljal pa ju bo operni kapelnik dr. Danilo Svava. Umetniki so povabljeni tudi v Beograd in smolnari v Berlin, kjer bodo predvajali nekaj narodnih plesov in skladb.

Baletni par bo predvsem zaplesal Dvočakov »Harmonijo«. Ples prikazuje idealno skupnost dveh mladih ljudi. Sledi Osterček »Zapuščeni«: zapuščene obupne nad svojo usodo in se vesel edinega spomina, ki mu je ostal, ena sama marjetica. Ob Gounodovi »Ave Mariji« prosi dekle Marija, da se njen fant zdrav vrne iz vojne. V Chopinovi »Epizodi« se dvoje mladih ljudi spozna, a usoda ju razdvaja. Čajkovskega »Zadnja noč prostosti« prikazuje duševni boj mladega dekleta, preden stopi v harem. Rahmaninovljev »Prejudici« je posebno močan: živ mrlje se prebudi v grobu in se do zblaznelosti bori za svoje življenje. Sibeliusov »Valse triste« ima vsebino zajeto iz zadnjega poglavja »Dane s kameljami«. Violeta je v agoniji in gleda svojega Armanda, ko se ji bliža smrt. Sledi ciklus španskih plesov: Habanera, Toreador, Arlesian in Hot.

Ti španski plesi so postavljeni v originalni koraki. Boris Pilato jih je študiral pri Španjolki Dolores Moreno v Parizu. V njih ne smemo iskati nobene problematike, marveč samo značaj španskega naroda, ponos in ognjivost. Mariborsko občinstvo posebno opozarjamo na »Valse triste«, ki je prejel ob plesnem festivalu v Berlinu drugo nagrado. Dr. Svava bo zaigral kot solist na klavirju dve Novakovi skladbi: »Inamuros« in »Inquieto«.

a— Drveni otvorilci likovne razstave. Ob 20. uri bodo otvorili drveni v Narodnem domu razstavo »Brazdec«. Svoja umetniška dela razstavljajo Franjo Gobio, Karol Jirak, Maks Kavčič, Ivan Kos, Zoran Mušič, Lojze Šušteršič in Klavdij Zornik. Podprimo naše domače umetnike! Tudi za razstavo Primožič-Zel v beli dvorani Sokolskega doma je živahno zanimanje v vrstah našega mariborskega kulturnega občinstva.

a— Iz vodne službe. Starešina sreskega sodišča na Prevaljah dr. Rudolf Adamič je premeščen kot sodnik okrožnega sodišča.

a— 13. plača poživljena. Sprito sedanjih draginskih razmer so malodane že vsa vodstva mariborskih zasebnih podjetij pristala na izplačilo 13. plače svojim nameščenim in s tem pokazala globoko uvidanje za preče življenjske potrebe svoje domače nameštstva. 13. plača bo po večini izplačana pred božičnimi prazniki.

a— Karadordjev na mariborskem odru. Med mariborsko gledališko upravo in dramatikom g. Mirakom so v teku pogajanja za uprizoritev Mrakove drame »Karadordje«. Uprizoritev naj bi bila po Novem letu.

a— Zadnja pot strojevodje Jožefa Koritnika. V soboto zvečer ob pol 19. so pripeljali pri železniški nesreči v Sevnici tragično preminulega strojevodjo Jožefa Koritnika v domačo občino Studence pri Mariboru. Pri prelazu na Kralja Petra cesti v Studencih, se je že pred navedeno uro zbrala množica Studencanov. Ko je lokomotiva s krsto pokojnega Koritnika obšla, se je podalo v vagon šest tovarišev strojevodij in dvignilo krsto na pripravljeno nosila; eden izmed tovarišev pa je nesel na njegov dom torbo s hrano, ki jo je še imel v njej za svojo poslednjo vožnjo. Ko so odnesli krsto s pokojnim proti pokopališču, je lokomotiva s turobnim in dolгим piskanjem vžela slovo. Pokojnega je spremljali na zadnji poti ogromno število občinstva od blizu in daleč, tako tudi tovariši iz Sevnice. V slovo mu je govoril njegov tovariš iz kurilnice, nato pa še tovariš strojevodja iz Sevnice. Pela so tri pevska društva, žalostinke pa je zaigrala železničarska goba.

a— Zgodovina mariborske obrti. Iz vrst Zgodovinskega društva je izšla pobuda, da se raziščejo vsi viri, ki kažejo razvoj mariborske obrti. Rezultati raziskovanja se bodo objavili v »Časopisu za zgodovino in narodopisje«. Mariborska obrtniška združenja so sklenila, da podpro to hvalvredno akcijo s primerno denarno podporo in svrhu kritja režijskih stroškov, pa tudi s tem, da dajo na razpolago vse razpoložljive gradivo.

a— Davčna uprava za mesto Maribor razglasi: S 1. januarjem 1941 se začne novo takšno doba za odmero dopolnilne prenosne takse, ki bo trajala do 31. decembra 1945. Predpisano takšno prijavo je treba predložiti pri davčni upravi v roku od 1. do 15. januarja 1941 in sicer samo glede nepremičnin, ki ležijo v območju mestne občine.

a— Mestno poglavarstvo opozarja prodajalce božičnih dreves, da se mora vsak prodajalec, ki pripelje na trg božična drevesa, izkazati s predpisanim izvirnim potrdilom. Ta potrdila izdajajo občinski uradi tiste občine, na območju katere so bila drevesa posekana ter je za potrdilo predpisan potreben obrazec. Tržni organi bodo brezizjemno zaplenili božična drevesca, če bi se prodajalec ne mogel izkazati z izvirnim potrdilom.

a— Possesta iz rok v roke. Pivovarna Union je kupila od g. Matilde Sedajev-Vasiljevičeve štiri parcele v izmeri 2663 kv. m v Ulici kneza Kocelja za 600.000 din. Mestna občina mariborska je kupila od Roze Bonace in Karla Karnerja parceli v izmeri 441 kv. m na Vodnikovem trgu za 44.100 dinarjev. Nakup omenjenega zemljišča je v zvezi z zidavo nove mestne tržnice ter preureditvijo Vodnikovega trga. Ernest Vogrinec iz Spodnje Volčine je kupil od posestnika Ene Kmetičeve hišo v Pipuševi ulici št. 20 za 40.000 din. V splošnem so se v zadnjem času podražile nepremičnine na mariborskem nepremičninskem trgu za 50 do 60 odstotkov.

a— Draginja na mariborskem trgu. Surovo maslo prodajajo na trgu že po 46 do 50 din za kg, čajno maslo 58 do 60, kuhano maslo 59 do 64, smetano liter 16 do 21, mleko od 3 do 3,50. Liter pšenice stane 3 do 3,50, rži in ječmena 3, koruze 2,50 do 3,50. Ovsca 2, prosa 3 do 3,50, prosenega pšena 7, ajdovega pšena 7 do 8. Fižol prodajajo že sedaj po 7 din liter.

a— Smrtno se je ponesrečil g. Herbert Germut iz Vuzenice v Dravski dolini.

a— Čigavo je kolo. Na Aleksandrovi cesti so našli kolo z evid. št. 2-230532. Lastnik ga dobi na policiji.

a— Niti ni več varnega pred predolnimi prsti tatinskih zlikovcev. Čarinskemu posredniku Stevu Tončiču so odnesli iz dvorišnih prostorov pet vreč ovsca. G. Tončič je oškodovan za več kot 1000 din. — V zad-

njem času se množijo tatvine mleka. V Wildenraizerjevi ulici so odnesli posestniškemu sinu Slavku Tomašiču iz Gacnika v času, ko je nesel neki stranski mleko, posodo z mlekom, ki so jo s sebi s košarico. — Izpred neke hiše v Tvorinški ulici so odpravili železničarju Petru Ploju kolo brez znamke.

Iz Celja

a— Celjski pododbor Zdrženja rezervnih podoficerjev je letošnji proslavljal praznik zedinjenja s tem, da je ustanovil poveljništvo v Trbovljah. Na ustanovnem običnem zboru v Trbovljah je kapetan II. reda g. Jakob Tkaleč kot zastopnik poveljnika celjskega vojaškega okrožja naslovil na zbrane člane patriotske in vzpodbudne besede, za katere je žel živahno odobravanje. V imenu rezervnih oficerjev, ki so bili zastopani v lepem številu, je pozdravil zborovalce g. Paternost, v imenu Legije koroskih borcev pa g. Štaudinger. Zastopana so bila skoraj vsa nacionalna društva v Trbovljah. Nj. Vol. kralju Petru II. je bila poslana vdanostna ministru vojske in mornarice pa pozdravna brzojavka. Za predsednika trboveljskega poveljništva je bil izvoljen g. Herman Kuhar, za tajnika pa g. Karel Gračar.

a— Predavanje o razvoju pokojniškega zavarovanja v zvezi z najnovejšo zakonodajo priredil celjska podružnica Zveze privatnih nameščenih drevi ob 20. v restavracijskih prostorih Narodnega doma. Privatni nameščenici naj se udeležijo tega aktualnega predavanja v čim večjem številu.

a— Pogreb dr. Bruna Sadnika, zobnega zdravnika v Celju, ki se je, kakor smo poročali že v ponedeljski izdaji »Jutra«, v nedeljo popoldne na lovu v Košnici smrtno ponesrečil, še ni določen. Truplo so položili zmrznjeno na mrtvašnico na mestnem pokopališču.

a— Novi grobovi. V Kasazah pri Petrovčah je umrla večera 59letna uradnica v p. Luiza Lišcova. Istega dne je umrla v Aškerčevi ulici 5 v Celju 83letna mešna reva Jožefa Gorjupova. Na Dobrovi pri Celju je umrla v nedeljo 18letna delavčeva hčerka Josipina Kolarjeva. V celjski bolnišnici sta umrla večera 20letna dinarica Stanislava Hermanova iz smartnega ob Dreti in 66letni občinski revež Franc Guček iz Loke pri Zidanem mostu.

a— Sresko učiteljsko društvo JUU je zborovalo v sredo ob udeležbi nad 160 učiteljskega izmed 213 učiteljev. Predsednik g. Fran Roš je orisal pomen dela Slovencev in Prešernovega za rast naše narodne kulture in zavesti ob 140letnici njunega rojstva. O banovinski skupščini sekcije JUU v Ljubljani je poročal učitelj g. Josp Kotnik. O globalni metodi v čitanju je predaval šolski upravitelj g. Fran Lužnik. Jasno podanemu, zanimivemu predavanju je sledila zelo živahna debata. V skromno proslavo 70letnice obstoja društva, ustanovljenega 1. 1870, je bila podana zgodovina celjskega društva po g. Franu Rošu, zgodovina savinjskega (za vranski okraj) pa po g. Bogomiru Zdošliku. Danes sta obe društvi združeni v eno. Društvo so predsedovali možje kakor prof. dr. Lindner, poznejši profesor na praški češki univerzi, Lopan, Brezovnik, Zupanek, Petriček, Gradišnik, Štukeč, Černej, Brinar, Sivka in Gosak. Zgodovina društva pravi o njihovih idealnih stremeljih in žrtvah, ki naj bodo v vzor in bodrilno novim generacijam učiteljskega.

a— Na narodni šoli na Blagovni bo v nedeljo 15. t. m. ob 15. božičnici za revne šolske otroke. Mladina bo pod vodstvom učiteljice g. Anice Kodolove-Salmičeve uprizorila igrice »Šola v nebesih« in »Božič gre« ter podala nekaj deklaracij, pevske črčke pa bo vodil šol. uor. g. Adolf Arzenšek. Poskrbljeno je za obdaritev številnih revnih otrok.

a— Nepošteni pošli. Celjska policija je aretirala 26letnega brezposelnega slikarja Martina K. iz Celja, ker je pred dnevi odnesel nekemu mizarju z njegovega dvorišča več lesa in menda tudi nekaj mizararskega orodja. Slikar pravi, da je del lesa prodal, ostanek pa je shranil na nekem gostilniškem dvorišču, kjer mu je nekdo potem ta les ukradel. To pa najbrž ne bo držalo. Izjavil je tudi, da mu je mizar že dalje časa dolgoval manjši zneske. Ker mu ni plačal, je vzel les. Slikarja so ovadili sodišču.

a— V soboto je prišla 26letna brezposelna služkinja Ema J. iz Konjic v neko celjsko trgovino. Dejala je, da jo pošlija neki podjetnik, pri katerem je v službi. Kupila je za 350 din špecijerskega blaga in odšla. Ne da bi bila plačala. V trgovini so kmalu ugotovili, da omenjeni podjetnik že nekaj časa ne kupuje več tam. Zadevo so javili policiji. Služkinjo so kmalu izsledili v Gaberju. Pri sebi je imela že vse blago, razen 60 din vredne steklenice žganja. Služkinjo so prijavili sodišču.

a— Na narodni šoli na Blagovni bo v nedeljo 15. t. m. ob 15. božičnici za revne šolske otroke. Mladina bo pod vodstvom učiteljice g. Anice Kodolove-Salmičeve uprizorila igrice »Šola v nebesih« in »Božič gre« ter podala nekaj deklaracij, pevske črčke pa bo vodil šol. uor. g. Adolf Arzenšek. Poskrbljeno je za obdaritev številnih revnih otrok.

a— Nepošteni pošli. Celjska policija je aretirala 26letnega brezposelnega slikarja Martina K. iz Celja, ker je pred dnevi odnesel nekemu mizarju z njegovega dvorišča več lesa in menda tudi nekaj mizararskega orodja. Slikar pravi, da je del lesa prodal, ostanek pa je shranil na nekem gostilniškem dvorišču, kjer mu je nekdo potem ta les ukradel. To pa najbrž ne bo držalo. Izjavil je tudi, da mu je mizar že dalje časa dolgoval manjši zneske. Ker mu ni plačal, je vzel les. Slikarja so ovadili sodišču.

a— V soboto je prišla 26letna brezposelna služkinja Ema J. iz Konjic v neko celjsko trgovino. Dejala je, da jo pošlija neki podjetnik, pri katerem je v službi. Kupila je za 350 din špecijerskega blaga in odšla. Ne da bi bila plačala. V trgovini so kmalu ugotovili, da omenjeni podjetnik že nekaj časa ne kupuje več tam. Zadevo so javili policiji. Služkinjo so kmalu izsledili v Gaberju. Pri sebi je imela že vse blago, razen 60 din vredne steklenice žganja. Služkinjo so prijavili sodišču.

a— Na narodni šoli na Blagovni bo v nedeljo 15. t. m. ob 15. božičnici za revne šolske otroke. Mladina bo pod vodstvom učiteljice g. Anice Kodolove-Salmičeve uprizorila igrice »Šola v nebesih« in »Božič gre« ter podala nekaj deklaracij, pevske črčke pa bo vodil šol. uor. g. Adolf Arzenšek. Poskrbljeno je za obdaritev številnih revnih otrok.

a— Mestno poglavarstvo opozarja prodajalce božičnih dreves, da se mora vsak prodajalec, ki pripelje na trg božična drevesa, izkazati s predpisanim izvirnim potrdilom. Ta potrdila izdajajo občinski uradi tiste občine, na območju katere so bila drevesa posekana ter je za potrdilo predpisan potreben obrazec. Tržni organi bodo brezizjemno zaplenili božična drevesca, če bi se prodajalec ne mogel izkazati z izvirnim potrdilom.

a— Possesta iz rok v roke. Pivovarna Union je kupila od g. Matilde Sedajev-Vasiljevičeve štiri parcele v izmeri 2663 kv. m v Ulici kneza Kocelja za 600.000 din. Mestna občina mariborska je kupila od Roze Bonace in Karla Karnerja parceli v izmeri 441 kv. m na Vodnikovem trgu za 44.100 dinarjev. Nakup omenjenega zemljišča je v zvezi z zidavo nove mestne tržnice ter preureditvijo Vodnikovega trga. Ernest Vogrinec iz Spodnje Volčine je kupil od posestnika Ene Kmetičeve hišo v Pipuševi ulici št. 20 za 40.000 din. V splošnem so se v zadnjem času podražile nepremičnine na mariborskem nepremičninskem trgu za 50 do 60 odstotkov.

a— Draginja na mariborskem trgu. Surovo maslo prodajajo na trgu že po 46 do 50 din za kg, čajno maslo 58 do 60, kuhano maslo 59 do 64, smetano liter 16 do 21, mleko od 3 do 3,50. Liter pšenice stane 3 do 3,50, rži in ječmena 3, koruze 2,50 do 3,50. Ovsca 2, prosa 3 do 3,50, prosenega pšena 7, ajdovega pšena 7 do 8. Fižol prodajajo že sedaj po 7 din liter.

a— Smrtno se je ponesrečil g. Herbert Germut iz Vuzenice v Dravski dolini.

a— Čigavo je kolo. Na Aleksandrovi cesti so našli kolo z evid. št. 2-230532. Lastnik ga dobi na policiji.

a— Niti ni več varnega pred predolnimi prsti tatinskih zlikovcev. Čarinskemu posredniku Stevu Tončiču so odnesli iz dvorišnih prostorov pet vreč ovsca. G. Tončič je oškodovan za več kot 1000 din. — V zad-

a— Poskusjen vrt v trafiko. V noči od nedelje na ponedeljek je nekdo poskusil vlomiti v trafiko ge. Volovškove v Gosposki ulici. Zlomil je ključavnico na vratih, svoje namere pa ni izvršil, kar je bil očitno prepoden.

Iz življenja na deželi

SV. JURIJ OB JUŽNI ŽELEZNICI. Trgovci g. Zdošek je daroval tukajšnjemu Rdečemu križu 500 din za božičnico siromakom. Trgovci g. Klima. ki je pred kratkim daroval tukajšnjemu podmladku RK 400 din za božičnico siromakom otrok. Je zdaj daroval še vrečo moke za božično občinskih ubožcev. Obema plemenitim darovalcem se odbor RK najiskrenejše zahvaljuje.

Iz Trbovelj

a— Vrlenu m'zu v spomin. Pred dnevi smo pokopali g. Lovra Čehovina, ki je bil dober in zelo radodaren mož. Vsi ki smo ga poznali, smo ga imeli radi. Užival je splošen ugled. Svoji družini je bil najboljši oče in vzgojitelj. Sam ves vnet za glasbo je tudi svojim otrokom vceplil že zgodaj ljubezen do glasbe. Da obstoji v Trbovljah sokolska godba, je zgolj njegova zasluga. Skupno s svojim sinom, zdaj že pokojnim Maksom, je ustanovil godbo. Njegova hiša je bila zatočišče vseh mladih glasbo ljubčih fantov, katerim si bil dobro učitelj. Dragi Lovro, zelo te bomo pogrešali za vsakogar si imel dobro besedo. Pomagal si, kjerkoli si mogel. V času svoje hude bolezni si trpel, a iz tvojih ust ni bilo čuti trde besede. Mirno si prenašal bolečine, dokler te ni smrt rešila trpljenja v tvojem 64. letu. Počivaj mirno, dragi Lovro, ob svojem sinu!

Iz Novega mesta

a— Regulacija hudournika. V območju znanega potoka Težke vode, ki teče po območju smihelske stopiške občine je največje hudournikov, ki ob času nalivov uničujejo posevke naših marljivih kmetovalcev. Povzročajo pa tudi ovire v prometu. V tem pogledu so trpeli ob času nalivov posebno kraj okrog Stopič in Črmošnjic, kjer je bil vsak prehod v smeri proti mestu ob času nalivov nemogoč. Voda je vedno zalila vso tamošnjo kotlino. Glavni krivec teh poplav je hudournik Šentjošča. Da na tem področju v bodoče ne bo škode, so pričeli z regulacijo nevarnega hudournika, ki se v Črmošnjah zliva v Težki potok. V zvezi s temi deli bo odstranjen tudi Črmošnjški klanec, ki je že marsikaterega voznika spravil v obup. Pri regulacijskih delih je zaposlenih zaenkrat okrog 40 delavcev. Za prva dela je odobren kredit v znesku 100.000 din. Po načrtu bo hudournik imel tlakovno širino 4 m, na vrhu 12 m. Struga bo izpeljana v poševni legi in bo okrog 5 m visoka. Zaradi slabega vremena delo počasi napreduje. Če pa se bo delo vršilo v etapah, bo gotovo preteklo precej časa, preden bo koristni načrt izveden do kraja.

Iz Kočevja

a— Jutrnji vlak. Kočevska javnost se še vedno ne more sprizniti s tem, da ni več jutrnjega vlaka, ki je prihajal v Kočevje nekaj pred osmo. Pošto dobivajo uradi šele tik pred poldnevom, pismonoše jo raznašajo v glavnem popoldne. Za dijake, ki se vozijo, je bil vlak zelo potreben. Marsikateri nedeljski izletnik se je lahko vrnil šele v ponedeljek zjutraj. Zdaj se mora že v nedeljo. Zakaj ne bi železniška direkcija rajši uknila vlaka, ki prihaja v Kočevje ob pol 11?

a— Tvorilna ne obratuje. Tekstilna »Slavotek« (tkiv. Horakova) že več tednov ne obratuje. Delavstvo je brez posla.

Iz Prekmurja

a— Dekliški dom. V Soboti imamo dva dijaška doma, v katerih stanuje okrog 150 dijakov. Čujejo se glasovi o potrebi dekliškega doma za dijakinje. Soboški občinski odbor je že vzel to vprašanje v pretrao.

a— Murskosoboško pevsko društvo »Zarja« je imelo nedavno ustanovni občni zbor. Vsi, ki ljubijo slovensko pesem, naj se javijo pevovodji g. Milanu Grmu.

a— Dijaško podporno društvo na gimnaziji kneza Kocelja v Murski Soboti je v tekočem letu nabavilo za 8793 din učnih knjig. Skupno število vseh dijakov, ki so prejeli izposojene knjige, je naraslo na 470.

a— Nezavarovano gospodarsko postopje je zgorelo posestniku Josipu Ficku v Ivanovcih. Goreti je začelo po polnoči, zaradi hudega vetra pa je bila velika nevarnost za pet metrov oddaljeno hišo. V gospodarskem poslopu sta pogorela dva stroja in 6 kub. metrov desk. Gasilci so vzorno izvršili svojo dolžnost in rešili sosedna poslopja.

a— Na devet let je bil obsojen mesarski pomočnik Blaž Bertič, ki je 26. oktobra na dvorišču Benkove tvornice z nožem do smrti zabol del svojega tovariša Ivana Jurgliča.

a— Na devet let je bil obsojen mesarski pomočnik Blaž Bertič, ki je 26. oktobra na dvorišču Benkove tvornice z nožem do smrti zabol del svojega tovariša Ivana Jurgliča.

a— Na devet let je bil obsojen mesarski pomočnik Blaž Bertič, ki je 26. oktobra na dvorišču Benkove tvornice z nožem do smrti zabol del svojega tovariša Ivana Jurgliča.

a— Na devet let je bil obsojen mesarski pomočnik Blaž Bertič, ki je 26. oktobra na dvorišču Benkove tvornice z nožem do smrti zabol del svojega tovariša Ivana Jurgliča.

a— Na devet let je bil obsojen mesarski pomočnik Blaž Bertič, ki je 26. oktobra na dvorišču Benkove tvornice z nožem do smrti zabol del svojega tovariša Ivana Jurgliča.

a— Na devet let je bil obsojen mesarski pomočnik Blaž Bertič, ki je 26. oktobra na dvorišču Benkove tvornice z nožem do smrti zabol del svojega tovariša Ivana Jurgliča.

a— Na devet let je bil obsojen mesarski pomočnik Blaž Bertič, ki je 26. oktobra na dvorišču Benkove tvornice z nožem do smrti zabol del svojega tovariša Ivana Jurgliča.

Objave

Cenj. odjemalce in zastopnike trdke Radoval v Ljubljani, Dalmatova ul. 13. ljudno opozarjamo, da bo trgovina v sredo, 11. t. m. radi smrti matere lastnika ves dan zaprta. —

Banovinski inštitut za raziskovanje in zdravljenje novotvorb se zahvaljuje imenovanemu dobrotniku za 5000 din, ki jih je daroval za siromašne bolnike.

Ljudska univerza v Ljubljani. Epizoda s »Kraljevino Slovenije« v letu 1848. je našlo predavanja, ki ga bo imel v mali dvorani Filharmonije na Kongresnem trgu v sredo 11. t. m. ob 20. g. dr. Fran Petre.

Opozorjamo na tekmovalno akademijo vrhunskih telovadcev, ki bo v nedeljo 15. t. m. popoldne v domu Sokola II — Trnovo. Tekmujejo bratje iz Ljubljane, Maribora itd. v poljubni prosti vaji, poljubni vaji na bradli, na drogu, konju in krogih. Pričetek ob 15.

Društvo absolventov državnih trgovskih šol v Ljubljani sporoča članom in prijateljem, da bo imelo redno oređevanje v četrtek 12. t. m. ob 20. pri Sestici. Predaval bo dr. Bratko Kreft o Shakespearu. Vstop prost.

Banovinski prehranjevalni zavod se je preselil v nove prostore v Novinarski dom. Gosposka ul. 12 v Ljubljani. Zavod posluje za stranke od 9. do 12.

Zimsko počitnice v zvezi s smuškim tečajem. Higijenski zavod, oddelek za zdravstveno zaščito učencev v Ljubljani (Državna šolska poliklinika) priredil za božične praznike 11dnevno zimsko letovanje za osnovno in srednješolsko mladino do 16. leta v svojem počitniškem domu na Rakitni. Pojasnila daje pisarna oddelka za zdravstveno zaščito učencev v Ljubljani, Aškerčeva cesta.

Naše gledališče

D R A M A

Torek, 10.: Krog s kredo. Red torek. Sreda, 11.: Kovarstvo in ljubezen. Red sreda.

Četrtek 12.: Cigani. Red četrtek. Kitajska igra »Krog s kredo« predstavlja umetnost eksotičnega čara, ki se odlikuje po vsebinski in idejni tehtnosti ter prikazuje zmago materske ljubezni in pravice v boju z lažjo in krivico. V uprizoritvi igra glavni vlogi šarčeva in Jan. V Schillerjevi drami »Kovarstvo in ljubezen« (glavni vlogi Levartjeva in Jan) je

Proslave 1. decembra

Objavili smo že vrsto dopisov o letošnjih lepih proslavah narodnega praznika po različnih slovenskih krajih. Naj sledi še nekaj nadaljnjih poročil, ki smo jih zadnje dni prejeli in ki so mo izpolnjujejo celotno sliko narodne zavednosti, s katero je v teh težkih časih Slovenija praznovala praznik Zedinjenja.

Naš obmejni Rake, je bil na narodni praznik lepo okrašen z zastavami. Slovenski službi božji so prisostvovali vsi predstavniki vojskih in drugih obmejnih ustanov. Zvečer pa je Sokol priredil v svojem domu akademijo, ki je bila obiskana nad vse pričakovanje. Vsi sodelujoči so želi toplo priznanje. Posebno pozornost je vzbujala skupina narodnih noš, ki je predvajala rajalne ples. Sledil je družabni večer oficirjev cerkniške garnizije. Prišel ga je oddelek vojskarske v polni bojni opremi. ki je lepo izvajal svoje vaje in bil službeno priznanje. Posebno zaključna slika vojakov in Sokolov, ki so skupaj zapeli državno himno, je prisotne celotno vojaštvo povezovalo s prebivalstvom v obmejnih krajih, kakor je to pač potrebno skupnemu varstvu naše zapadne meje.

Tudi naša obmejna Mežica je zelo slovesno proslavila obletnico Zedinjenja. Razen prisotne šolske proslave ter slovesne službe božje je zbudila zasluženo pozornost sokolska akademija, ki je bila v nedeljo popoldne v prostorih Tofove gostilne. Občinstvo, ki je do kraja napolnila dvorano, je nagovoril starosta br. Stanko Vondina, naglašujoč težave, s katerimi so se morali boriti predniki, preden so se osvobodili tujeja jarma. Žel je mnogo odobravanja. Pod vodstvom g. Mihela je nato pevski zbor iz Podpece zapel nekaj narodnih budnic in koroskih narodnih pesmi. Zlasti slednje so poleg »Dobrodober« gani- le do solz ljudi, ki po svoji govorici že spadajo h koroskim naracijem. Med pevs- kimi točkami so se vrstili nastopi sokol- skih oddekov, nakar je sledil simbolični prizor o materi domovini. Tekst je napi- sala gospa Mara Apihova, sokolska deca pa ga je izvajala z velikim uspehom. Odo- bravanje je bilo navdušeno. Med odmori je občinstvo odlično zabaval rudniški or- kester. Sokolska akademija je bila za Me- žico res odličan dogodek, le žal, da se še ni mogla vršiti v novem Sokolskem domu, ki so si ga mežiški Sokoli sami zgradili po načrtih inž. Omahna in inž. Serajnika in ga pravkar spravili pod streho. Na po- mlad bo gotov in potem bo delo osve- ženo.

V Tačicu so priredili oficirji posadke pred praznikom tovariši večer, na kate- rega so povabili poleg vseh rezervnih ofi- cirjev tudi vse predstavnike oblastev, me- sta in industrije. Udeležili so se ga tudi oficirji planinskega polka iz Škofje Loke. Prireditve je sijajno uspele. Odborniki tr- žiškega poveljništva rezervnih oficirjev so nabrali ob tej priliki za bitolske žrtve znesek 1.400 din, ki je bil odposlan mest- ni občini v Bitolj. Prosvetno društvo je isti večer priredilo narodno igro »Divji lovec«, pred igro pa je bil na sporedu slavnostni govor in državna himna. Na sami praznik so se po slavnostni maši vršile proslave na solah. Sokolsko društvo pa je imelo v svo- jem domu slavnostno sejo. Prireditve je zvečer zaključila svečana akademija. Na sporedu so bile deklaracije, prizori in te- lovadba vseh oddekov. Slavnostni govor je imel br. Srečnik. S pevsкими točkami je sodevalo Bralno društvo pod vodstvom g. Osabnika. Spored je zaključila lepa skupinska slika vseh sodelujočih: »Sokol- stvo okrog svojega ljubljanskega kralja« ter državna himna. Sokolsko društvo je lahko ponosno na to akademijo. Dvorana je bila do kraja polna.

V Trebnjem je bila po svečani maši po- sebnio lepa proslava na šoli v Dolnji Nem- ški vasi. Prišlo je zlasti mnogo okoliškega ljudstva. Po nagovoru učiteljice Anice Šr-

panove je mladina pod vodstvom učitelja Blažica zaigrala ljubko Ljubicevo igro »Pod Krimom«. Njena misel je bratstvo Slova- nov in je krst na tej šoli odlično uspel. Presenetila je zlasti lepa scenerija, ki jo je napravil učitelj Perpar. Bile so še recitacije in deklaracije in je ljudstvo zelo za- dovoljno odhajalo. Tudi Sokol je proslav- il 1. december kar najslavnejšeje. Zve- čer je bila slavnostna seja odbora in član- stva in so zlasti razpravljali o nalogah v današnjih časih.

V Krškem je Sokol priredil pestro sla- vnostno akademijo. Po pozdravu državni za- stavi je Stanka Kolškova deklamirala »Udinenjenje«, da že dolgo nismo slišali ta- ko lepo podane deklaracije. Pomembni spominski govor je imel starosta br. Šterk. Nato so člani izvedli Špicarjev prizor »K skupni mizi«. Pri telovadbi so nastopili vs

Gospodarstvo

Uvedba pšenično-koruznega kruha

Po potrebi bodo v mestih uvedli karte za kruh

Ze v ponedeljkovem »Jutru« smo poročali o izjavi, ki jo je podal podpredsednik vlade dr. Vlado Maček na velikem zborovanju Gospodarske sloge, kjer je med drugim napovedal uvedbo krušnih kart v mestih in prisilno mešanje pšenične in koruzne moke. Dr. Maček je med drugim dejal:

»Treba je čim bolj urediti vprašanje prehrane prebivalstva. Ni dvoma, da so se pojavili nedostaki. Krivda pade po našem na vse, na vsakega nekaj. Vendar je treba upoštevati, da gre za nekaj novega, o čemer se nimamo izkušeni. Prej smo imeli žito dovolj in celo več, nego smo ga potrebovali, zato smo morali stremeti za tem, da se dvigne cene v interesu kmetijskega prebivalstva. Sedaj so se razmere spremenile in moramo paziti, da se cene ne dvignejo previsoko. Trgovinski minister dr. Andres in ban banovine Hrvatske sta podpisala uredbo, po kateri mlini ne smejo več mleti moke »0«, temveč morajo vsi pšenični zmleti v enotno moko, medtem ko bodo posebej določeni mlini pod oblastvenim nadzorom mletli moko »0«.

Vrh tega je sklenjeno, da se mora od 1. januarja prihodnjega leta pšenični krušni moki primesti 30% koruzne moke. Na ta način bomo šahali do nove žetve. Če bi se izkazalo, da tudi ti ukrepi niso zadostni, tedaj bosta uvedena dva koruzna dneva v tednu (ponedeljek in torek), ko se bo smel prodajati le koruzni kruh. Vsekakor brez kruha ne bomo ostali.

Sama razdelitev moke ni dobro izvedena, kar je imelo za posledico, da so si posamezniki nakopili moko, drugim pa je primanjlo. Dala se stvar razdelitve pravilno uredi, mora imeti prebivalstvo kontrolno nad razdelitvijo preko svojih organov. V mestih je treba uvesti krušne karte, pri čemer mora vsakdo izjaviti na pošteno besedo, da nima svojih zalog in da ne bo kupoval na krušno karto, dokler teh zalog ne porabi. Če bi utajil svoje zaloge, ga je treba najstrožje kaznovati.

kajti ni pravično, da bi posamezniki živeli v izobilju, drugi pa bi trpeli pomanjkanje. Izogibajte se očitani. Storjene so bile pogreške, toda nikomur danes ni lahko prevzeti odgovornost.

Slični ukrepi v drugih podunavskih državah

Tudi v drugih podunavskih agrarnih državah uvajajo podobne ukrepe, predvsem prisilno mešanje pšenične moke s koruzno. Tako je bolgarski trgovinski minister prav te dni napovedal, da bo bolgarska vlada predpisala obvezno mešanje koruzne moke s pšenično v razmerju 1 : 2 (33% : 66%). Rumunska vlada pa je že predpisala dva dneva v tednu, ko se sme prodajati le koruzni kruh.

Zanimivo je, da se pripravljata tudi Madžarska na uvedbo mešanega pšenično-koruznega kruha. V Budimpešti že delajo obsežne poskuse, da ugotovijo, kakšno razmerje mešanja je najprimernejše. Madžarski listi opozarjajo v tej zvezi prebivalstvo, da niso upravičeni predskoki proti mešanemu kruhu. Ti predskoki izvirajo še iz določbe svetovne vojne. Če se uvede pšenično-koruzni kruh, tedaj ni treba misliti na on težak, suh in drobiljiv kruh, ki se je pojavil v zadnjih letih svetovne vojne in je bil znan kot vojni kruh. Poizkusna peka v Budimpešti je pokazala, da se da s primernim dodatkom koruzne moke in krompirjeve moke sesti prav okusen enotni kruh, ki se od pravega pšeničnega kruha le malo razlikuje. Varen pa je pravilen oostonek pri neki kruhu. Madžarski poskusi so pokazali, da je treba koruzi najprej vzeti kali in da mora biti koruzna moka drobno zmleta. V takem primeru se lahko pšenična moka meša s koruzno moko kar v mlinih, ki imajo za to primerne naprave. Budimpeštanski poskusi so pokazali, da je razmeroma dober še kruh, ki vsebuje 40% pšenične moke, 25% koruzne moke in 35% krompirjeve moke.

Kako naj se uredi promet s surovimi kožami

Odsek usnjarske industrije pri Zvezi industrijev je nedavno poslal trgovinskemu ministru in ostalim pristojnim mestom vlogo glede vprašanja ureditve prometa s surovimi kožami ter glede izvajanja kontrole cen za surove kože in usnje. V tej vlogi je predlagal monopolizacijo nakupa surovih kož, kar ni dvoma, da pri današnjem položaju na trgu surovih kož učinkovita kontrola trga in cen ni možna brez enotne organizacije, ki naj bo v rokah interesentov samih. Obtem je odsek predlagal, da se ob sodelovanju gospodarskih organizacij na primeren način maksimira cena surovih kož. Predložil je tudi osnutek kalkulacije za glavne vrste usnja, da se na ta način določi tovarniška cena za kontrolirane vrste usnja.

Medtem so cene surovih kož nadalje v znatni meri narasle in so težave glede preskrbe usnjarske industrije s surovino od dne do dne težje. Pretekli teden se je razširila vest, da se bo cena surovih kož maksimirala na osnovi cene 23 din za kilogram nakupne teže govejih kož.

Za 4. december je odsek nujno sklical sejo, da razpravi o položaju. Po sklepu odseka je bila poslana na pristojne resor-ne ministre in na urad za kontrolo cen v Beogradu vloga, v kateri opozarja odsek, da maksimiranje cen kot izoliran ukrep ne more doseči svoje svrhe, zlasti tudi, ker je cena 23 din glede na sedanjost tržno ceno (30 do 32 din) nerealna. Usnjarska industrija gotovo nima interesa na visokih cenah, vendar opozarja, da ima po izkušnjah iz svetovne vojne in iz sedanje vojne maksimiranje cen kot izoliran ukrep za neizogibno posledico, da blago izine iz tujih trgovišč, kar najde odjemalce po nelegalnih poteh. Prodajalci, ki se poslužujejo takih načinov prodaje, izkoristajo pomanjkanje blaga na trgu ter navijajo cene. Zeleni rezultat, to je znižanje cen, se torej ne doseže, temveč se doseže ravno nasprotno, fantastično povišanje cen in izključitev legalne trgovine.

Industrija želi sodelovati v oblasti in opozarja, da je potrebno, če hočemo doseči stabilizacijo cen surovih kož, unia in obutve 1.) da se poleg maksimiranja

cen na realni osnovi (več ali manj v skladu s tržno ceno) uvede monopol za nakup surovih kož, ki naj se poveri centralni ustanovi usnjarske industrije, kakor je to že predlagano ministru, in 2.) da oblastni vsakogar, ki bi prodajal surove kože drugim osebno po višji nego maksimalni ceni, strogo kaznujejo. Taka nabavna centrala bi skrbela za to, da se dostavijo oblastem vsi primeri nelegalnih prodaj, za katere bi zvedela. Če bodo še sodne in policijske oblasti hitro in učinkovito poslovale, se bo stabilizacija cen gotovo dosegla.

Odsek usnjarske industrije je končno opozoril, da skoki v gospodarskih stvarih niso priporočljivi in da bi bilo treba najprej stvarno izvesti maksimiranje cen, s čimer bi bil dosežen prvi cilj. Šele potem se da s postopnim in stalnim zniževanjem maksimalnih cen doseči povenitev surovih kož, ki je gotovo v javnem interesu. Če bodo lastniki surovih kož videli razvoj cen, ki ga je treba izvajati z železno doslednostjo, ne bo nihče več zadrževal blaga, ker bi imel namesto zaslужka izgubo. Dosedanje odlašanje ureditve tega vprašanja je našemu gospodarstvu in zlasti potrošnikom povzročilo že veliko škodo. Zato je Zveza industrijev prosila, da se predlogi upoštevajo in čim prej izvedejo.

Zveza industrijev je tudi že ponovno predlagala skupno konferenco usnjarske industrije Slovenije in banovine Hrvatske, ker je treba posamezna vprašanja, zlasti tudi vprašanje monopolizacije nakupa surovih kož, sporazumno obravnavati. Zvezi industrijev je bilo sporočeno, da se bo mogla vršiti taka konferenca po objavi maksimalnih cen za surove kože.

Kakor smo že v sobotni številki poročali, je urad za kontrolo cen že objavil maksimalne cene za surove kože, ki so bile istočasno uveljavljene tudi v banovini Hrvatski. Iz Beograda se poročajo, da oblastni namera, sklicati v bližnjem času konferenco usnjarske stroke za vso državo v Beogradu. Na tej konferenci bodo skušali doseči tudi sporazum glede maksimalnih cen za usnje.

b) trgovci na debelo smejo gornji ceni dodati: 1) stroške prevoza od razkladalne postaje do svojega skladišča, 2) običnako trošarino in druge davke, če kupcev obrat ni vrnilo vreče luščinlanc franko postaja dajalca (luščinlanc) in 3) tako ugotovljeni ceni s prebitki pod 1 in 2 smejo veletrgovci dodati največ 5% za kosmatil zaslužek.

c) trgovci na drobno smejo nabavni ceni dodati: 1) stroške prevoza od razkladalne postaje odnosno skladišča prodajalca do svojega obrata, 2) običnako trošarino in druge davke, če obrat kupca ni v istem kraju, v katerem je obrat prodajalca, 3) tako ugotovljeni ceni sme trgovci na drobno dodati največ 20% za svoj kosmatil zaslužek.

Poslovanje OUZD v Ljubljani

Na dnevnem redu zadnje seje ravnateljstva Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani so med drugim razpravljali tudi o poskusni bilanci za obdobje januar — september 1940. Poslovanje Okrožnega urada v tem obdobju je izraženo v naslednjih važnejših podatkih: **Predpisani dohodki** so dosegli 46,5 milijona din. Od skupnih dohodkov odpade na predpisane zavarovalne prispevke za primer bolezni 45,6 milijona din, ostali dohodki pa so natekli iz naslova povračil, dohodkov lastnih kopalniških naprav obresti itd. **Predpisani prispevki** kakor so izkazani v poskusni bilanci za dobo januar — september 1940 naravno ob koncu septembra 1940 še niso plačani in se poravnajo običajno 3 do 4 mesece kasneje.

Izdatki znašajo 45,5 milijona din. Upoštevane so tudi obveznosti, ki so nastale v obdobju januar — september 1940, vendar tozadevni računi uradu niso bili pravočasno predloženi. Pri upoštevanju te obveznosti znaša poslovni prebitek din 1.003.211.

Med izdatki je najvišja hranarina, ki je dosegla 12,7 milijona din ali 27,28 odstotkov od skupnih dohodkov. Stroški za zdravila so dosegli 5,3 milijona din ali 11,30 odstotkov. Za oskrbovanje v bolnišnicah je urad izdal din 5,6 milijona din ali 12,04 odstotkov. Stroški za zdravilne so znašali 4,9 milijona din ali 10,50 odstotkov. Porodniške podpore in datave so dosegle 2,6 milijona din, zdravljenje v sanatorijih je obremenilo urad za 2,7 milijona din, za nego in popravilo zob je urad izdal 0,18 milijona din, pogrebni pa je izplačal 0,33 milijona din.

Dotacija skladu za odpis neizterljivih prispevkov je znašala za 9 mesecev 1,14 milijona din, dotacija skladu za pokritje primanjlikajev pa tudi 1,14 milijona din. Upravnih stroškov so znašali 6,14 milijona din ali 13,20 odstotkov. Od teh odpade na osebne izdatke 4,98 milijona din ali 10,71 odstotkov, na materialne pa 1,16 milijona din ali 2,49 odstotkov. Med materialnimi izdatki so tudi najemnine za poslovne prostore v zgradbah osrednjega urada. Najemnine so določene s 7 odstotkov od investirane glavnice, kar predstavlja spričo visokih gradbenih glavnic precejšnje breme.

Hrana je nasproti oni v istem razdobju leta 1939 precej nižja, toda je še vedno za 1 in pol točke višja kakor znaša povprečje za vso državo. V obdobju januar — september je bilo v staležu delanzmožnih povprečno dnevno 2730 oseb, od teh je bilo 335 porodnic, ki so bile upravičene do podpore in datave.

Med imovinskimi postavkami pade najbolj v oči zaostanek neporavnanih zavarovalnih prispevkov v znesku 30,2 milijona din. Prav ta izredno visok zaostanek povzroča uradu težke motnje pri poslovanju, ker ne more pravočasno poravnati svojih obveznosti do zdravstvenih ustanov, bolnišnic, sanatorijev in drugih dobaviteljev.

Gospodarske vesti

— **Vprašanje reorganizacije Izvoza živine.** Poročali smo že o načrtu naredb o kontroli izvoza žive živine, proti kateremu so nastopile predvsem združene zveze, naka je bil načrt umaknjen. Sedaj poročajo iz Beograda, da je direkcija za zunanjo trgovino pripravila nov načrt uredbe, ki v glavnem upošteva zahteve združnih organizacij. Sedaj pa so stavili svoje ugovore trgovci izvozniki, ki bi se jim po tem osnutku znižala udeležba pri izvozu od 40 na 20%. Predstavniki trgovine predvsem ugovarjajo, da na vseh dosežanih konferencah o tem vprašanju niso bili poklicani niti niso mogli sodelovati, med-

tem ko so bili povabljeni predstavniki združništva in proizvajalcev. Na intervencijo izvoznih trgovcev je sedaj trgovinski minister dr. Andres sklical za 11. december konferenco, na kateri bodo razpravljali o novem načrtu uredbe o izvozu živine. Konferenco bo vodil sam minister dr. Andres in so povabljeni tako predstavniki združništva, proizvajalcev, kakor tudi izvoznikov-trgovcev.

— **Znižanje cene apnenemu dušiku.** Od kr. banske uprave smo prejeli: Tvornica za dušik v Rušah je znižala ceno apnenemu dušiku od 184 na 140,8 din za 100 kg, franko vsaka železniška postaja, brez davka na poslovni promet, v papirnatih vrečah, plačljivo v 30 dneh neposredno tovarni brez vsakih obdkitov. To znižanje pa velja samo za vagonске pošiljke in le za naročila, izvršena do 31. decembra t. l. Gnojilo je treba naročiti preko ministrstva za kmetijstvo — Diporis (direkcija za prehrano). Dobro pa je, da se naročilo obenem sporoči tudi neposredno Tvornici za dušik v Rušah Priporočamo vsem kmetijskim združenjem in korporacijam kakor tudi občinam, da izkoristijo to ugodno priliko in nemudoma naroče za spomladansko gnojenje potrebne množice apnenega dušika. Tembolji, ker velja to znižanje samo do konca teza leta in bodo spomladaj umetna gnojila dražja. Anneni dušik je treba hraniti na popolnoma suhem in zračnem prostoru. Vreče ne smejo ležati na goli zemlji ali na cementu, ampak na deskah, da se gnojilo ne strdi.

— **Sprememba medznih razredov za delavsko zavarovanje tudi na Hrvatskem.** Kakor smo že svoj čas poročali, je minister za socialno politiko predložil nove medzne razrede za delavsko zavarovanje. In sicer v veljavnosti od 1. novembra. Sedaj je tudi ban banovine Hrvatske z naredbom ki je bila objavljena v Narodnih novinah 7. t. m., predložil enake medzne razrede za področje banovine Hrvatske. samo z razliko, da stoji na Hrvatskem v veljavo šele 1. decembra.

Borze

9 decembra
Na beograjski borzi je bil danes promet v grških bonih po nesoremenenem tečaju 42. Na svobodnem rau se tečaj nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je bilo za Voino škodo pri prilazni tenenci povpraševanje po 445 (v Beogradu je b1 zabeležen višji tečaj 448,50 — 449,50) Tudi v ostalih državnih vrednotah ni bilo zaključkov.

DEVIZE

Ljubljana. Oficijelni tečaji: London 174 57 — 177,77, New York 4125 — 443, C. R. 1028 64 — 1038,64. Tečaji na svobodnem trgu: London 215,90 — 219,10, New York 5480 — 5520, C. R. 1271,10 — 1281,10.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 445 den., 4% agrarne 57 den., 4% se verne agrarne 52 den., 6% be luške 78 bl., 6% dalm. agrarne 71,75 bl., 6% šumske 71 bl., 7% stabiliz. 95 den., 7% invest. 99 den., 7% Seligman 101 den., 7% Blair 95,50 den., 8% Blair 102 den., delnice: PAB 193 den., Trboveljska 375 bl., Sečera na Veliki Bockar 70 den., Kudežara Vukovar 530 — 540 (540).

Beograd. Vojna škoda 448,50 — 449,50, 4% se verne agrarne 51 — 51,50 (51,25), 6% šumske 71 bl., 6% be luške 77,75 — 78 (78), 6% dalm. agrarne 71 — 72,50 (71,50) — 72, 7% invest. 99,50 den., 7% Seligman 102 den., 7% Blair 96 den., 8% Blair 102 den., Narodna banka 6500—6630 (6500), PAB 199 den.

Blagovna tržišča

Chicago, 9. decembra. Začetni tečaji: pšenica: za dec. 86,25, za maj 86,25, za julij 82; koruza: za dec. 59,75, za maj 59,75, za julij 60,125.

Winnipeg, 9. decembra. Začetni tečaji: pšenica: za dec. 73,50, za maj 77,25, za julij 79,125.

Novosadska blagovna borza (9. t. m.) Tendence nespremenljive. Pšenica: za osonce veljalo o kupne cene po uredbi Oves: beški sremiski 320 — 322,50. Rž: baška 342,50 — 345; ban. 340 — 342,50. Ječmen: baški in sremiski 357,50 — 360; pomladni 412,50 — 417,50. Moka: franko mlin v dunavski ban: krušna moka 358 Otrubi: franko mlin brez skremne davka in vre 180 Fitol: baški in sremiski beli brez vre 447,50 — 452,50.

Sokolstvo

Gradbeni pokret v Ljubljanskem Sokolu

V okviru sokolske Petrove petnice se je matično društvo jugoslovenskega Sokola zaobljubilo, da bo pol. žilo ten. e. ni kamen svojemu bodočemu domu, ki bo stal ob letnem telovadišču v Tivolju. Društvena uprava je izdala nedavno po ebo številko društveneza vestnika, ki je v celoti posvečena važnemu vprašanju lastnega doma. Priobčeni sta poleg cele vrste lepih članok tudi dve idejni silki: delov bodočega doma kakor si ga je zamislil univ. prof. arh. Plečnik. Iz vseh članok veje pred vsem zavest, da mora najprej celokotno članstvo Ljubljanskega Sokola iz svojih moči zbrati toliko denarnih sredstev za stavbo bodočega doma, da bo potem lahko naslovilo na vsi naoredno javnost apel za pomoč pri svojem velikem koraku. Iz vseh članok veje utemeljeno prepričanje, da bo naš matični Sokol položil prhčadno leto tem lini kamenu za svoj dom ter uresničil ce o n načrt do 80letnice društva ki bo, kakor znano, leta 1943, ko bo v Ljubljani večji sokolski zlet.

Ljubljanski Sokol telovadi sedaj v Narodnem domu, kjer pa so postali telovadnici in ostali prostori za stalno naraščajoče število telovadskih pripadnikov že mnogo pretesni. Zato se je društvo odločilo za zgradnjo svoje strehe in najlažje med člani so sorožili akcijo, ki naj se konča s tem, da bo matično društvo čim prej prišlo do svojega doma. S tem bo sokolsko delo v Ljubljani mnogo pridobilo. Dobro srečo, bratje!

— **Zanimivosti iz sokolskega življenja.** — V Djenoviću v Boki Kotorski je dovršilo sokolsko društvo spominski vodnjak, posvečen spomnu kralja Aleksandra I. Zed-

v pastivnih krajih na podeželju tako težko za vsak dinar. Bratje v Gomirju s starešino br. Mrvošem na čelu so storili vse, da zagotovijo svoji sokolski četi nemotno delovanje; ustvarili so tako za sokolsko delo novo trdno postojanko.

Strelske župne tekme v Sarajevu. Dne 3. noembra je piredila aglina sarajevska župa svoje strelske tekme, ki se jih je udeležilo 77 članov, naraščajo kov in čla nie iz sarajevskih in 20 drugih društev. Bile so med njimi štiri tekmovalke. Prireditev je bila na strelišču sokolske čete Relevo in je imea odličien uspeh. — Tako se polegoma vedno bolj več število sokolskih edinic, ki goje poleg ostalih tudi strelsko panogo in vedno naraščajo število tekem izpričuje, da zanimanje trajno rase.

Žup. Karlovac si je dala izdelati po načrtih svojega tajnika razločljiv lutkarski oder in prireja sedaj z njim predstave za sokolsko deco po svojih edinicah. Tak po- žrtvovanje način dela je velike važnosti za razširjenje sokolskega duha in ga toplo priporočamo tudi našim lutkarjem v p- anemanje. Svoječasno smo večkrat čuli, da so tudi naša lutkovna gledališča odšla na gostovanja. Uspeh je bil vedno velk in priznati moramo, da se je na tak način povečalo zanimanje ne le za lutkarstvo, temveč tudi za sokolstvo.

Nova sokolska knjiga. Savez Sokola kraljevine Jugoslavije je izdal v svoji zbirki popularnih knjig »Govore Jovana Cvijčica« znanega velikega narodnega učitelja in velikega učenjaka. Da je knjiga res neme- nena vsem, priča njena izredno nizka cena, samo en dinar za izvod. Zato bodo gotovo vsi Sokoli segli po njej, da se seznajajo z velikimi mislimi učenjaka Jovana Cvijčica, ki so imele tako velik vpliv na pred- vojno srbsko razumitvijo.

Sokolsko študentsko središče v Beogradu ima v prostori saveza SKJ redne tedenske sestanke, kjer se mladi razumniki seznajajo s sokolskim delom, predavajo in se pripravljajo po dovršenih študijah za delo po sokolskih edinicah. Tudi v Zagrebu se je že ustanovilo tako središče in pričelo z delom. Ne vemo, zakaj nimamo sokolskega študentskega krožka že vsa leta v Ljubljani, kar obstoji vseučilišče? Svoječasno so dijaški sokolski krožki izredno dobro uspevali in dali sokolstvu celo vrsto dobrih delavcev. Čas je, da se bratje visokoolci zganejo in si ustanove svoj krožek, da poleg telovadbe spoznajo tudi ostalo sokolsko delo.

Načelnstvo saveza Sokola kraljevine Jugoslavije izdaja svoje strokovno glasilo »Prednjački zbornik«, ki ga ureja br. dr. Pihler, bivši savezni načelnik, ob sodelovanju precejšnega števila ostalih vodilnih strokovnjakov. List izhaja mesečno enkrat in prinaša poleg strokovnih člankov splošne važnosti tudi vadbeno snov za poedine telovadne oddelke. Pred nekaj dnevi je bila izdana dvojna številka 8/9, kjer poziva načelnstvo vse brate in sestre k neumornemu delu, navzile vsem zaprekam, ki jih je poln današnji čas. Nato je priobčen v občem delu lista dolg članek o igri »Košarka« ob br. Barjana Maržana, ki obravnava ne samo popis igre, temveč tudi vsa njena pravila in načelo izvajanje. Košarka je skupinska igra, ki ima poleg tehtne fiziološke važnosti tudi zabaven značaj, kar jo napravi privlačno telovadecem in gledalcem. Sledi članek br. Radovanovića o vzgojnem pomenu telkmovalnih iger, nato pa vadbeno snov za članae od br. Vojnovića, za članice od s. Škalarjeve in za moški naraščaj in deco od br. St. Poljšaka.

Lep jubilej sokolskega dela je slavilo sokolsko društvo v Valaškem Mezirju. To društvo, ki je eno vodilnih v vzhodnem delu Moravske, ima poleg krepke čete telovadcev in telovadk tudi izredno dobro organiziran dramski odsek. Dosedaj je priredil toliko gledaliških predstav kakor najbrž nobeno drugo društvo; pred dobrim mesecem je s slavnostno predstavo Šamberkove igre »Jos. Kajetan Tyle« proslavil svojo tisočo predstavo. Sokolski oder v Val. Mezirju ima svoj izvrstni sloves in so na njem gostovali že najboljši češki gledališki umetniki kakor Vojan, Doetlova, Marak, Kohout, itd. V teh 1000 predstavah so zapadene opere, operete, igre, pantomime, baleti; torej iz vseh strok gledališke umetnosti. — Jubilej imenovanega društva izpričuje, da rodi složno delo vedno pozitivne uspehe, toliko pomembne za povzdigo ljudske prosvete.

Koroški drobč

Dosedanji vicekonzul jugoslovenskega konzulata v Celovcu g. Mitar Beović je bil premečen. Na njegovo mesto je bil imenovan za vicekonzula g. Ciril Škerjanec.

Od več strani so prihajala vprašanja, kam naj se naslovijo knjižni darovi, namenjeni Slovencem v stari Nemčiji. Za zbiranje knjižnih pošilk se je odločila Slovenska prosvetna zveza v Celovcu, Klausnering 26, ki sprejema vsako dobro knjigo za v tujini bivajoče slovenske rojake.

V sredo 11. decembra dopoldne se vrši v Mohorjevi hiši v Celovcu tečaj za matere in dekleta. Predavateljice so pretežno matre same in brdo v poljudni besedi obravnava važen kos narodnega življenja. Vnove bo nastopil tudi dekliški zbor.

Okrožni sestanek gornjorožanskih in zljšk. kulturnih društev bo v nedeljo 8. decembra v Prangarjevi gostilni v Zmočičah pri Ernei.

V Celovcu se je mudil te dni državni tajnik g. Esser.

15.000 kmetijskih strojev se si v letih 1939-40 nabavili koroški gospodarji. Okroglo 30.000 strojev pa so nakupili v istem času štajerski kmetje.

Na Komolu pri Piberku se je nevarno ponesrečil lesni mojster, 36letni Janez Stefic. Podrlo ga je padajoče drevo.

Dne 25. nov. sta pred oltarjem sv. Mihaela v Smihelu nad Piberkom sklenila zakonsko zvezo France Minar, gostilničar in posestnik v Piberku, in Miha Plečivnik, pd. Šercerjeva v Smihelu. Ugodnemu paru želimo mnogo sreče!

Dne 20. m. m. sta žmiheljski župnik g. Picej in g. Ruprecht iz Sveč z nepregledno vrsto pogrebev izročila materi zemlji truplo Klokarijeve stare matere Ana Ruprecht. Rajna mati je bila naravno zavedna in sre- no nad vse dobra žena. Bodi ji večni mir!

Vnedejo 24. m. m. smo spremili na zadnji poti ob veliki udeležbi pogrebevcv mo- za v najlepši moški dobi: 36 let starega železničarja Lovrenca Lesjaka iz Sincé vasi. Doma je bil iz vrle narodne rodbine pd. Korpove iz Gosne vasi. Zapuči 5 malih nepreskrbljenih otročičev. N. v m. p.

Organizacija evropske industrije

Budimpeštanski vladni »Pester Lloyd« objavila pod zgornjim naslovom urvodnik, v katerem med drugim izjavlja:

»Konferenca zastopnikov vseh industrijskih panog Nemčije in Italije, ki je bila v Milano, kaže, s kolikšno razgledanostjo in odločnostjo se veselili osi letovata ureditve osnovnih evropskih gospodarskih vprašanj. Zamešal za to ogromno organizacijsko nalogo sta v medsebojnih razgovorih proučila oba gospodarska ministra Funk in Riccardi. V zvezi s temi razgovori je svet prvič izvedel o načrtih vodilnih gospodarskih krogov obeh imperijev za organizacijo medevropskega plačilnega prometa. Osnovanje osrednjega kliranga naj bi po svojem namenu merodajnih izjavah predstavljalo sredstvo za nadaljnji razvoj gospodarskih odnosov med državami evropske celine. Vodilni ljudje nemške gospodarske politike so razen tega čisto zastopali

pali mnenje, da je treba trgovskopolitično sodelovanje utemeljiti ne le v sporazumih o plačilnem in trgovinskem prometu, temveč tudi v načrtnim podpiranju razdelitve delovne moči med sodelujočimi državami. Tem zaimislim je odgovarjati tudi poljedelski sporazum, ki je bil pred kratkim sklenjen med Madžarsko in Rumunijo... Pripravljanje industrijskega sodelovanja na širši evropski osnovi pa pomeni novo, vsega uvaževanja vredno fazo v okviru prizadevanj za organizacijo evropskega meddržavnega prometa ter evropske proizvodnje. Milanska konferenca se je dotaknila vseh teh vprašanj s področja evropskega kontinentalnega industrijskega gospodarstva. »ri čemer je še posebej upoštevala potrebo evropskega jugovzhoda v pogledu industrijskih proizvodov ter njegove industrijske sposobnosti.«

Italijanski glasovi o odnošajih z Rusijo

Zadnja številka ugledne italijanske revije »Critica Fascista« je objavila o italijansko-ruskih odnosih članek, iz katerega posnemamo:

»Politiko Krenlja označuje tako imenovana čuječa nevtralnost. Sovjetska Rusija seveda ne sprema razvoja vojne ravnodušno, hoče pa ohraniti zase svobodne roke. V okviru te svoje politike so sovjeti pripravili sodelovati pri delitvi življenjskih prostorov. Na drugi strani pa ne žele storiti nobenega koraka, ki bi jih spravil v nasprotje s katerim koli od obeh vojnijskih taborov. S tega vidika nam je jasno, zakaj so sovjeti na eni strani odklonili predloženo britanskega veleposlanika Crippsa, a so na drugi strani rusko-nemški odnosi tudi po Molotovljevem obisku v Berlinu ostali nespremenjeni. Ne glede na to, da imajo sovjeti glede trajanja sedanje vojne svoje posebno stališče, pa so nekatere točke, ki zadevajo njih interese. To je primer v vprašanju Dardanel... Ker gre pri Rusiji za celoto, je seveda zelo težko ločiti med komunistično revolucionarno politiko in rusko narodno politiko. Problem odnosov med velesilama osi in Sovjetsko Rusijo

ostaja potemtakem še nadalje odprto vprašanje na vsem tako imenovanem evrazijskem prostoru.«

Navzlic temu — ali znabiti prav tako — pa pričakujejo nekateri inozemski novinarji v Rimu, kakor na primer poročevalec budimpeštanskega vladnega organa »Pester Lloyd«, da utegne že v kratkem priti do italijansko-ruskih razgovorov. Gotovo je, piše omenjeni madžarski novinar, da problemi Bliznjega vzhoda niti od daleč še niso rešeni ali zaključeni. Zato je na tem prostoru za gotovostjo pričakovati zanimiv razvoj, katerega obrisi pa seveda zdaj še niso znani. Zanimivo je, da je o problemih Bliznjega vzhoda prav te dni napisal bivši italijanski zunanji minister in sedanjí predsednik italijanskega senata daljši članek, ki je izšel najprej v reviji »Gerarchia«, nato pa je v glavnem fašističnem organu »Il Popolo d'Italia«. Vprašanje odnosov z Rusijo posvečajo italijanski krogi veliko pozornost. Zato bi se za zdaj ne moglo govoriti o odtujevanju med velesilama osi in Rusijo, temveč so nasprotno tako v Rimu kakor v Berlinu vidne povsem nasprotno težnje.

BELEŽKE

Hrvatski kmečko-prosvetni parlament

V nedeljo je bil v Zagrebu občni zbor Seljaške slege, prosvetne organizacije Hrvatske seljačke stranke. Vodi ga je predsednik Seljačke slege Rudolf Herceg. Po njegovem pozdravnem nagovoru je podal tajniško poročilo prof. Martinovič, ki je ugotovil, da je na obnem zboru zastopanih 1200 organizacij Seljačke slege. Naglasil je potrebo zidanja kmetijskih prosvetnih domov, v katerih pa bo predpovedano točenje alkoholičnih pijač in igranje za denar. Kmetijski prosvetni domovi naj se grade po etnotih načrtih, ki jih bo brezplačno dajala na razpolago zadruga seljaški dom v Zagrebu.

Obširno se je bavil tajnik tudi s akcijo za pobljanje neplemenosti in ugotovil, da se je v tečajih Seljačke slege naučilo zadnja leta že 200.000 Hrvatov in Hrvatice čitati in pisati. Najbolji uspeh je bil dosežen v srezi Prozor, kjer je bilo ob pricetku akcije proti neplemenosti že 80 odstotkov odraslih ljudi neplemenih, a je sedaj to število padlo pri moških na 15 in pri ženskah na 30 odstotkov.

V imenu vodstva HSS je pozdravil občni zbor senator dr. Juraj Krnjevič, ki je opozarjal na potrebo vzajemnega prosvetnega dela med širokimi sloji naroda in izjavil: »Izkušnje so pokazale, da smo Hrvati politično najbolj močni v tistih srezih, kjer smo tudi prosvetno na višini. Kjer delamo na prosvetnem polju, tam so zastopni vsi poskusi od tujece plačanih agitatorjev zanašati zmedo in nered v naše vrste. Ko se boste vračali domov, vas bodo spraševali, kaj je politično novega. Morda ste čuli danes, ko ste se mudili v Zagrebu, vse mogoče vesti in govornice. Morda so vam stisnili v roke tudi kakšne tajne letake. Vse to, kar so vam govorili, pa je samo plod naračene propagande. Verujte nam in naukom, ki sta jih pisala in govorila hrvatskemu narodu naša pokojna voditelja Radića. Obiljub in napovedi ste čuli že več kot dovolj. Minevajo datumi, ko naj bi prišli nekdo od nekeje ter vam prinesel odrešenje in rešitev vseh vprašanj. Vi pa ste pametni ljudje in se zavedate, da leži rešitev vseh težav samo v vašem delu in vaši slogi.«

»Z mladino napreji!«

Pod tem naslovom objavlja revija »Misel in delo« kratak uredniški uvodnik, posvečen mladinskemu pokretu med naprednimi Slovenci. V uvodniku čitamo med drugim:

»Danes je pri vseh narodih klic po izmenjavi generacij močnejši kot kdajkoli v preteklosti. Vzrokov za to stisko je mnogo. Globoki prelom s preteklostjo, ki se je neizprosno šele začel, terja pomladitve vodilnih slojev. Vanje stopa mladina, ki nova socialna in gospodarska gibanja pravilneje in močnejše občuti, zanosneje oblikuje in tvorneje uresničuje. Končne vsebine in oblike teh preobrazb danes še nihče ne ume jasno začrtati. Gotovo pa je, da bo mogla edino mladina to nalogo izvršiti, nikakor pa ne predstavniki dobe, ki se oddaljujejo z blazno naglo.«

Tako terjata tudi naš narod za ta novi čas, v katerega stopamo, mladih ljudi, ljudi novih pogledov, uspešnih metod in svežih energij. Njegov klic ne bo zaman. Prepričani smo, da je že dozorela nova generacija in pravem spoznanju svojih nalog in v odločitvi, prevzeti nase tudi njene odgovornosti. S to generacijo smo v njeni volji in odločitvi eno, ker verujemo v njej čisti idealizem, v njeno voljo do ustvarjajočega dela in v stvarne odlike njenega duha.«

O veliki misiji

Korunovih radikalov

»Slovenačkim radikalom« posveča beograjsko »Delo« v zvezi s preusmeritvijo dr. Koruna kar cel članek, ki je sam na sebi najboljši dokaz, kako slabo še vedno gotovi beograjski krogi poznajo resnične razmere v Sloveniji. List namreč kar resno napoveduje, da bodo dr. Korun in njegovi štirje tovariši, ki so se ločili od dr. Puca ter osnovali svoj radikalni odbor, sedaj »ustvarili podlogo, da se vključijo številne slovenske pozitivne in konstruktivne sile v radikalni pokret. Naloga teh sil bo vključiti splošno politiko, ki jo vodi Beograd,

jaki in Nizozemci naravnost prijateljski. Nemčija ne bo storila ničesar, da bi skušala Nizozemce s silo pridobiti za rešitev njih notranjega problema v nemškem smislu. Zasedbena oblast ne bo izdala nikakršnih političnih ukrepov s tem namenom. Prav nasprotno: skušala bo na Nizozemce delovati samo z vzgledom, da se bodo prepričali o visoki vrednosti nemškega narodno-socialističnega občestva ter sami pristopili vanj.

Seyss-Inquart je dalje dejal, da se že kažejo obrisi takega bodočega sožitja med Nemci in Nizozemci, ki niso nič drugega, kakor pleme velikega nemškega naroda. Novi res, ki je osnovan na časti, krvi in na delu ter se sprova v Nizozemski, bo vse germanske narode prepričal, da je njih mesto edino v tesni zvezi in v sodelovanju z nemškim narodom. Tudi Nizozemska se bo prej ali slej jasno in odkrito izjavila za novi red.

„Južna politika Japonske“

»Neue Zürcher Zeitung« objavlja uvodnik o japonskem umiku na Kitajskem. V

njem najprej omenja japonski umik iz pokrajine Kwangsi ter iz Nanjinga, nato pa pripominja:

»Kaj naj pomeni ta japonski umik? Kitajci ga prikazujejo kot uspeh svojih metod izpiravanja... Ni pa mogoče še reči, kako daleč bo šel ta japonski umik na Kitajskem. To bo odvisno od moči kitajskega pritiska na eni strani ter na drugi strani od tega, koliko se bodo Japoncem drugi cilji zdeli važnejši, pa tudi končno od tega, koliko si bo upala japonska istočasno podvzeti. Na Kitajskem je danes japonska strategija postala defenzivna. Drugače si namreč ni mogoče razlagati, zakaj so operacije v francoski Indokini izključno ali vsaj v glavnem naperjene samo proti Kitajski. Kako daleč bo šel Japonska, ni mogoče reči. Položaj v Evropi in ameriška politika bosta za to odločilnega pomena. Toda politična usmerjenost Japonske je vedno bolj jasna. Umik s Kitajske kaže kot povsem samostojno novo težnjo tako zvezne južne politike, politike pritiska na tihomorski jug.«

SPORT

„Tekmo zgrešenih prilik...“

Imenujejo v Zagrebu nedeljsko srečanje med Madžarsko in Hrvatsko — še nekaj o nedeljskih dogodkih

V precej obširnem poročilu ponedeljskega »Jutra« o nedeljski meddržavni tekmi med Madžarsko in Hrvatsko, ki se je končala s 1:1 neodločeno, je bilo premalo poudarjeno, da so hrvatski nogometaši v tej tekmi pošteno zaslužili zmago, morda celo z več goli razlike. Vsa poročila se namreč ujemajo v tem, da reprezentanca Hrvatske ta dan ni imela niti trohice sreče in je odigrala eno najbolj nesrečnih tekem, ker je imela v njej celo vrsto tako imenovanih zlatih prilik, pa vendar ni mogla doseči več kakor en sam gol. Eden poročevalcev zagrebških »Novosti« se je potrdil, da je to »tekmo zgrešenih prilik« opisal tudi v številkah, ki najbolj nazorno kažejo, kako lahko bi bili Hrvati spravili v mrežo vsaj še eno žogo in tako slavili zmago nad enim najmočnejših moštev v Srednji Evropi. Iz omenjenega poročila posnemamo med drugim tole:

Madžarski vratar Csikos je vsega posredoval 15-krat. Hrvatski napadalcii so ga zaposlili 10-krat, in sicer dvakrat pred odmorom in 8-krat v drugi polovici igre. Njegova vrata so zgrešili 6-krat v prvem in 4-krat v drugem polčasu. To se pravi, da so Hrvati poslali 20 strelav na gol, med katerimi je dosegel cilj samo eden, in sicer Džaničev v 10. minuti prvega polčasa. Cimermančič je med 7 streli izpustil tri stodostrne šanse. Madžari so streljali v naša vrata 20-krat, pri čemer je Glaser branil 14 udarcev, zgrešili pa so cilj 4-krat pred odmorom in enkrat v drugi polovici igre. Najuspešnejšega strelca so imeli v desnem krilcu Sarosiju ml., potem šele so prišli napadalcii Bodola, Spielmann, Sarosi st. itd. Glaser je bil bolj zaposlen kakor Csikos, ker je moral 26-krat posredovati, pri tem pa je imel Madžar odločno težji posel.

Gledalci so bili torej res po pravici nekoliko slabe volje, ko so zapuščali igrišče.

Celje : Jugoslavija jun.

2:1 (1:0)

Na celjski Glaziji je bila v nedeljo popoldne odigrana odločilna prvenst. tekma

med madžarsko SK Celja in SK Jugoslavije. Mladina Celja je zmagala zaslužno, prvenstvo celjskega okrožja pa si je priborila mladina Jugoslavije z enakim številom točk, toda boljše razliko golov.

★

Med ostalimi nedeljskimi nogometnimi dogodki je treba zabeležiti še nekatere prijateljske tekme na jugu. Tako je Bata iz Borova gostovala v Osijeku in zmagala nad tamkajšnjim Gradjanskim z rekordnim rezultatom 13:2 (4:1). Enajstotica Istre iz Beograda, v kateri igra zdaj tudi slavni bivši internacionalac Moša Marjanović, je gostovala v nedeljo v Pančevu in zmagala nad ligaskim moštvom Jugoslavije z 2:1.

Madžarski table-teniški igralci so na turneji po Jugoslaviji v soboto zvečer dospeli do Novega Sada, kjer so ponovno nastopili v reprezentativni tekmi proti Jugoslaviji. Madžarske barve so v tem srečanju zastopali igralci Soos, Sido in Rosza, za nas pa so igrali Harangozo iz Subotice ter Dolinar in Heršković iz Zagreba. Dvojbo se je končal s premočno zmago Madžarov v razmerju 5:1. Edino točko za Jugoslavijo je priboril Harangozo proti Sidu, kjer je zmagal z 2:1 in 21:12.

V Zagrebu so imeli v nedeljo občni zbor hrvatski kolešarji, torej oni del naših sportnikov na kolesih, ki imajo trenutno svojo vrhovno zvezo v Zagrebu in so s Srbii in Slovenci vsaj do zdaj še v najhujši opoziciji. Nedeljski občni zbor je pokazal, da tudi sami med seboj niso prav posebno edini, ker je del njihovih klubov odpovedal — predvsem močni klub Sokol iz Zagreba — sodelovanje v zvezi. Za novega predsednika je bil po dolgih razpravah izvoljen bivši dolgoletni predsednik prejšnje kolešarske zveze za vso kraljevino Stjepan Milhanović, ki se v zadnjem času ni udeleževal v kolešarskih organizacijah. Tehnična referenta HBS sta član Gradjanskoga Banek in zastopnik Železničarja Šimonović.

Naša atletika pretekle sezone v številkah

Pregled desetorice najboljših atletov in klubov v posameznih disciplinah

Vsestransko razgibana letošnja sezona naših atletov je za nami. Aktivnost je bila v znamenju domačih in zunanjih dogodkov. Reorganizacija v našem sportu je dala tudi v atletskih vrstah povod za vsestransko prerivanje in slednjič tudi za razčlenjenje. Letošnje leto bo zapisano kot važen datum v slovenski atletiki, ker se je v njenih vrstah ustvarilo stanje, ki daje upati, da se bo naša atletika povzpela na višino, kakor bi se bila lahko v normalnejših razmerah. Novo ustanovljena Slovenska lahkoatletika zveza, kjer so vključeni skoraj vsi slovenski atletski klubi, nam bo jamstvo za to.

Udeleževanje slovenskih atletov je bilo v minulih sezonah v glavnem omejeno na domače prireditve. Imeli smo letos nekaj nad vse uspešnih mitingov, ki so tako organizatorično, po udeležbi tekmovalcev tudi — kar je razveseljevaljiv pojav — po zanimanju občinstva, pokazali, da lahko mirno gledamo v bodoči uspešni razvoj naše atletike. Zal letos, pod silo razmer, ni bilo nekaterih običajnih večjih prireditev, pri čemer mislimo predvsem na troboi, na katerem bi, po rezultatih sodeč, slovenski atleti tudi tretjič zaporedno potrdili svojo premoč nad Hrvati in Srbii. Tudi sicer so bila srečanja med Slovenci in Hrvati zelo redka. Razen na Balkanidei ki je zapustila žalostne posledice v vrstah jugoslovanske atletike, niso imeli naši atleti nobeneza mednarodnega nastopa.

Pomanjkanje narodnih in mednarodnih mitingov, kjer bi naši atleti imeli več možnosti za izboljšanje rezultatov, je krivo, da moramo letos skoraj v vseh disciplinah zaznamovati padec nasproti lanskemu letu. Edina vidna razlika stavlja prav za prav samo meta inž. Stepišnika v kladiu in Mavsarja v kopju, s katerima sta se povzpela na mednarodno višino. To sta pa tudi edina nova letošnja državna rekorda, ki smo jih Slovenci dosegli, čeprav je bila bilanca v tem pogledu druga leta ugodnejša.

Sicer pa naj kot najboljši dokaz letošnjih uspehov in neuspehov služi tablica desetorice najboljših tekmovalcev v posameznih disciplinah. Ta tablica je neoficielna, sestavi pa jo je član tehničnega odbora SLAZ in nam jo dal na razpolago s pripombo, da ta tabela ni merilo stvarne vrednosti slovenske atletike, in sicer zaradi dosedanjih nepravilnih razmer v vodstvu. Razen tega je treba opozoriti, da ni mogoče jamčiti za popolno točnost vseh rezultatov, ker ni bilo mogoče dobiti vseh zapisnikov stare SLAZ Tablice so sestavljene predvsem po časopisnih poročilih in še nekaterih virih, ki so bili na razpolago tehničnemu odboru SLAZ. Ko opozarjamo na te morebitne pomanjkljivosti v rezultatih, moramo pripomniti, da

te niso takšne, da bi znatno vplivale na splošno oceno. V tablici so upoštevani tudi rezultati atletov Primorja, kot edinega predstavnika SAZ, ki se je mogel vrniti med desetorico tako imenovanih delovnih klubov.

Zaradi lažje primerjave bomo v oklepajih navedli tudi najboljši lanski rezultat in tudi lanski povpreček petorice odnosno desetorice. (Okrajšave za nazive klubov pomenijo: B—Bratstvo, C—Celje, I—Illirija, Z—Železničar, PI—Planina, Pr—Primorje, M—Maraton, R—Rapid, H—Hermes, Pt—Ptui.)

Teki

100 m: Račič (I) 10.8 (isti 11.2); 2. Zorko (Z) in Badl (R) 11.2; 3. Taček (C) 11.3; 4. Kliner (Pr) in Kolenc (I) 11.4; 5. Černe (PI) 11.5; 6. Vilar (I) in Boltavzer (Pr) 11.6; 7. Monderer (R) in Gracijanski (Z) 11.7; 8. Pleterski (C) in Hrovatin (Z) 11.8; 9. in 10. Gaberski (Pr), Oberšek (I) Bratož (PI), Wolfi (R), Medja (Br), Tuma (Br) vsi pod 12.

V poštev so vzeti vsi rezultati pod 12 sekund. V tej disciplini je v primeri z lanskim letom nekaj napredka tako v času, kakor tudi v tem, da imamo obilo mladega naraščaja. Račič je bil doma brez konkurence in tudi njegov najboljši čas gotovo še ni zadnji. — Povprečni rezultat prve petorice 11.18 (11.34); desetorice 11.37 (11.47).

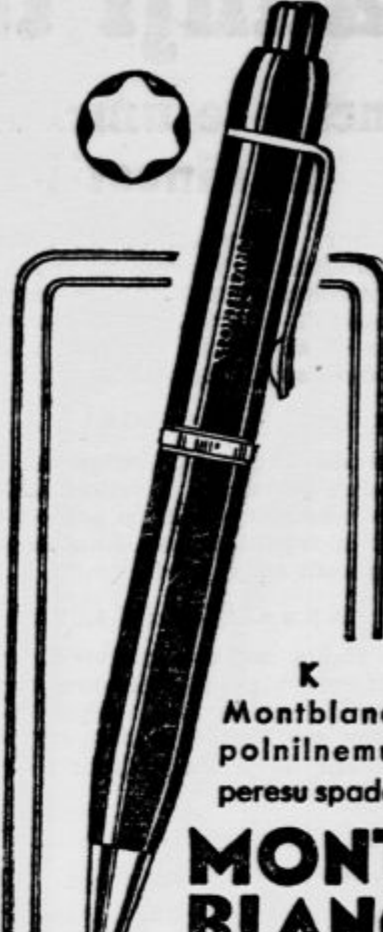
200 m: 1. Račič (I) 22.2 (23.5); 2. Kliner (PI) 23.3; 3. Badl (R) 23.8; 4. Vilar (I) 24; 5. Taček in Pleterski (Oba C) 24.1; 6. Hrovatin in Gracijanski (oba Z) 24.2; 7. Skušek (PI) 24.3; 8. Bratož (PI) 24.4; 9. Horjak (C) 24.8; 10. Pohar (Br) 25. Povpreček petorice: 23.48 (23.64), desetorice 23.86 (23.91).

Tudi v tej disciplini zaznamujemo napredek, vendar so samo trije tekmovalci tekli pod 24 sekund.

400 m: 1. Kliner (PI) 50.9; (Skušek 51.5); 2. Oberšek (I) 52; 3. Gaberski (Pr) 52.8; 4. Pleterski 52.9; 5. Vilar (I) in Poljšak (Pr) 54.1; 6. Pohar (Br) 54.3; 7. Skušek (PI) 54.9; 8. Glonar (I), Nabernik (Pr), Muraus (Z) vsi 55; 9. Schmiederer (R) 56.2; 10. Boltavzer (Pr) 56.3; Povpreček 5 — 52.52 (52.32) 10 — 53.68 (53.03).

Tukaj smo znatno popustili. Prvi lanski je imel sicer nekoliko slabši rezultat od letošnjega prvega, zato pa so ostali predvsem nad petorico slabi. Naš rekordar na tej progi Pleterski je komaj na četrtem mestu, česar so krive stalne blesure ter dejstvo, da je šele proti koncu sezone prišel v formo.

800 m: 1. Goršek (C) 1:59.2; (isti 1:55); 2. Oberšek (I) 1:59.4; 3. Košir (PI) 2:01.2; 4. Glonar A. (I) 2:01.8; 5. Agrež (C) 2:02; 6. Schmiederer (R) 2:02.4; 7. Muraus (Z)

K
Montblanc
polnilnemu
peresu spada
**MONT
BLANC**
PATENT-
NI POLNILNI
SVINCNIK s pri-
skom na gumb z
avtomatično iz-
enjava min.

Vzemite ob priliki pri svojem trgovcu s papirjem Montblanc Pix v roke. Takoj postane Vaš prijatelj!

★
DOKAZ
Vsako minsko polnjenje zadošča za 23 km pisave!
Od Din 125.— do Din 70.—

1416

2:03.5; 8. Pohar (Br) 2:07.9; 9. Kos (C) 2:08.4; 10. Holc (Z) 2:08.9; Povpreček: 5 — 2:01.2 (1:59.56); 10 — 2:03.47 (2:01.38).
Goršek je letos pozno prišel s trenin-
gom ter se ni mogel približati lanskemu času in rekordu, pač pa je bilo nevarno, da bi ga bil ob prvo mesto spravil pridni Obris, ki je od lani močno napredoval in gotovo še ni rekel zadnje besede. Sicer pa smo tudi tukaj slabši kakor lani.

1500 m: 1. Košir (PI) 4:03.4 (Goršek 4:01.1); 2. Kien (Pr) 4:13.8; 3. Schmiederer (R) 4:14; 4. Agrež (C) 4:14.4; 5. Glonar J. (I) 4:18.6; 6. Kos (C) 4:21.8; 7. Magušar (I) 4:22.2; 8. Srakar (H) 4:23.5; 9. Muraus (Z) 4:24.6; 10. Glonar A. (I) 4:27.2; Povpreček: 5 — 4:12.8 (4:11); 10 — 4:18.3 (4:19.15).

Gorškovega rezultata ni med temi, ker letos te proge sploh ni tekel. Medtem ko je povpreček prve petorice slabši od lanskega, je povpreček desetorice letos boljši. Letos je teklo pet atletov pod 4:20, lani pa samo trije. Torej napredek v številu, kar je tudi dober znak. Od vseh je pokazal največji napredek Celjan Agrež, ki se razvija v odličnega srednjeprogasa.

5000 m: 1. Kien (Pr) 16:10.8 (Košir 15:50); 2. Bručan (Pr) 16:22.4; 3. Kvas (Br) 16:28.6; 4. Krepl (M) 16:36.4; 5. Zupan (Br) 16:44; 6. Agrež (C) 16:45.2; 7. Glonar J. (I) 16:50; 8. Stojšek (M) 16:51; 9. Benedičič (I) 16:52.3; 10. Reberšek F. (C) 17:17.3; Povpreček: 5 — 16:28.4 (16:24.04); 10 — 16:45.7 (16:47.7).

V splošnem poslabšanje. Tudi tukaj Košir letos nima rezultata pod 16. minut. Znatno popravil se je Kien, čeprav je še daleč od rezultatov, ki so jih naši atleti včasih dosegali na teh proгах.

10000 m: 1. Kien (Pr) 34:33.2 (Bručan 34:42.8); 2. Kvas (Z) 34:50; 3. Bručan (Pr) 35:19.4; 4. Stojšek (M) 35:27.0; 5. Benedičič (I) 35:46.0; 6. Zupan (Br) 35:46.0; 7. Starman (H) 36:29.0; 8. Perc (Pr) 36:54.0; 9. Knez (PI) 37:01.0; 10. Reberšek F. (C) 37:42.4. Povpreček: 5 — 35:11.12 (35:46.24) 10 — 35:39.18 (37:36.7).

Znatno zboljšanje z vsemi merili, znamenje, da se je tej disciplini letos posvečala večja pažnja ali je bila večkrat na sporedu. Bručanu se poznajo leta ter prihajajo mlajši na površje, tudi tukaj dobi Kien.

(Nadaljevanje jutri)

P. S.

IZ SK ILIRIJE

Upravni odbor SK Ilirije bo imel drevi ob 20.30 zadnjo redno sejo pred obnim zborom. Pozivam vse gg. odbornike, da se seje zaradi izredne važnosti udeležijo polnoštevilo. Glavni tajnik.

Smučarska sekcija. V sredo 11. t. m. bo ob 19. sestanek v Ljubljani bivaajočih članov.

Drsalna sekcija. Sestanek članov načelstva, vseh tekmovalcev in tekmovalk, tudi naraščajskih, bo danes ob 18.30 v garderobi na drsališču. Važno zaradi ureditve treninga in javnih nastopov.

Lahkoatletška sekcija. Drevi ob 18.30 važna seja. Gg. odborniki naj se je udeležijo zanesljivo.

Rabljene drsalne in čevlje za sportno sportno drsanje kupi drsna sekcija SK Ilirije. Ponudbe sprejema blagajnik na drsališču.

Na zvočnike, ki so jih imeli pripravljene na nedeljskih dirkah Hermesa na stadionu in o katerih smo ugotovili v ponedeljskem »Jutru«, da so začeli »funkcionirati« še nekatere sredi tekmovalcev, se moramo povrniti še enkrat — da ne bo nesporazuma in zamere. Naš poročevalec je imel pri tem v mislih samo napovedovalce, ki se nikakor niso mogli spoznameti, kdo in kdaj bodo začeli napovedovati, ne pa aparature same, ki jo je montiral radiotehnik g. Šetina in je seveda funkcionirala odlično od vsega početka prireditve.

SK Slavijski. Drevi ob 20. seja centralnega odbora v posebni sobi gostilne »Pusa« na Sv. Petra nastup. Ker je dnevi red zelo važen, prosim vse gg. odbornike za sigurno udeležbo. Bodite točni! Tajnik.

Zadnji turški sultan in kalif

V Franciji je umrl Abdul Medžid II., zadnji kalif Turčije — Edini iz dinastije Osmanov, ki je umrl naravne smrti

V Nici je umrl v starosti 71 let zadnji kalif, Abdul Medžid II. V svetovni vojni je bil turški prestolonaslednik. Ko je moral sultan Mehmed VI. l. 1922. bežati na angleški vojni ladji, so Abdula Medžida s Kemalovo pomočjo izvolili za kalifa.

Dve leti je vladal

v bivši sultanski palači v Carigradu. L. 1924. je narodna skupščina v Ankari sklenila, da odpravi kalifat. Ob 3. po polnoči so Abdula Medžida republikanske čete zbudile v njegovi palači in je moral

Carigrad zapustiti v 24. urah.

Pot ga je vodila najprvo v Švico. Šele ko je došel njegov vlak do švicarske meje, je svet zvedel za zgodovinske dogodke v Turčiji. Kalifov sin Faruk je sporočil švicarskim oblastem, da je došel kalif z družino in tajniki, toda

brez potnega lista

v posebnem vozu do švicarske meje.

Po nekoliko dneh se je kalif preselil v Nici, kjer je najel prekrasno palačo. Med tem je v San Remu umrl njegov prejšnji in bratranec Mehmed VI. in mohamedanski svet je Abdula Medžida priznal ne samo za kalifa, temveč tudi za padišaha. Odtlej je

nosil tudi sultanski naslov.

Bil je silno bogat — njegova hči se je poročila z najbogatejšim človekom na svetu hajderabadskim prestolonaslednikom —, zelo izobražen, literarno in slikarsko nadarjen. Živel pa je v Nici

Abdul Medžid II.

samo za svoje zasebne študije.

Njegov najboljši prijatelj je bil sloviti francoski akademik Claude Farrere, s ka-

terim sta se kot mlada človeka seznanila še v Carigradu. Ko je moral Abdul Medžid v pregnanstvo, je poskušal Farrere vse, da bi svojemu prijatelju v kakšnem francoskem protektoratu priskrbel kakšen prestol, toda francoski senat je bil prekratkoviden, da bi spoznal pomen takšne rešitve in jo je odklonil.

Farrere je napisal o Abdul Medžidu

nekoč sledeče besede:

»Prepričan sem, da bi Abdul Medžid, če bi zasedel prestol v kakšnem drugem času, postal največji in

najbolj nadarjeni cesar turške države.

V resnici ni mogel ničesar za to, da je svetovna vojna sultansko čast tako izpodkopala, da se je moralo strohnelo, staro poslopje potem samo od sebe zrušiti.

Ko je Italija Franciji napovedala vojno, se je Abdul Medžid preselil iz ogrožene Nice v notranjost dežele, toda ob sklepu premirja se je že spet vrnil v svojo palačo v Nici. Bolehal je že dalj časa na srcu in oči so mu zelo oslabele. Ni pa zmanjalo, ali je umrl od tega ali pa od starostne oslabelosti. Njegovega očeta in njegovega brata so s svojočasno umorili. Bil je edini svoje linije v dinastiji Osmanov.

ki je umrl naravne smrti.

Slovel je pa tudi kot najmirosljubnejši in najbolj priljubljeni med otomanskimi princji. Pred kratkim je izljal svoje spomine.

Trakovi smrti nad veličnostjo

Nemški bombnik v napadu na London

Vodna pota nove Evrope, ki bodo imela pomen za bodoče gospodarstvo

Rimski »Piccolo« razpravlja v nekem članku o pomenu vodnih zvez v bodočem evropskem gospodarstvu. Nemčija je v tem pogledu že dosegla izvestne ugodnosti. Zgradila je več prekopov, ki vežejo pomembne reke ter omogočajo hitrejšo komunikacijo s pomočjo ladij. Prihodnje leto bo dogotovljen prekop, ki bo vezal Ren preko Mena z Donavo. Ta vodna pot, ki bo zvezala Hamburg in Bremen s Črnim morjem ter bo zasigurala preko Batuma trgovinski promet z Iranom in Afganistanom, bo velikega pomena za bodoče gospodarstvo.

Mnogo pozornosti zbujata tudi drugi načrt, ki predvideva zvezo z Donavo z Jadranskim morjem. Načrt predvideva prekop pri Vukovaru in Vinkovcih. Ta prekop bi pri samcu sprejel tudi Savo v svoje področje. Z regulacijo Save in s kanalizacijo Kolpe bi se dal prekop podaljšati do Jadrana, kar bi bilo velikega pomena za kraje, ki jih imajo imenovane reke v zaledju in za Jadransko morje. Za zgraditev te vodne poti je že predvidena vsota dveh in pol milijard dinarjev.

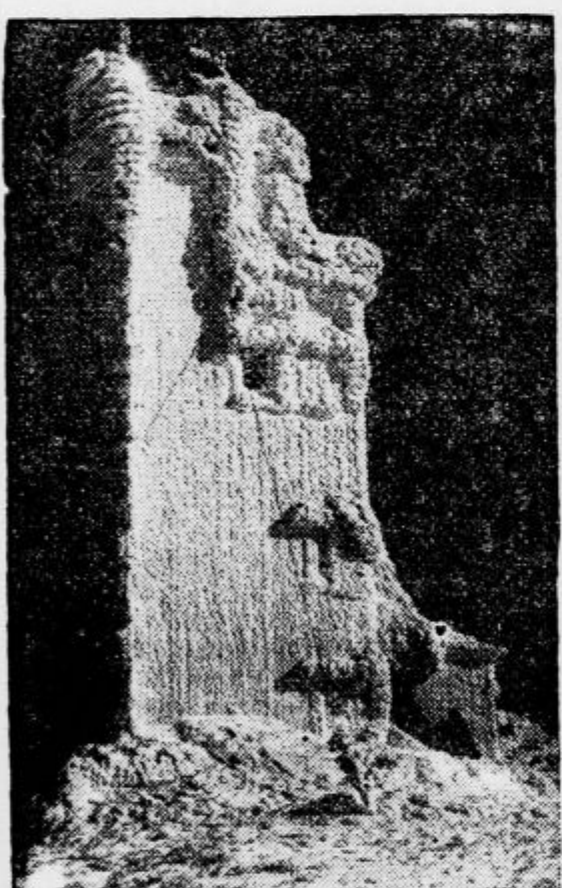
Razdejani Southampton

Od poslopij so ostali samo goli zidovi, prebivalstvo pa je mirno in pogumno

Ko sem pred nekoliko dnevi prispel v Southampton, piše poročevalec agencije United Press, je bilo to mesto doživelo šele prvi težki napad nemških bombnikov. Odtlej so nemška letala Southampton še dvakrat težko napadla, njegova podoba se je spremenila. Na glavni cesti je videti gole zidove, pred njimi so veliki kupi ruševin, notranjost poslopij je v mnogih mestih zgorela. Tudi v drugih mestnih predelih je bil udinek nemških bomb podoben. Vrtovi kažejo žalostno sliko, sila eksplozije je izruvala cela drevesa s koreninami vred. Po cestah ležijo žice trolleybusnih prog. Kamor koli pogledaš, samo razdejaneje.

Mnoge družine, ki so ostale brez domov, zapuščajo mesto. S seboj jemljejo, kar so mogle rešiti. Očete in matere potiskajo ročne ali otroške vozičke, na katere so naložili kakšno žimnico ali kaj drugega. Drugi prenašajo ostanke svoje imovine na hrbtni in čakajo zunaj mesta avtomobilistov v upanju, da jih bodo vzeli s seboj. Vozovi mesarjev, pekovi in drugih trgovin so natovorjeni z begunci. Skozl mesto vozijo avtomobili z zvonce, ki ljudem svetujejo, kako naj si priskrbiijo streho nad glavo.

Opazovalnica v ivju

Zasnežena vremenska opazovalnica na Snežniku v Krkonoših

Iz okoliških vojaških taborišč so poslali v Southampton vojake, da bi pomagali policiji vzdrževati red in stražiti kadeše se razvaline. Vse požare so z uspehom pogasili. Med drugim so bombe uničile pol tučata ali še več cerkva.

Tudi v Southamptonu ima človek priliko občudovati mir in pogum prebivalstva. Kdor ima še stanovanje in mu mesta tedaj ni treba zapustiti, opravlja svoje delo, v kolikor tovarne in uradi niso razdejani. Ko se bližajo sovražna letala mestu, gre vse mirno v zaklonišča, a ko je vznemelen konec, gre vsak prav tako mirno nadaljevati svoje delo. O paniki ni nobenega sledu.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da bosta nizozemska kraljica Viljemina in princ Bernhard odpotovala v Kanado k prestolonaslednici Julijani;

da zaznamujejo na Angleškem vsiljevojn razmeram povprečno majhno število smrtnih primerov zaradi epidemičnih obolenj;

da se je v Moskvi sestal odbor trojice, ki bo pripravil vse potrebno za proslavo 80letnice ruskega kemika Kurnakova. Izredno zaslužnega učenjaka za razvoj proizvodnje aluminija v Rusiji;

da je bolgarski min. predsednik Filov okrevljal od hude hripe ter bo v kratkem prevzel vladne posele;

da bodo v Kanadi uvedli posebne davke na avtomobile, radio, gramofone, fotografske aparate in na priprave za električno masazo;

da sta v Bruslju trčila dva tramvajska voza, pri čemer so bile tri osebe ubite, 12 pa ranjenih;

da gradijo v norveških ladjedelnicah trenutno 136 trgovskih ladij s skupno tonažo 400.000 ton;

da je vojvoda Windsorski te dni prvič govoril javno po radiu, odkar je odstopil kot kralj Edvard VIII.;

da so v Milanu otvorili posebno razstavo dvokoles in motociklov;

da je Američan Henry Clarke kupil jadrnico »Noroit« ter prijedal z njo v teku 60 dni čez Atlantski ocean v Zedinjene države;

da se bo turška borza preselila iz Ankare v Carigrad;

da primanjkuje na Finskem mesa, tobaka in soli;

da uvajajo zasedbene oblasti v Belgiji in Franciji obvezno delovno službo;

da je po vesteh iz Bukarešte normalna plovba po Dunavu ustavljena ter se bo izvrševala le kolikor bo dopuščalo zimsko vreme.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Junak zraka je mrtev

Eden najuspešnejših nemških letalcev, jedva 25-letni major Wiecek je bil dne 28. nov. po svoji 56. zmagi v zraku sestreljen v bitki z Angleži in je utonil v Rokavskem prelivu, kjer ga niso več našli

Novi ravnatelj londonskega radija

Generalni ravnatelj londonskega radija Ogilvie, ki je bil zadnji dve leti na tem mestu, je odstopil. Na njegovo mesto je prišel sir Walter Monckton, dosežani namestnik državnega podtajnika v angleškem ministrstvu za informacije.

Tržaška univerza

V slikovitem tržaškem predelu Monte Valeriu hitro napredujejo dela na velikem poslopiju, kjer bo imelo novo vseučilišče svoj sedež. Dovršena je že stebrasta veža z močnimi stolpi. Aula magna nad njo bo 40 m doka, 20 m široka in bo imela prostora za 3000 in več oseb. Zgradba bo zavzemala površino 9212 štirjaskih metrov, glavno pročelje bo dolgo 94 m. Vso okolično vseučilišča bodo z uporabo zasebnih vrtov preuredili v lepe parke.

Finski spomenik tekaču Nurmiju

Finski kipar Väinö je izdelal kip slovitga tekača Paava Nurmija. Po odredbi prosvetnega ministrstva bodo ta kip postavili v olimpijski stadion v Helsinkih.

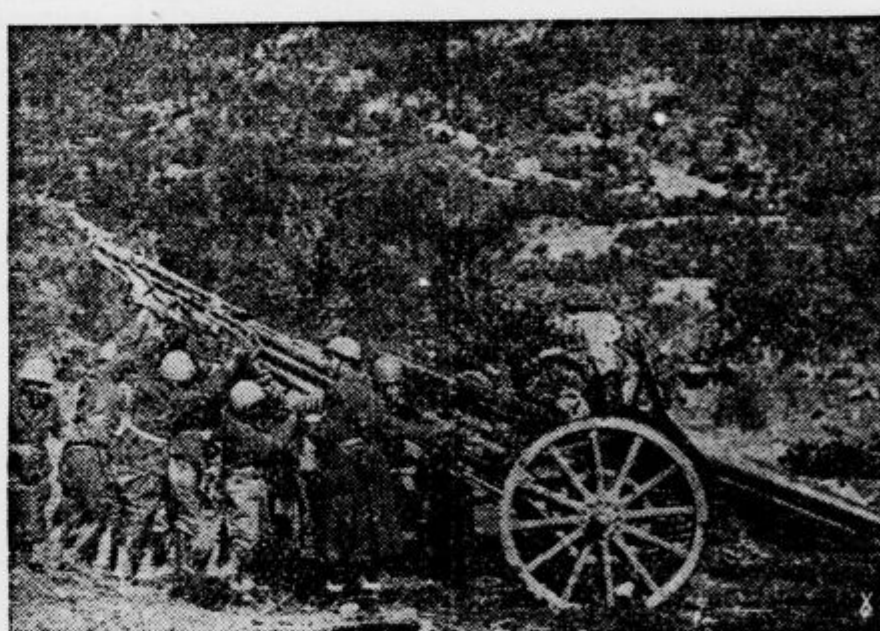
Lisica zvitoropka

Pri Schosdorfu v Šleziji je neki lovec streljal na lisico. Žival se je napravila mrtvo, a ko jo je hotel lovec dvigniti, je nenadno oživela, ga ugriznila v roko in pobegnula. Kroglja iz puške pa jo je vendarle še dohitela in ji upihnila življenje zares.

Manevri na meji Mongolije

»Krasnaja zvezda« poroča, da ima sovjetska vojska na meji Mongolije velike vojaške vaje.

Z italijansko-grškega bojišča

Italijanski poljski top na postojanki

Hulbert Footner:

8

IZGINULI RADŽA

Kriminalni roman

»To je ena izmed slabih strani starega harem-skega reda. Vasinta je moj po polni brat, sin druge matere, in sanja samo o tem, kako bi sam zasedel prestol. Že po značaju je upornik. Predstavlja me ljudstvu kot izdajalca, ki se je prodal za angleško zlato in je spustil v svet bojni klic: Sikharj Sikharcem! Siromaki kakopak ne vedo, da bi prišli samo pod drugega tujega gospodarja, ako se upro zoper mene in me prepode.«

»Angleži ne bodo nikoli dovolili, da bi vas kdo pahnili s prestola.«

»To je res, a Vasinta misli rešiti to vprašanje po svoje. Lepega dne mi bo zastupil kosilo. Tako se pri nas na Jutrovem kaže bratovska ljubezen. In varovati se ga je težko, ker so vsi služabniki podkupljivi.«

»Strašno! Zakaj ga potem ne denete pod ključ?«

»To bi ga storilo v očeh ljudstva samo junaka. Moji predniki so navadno dali svoje mlajše brate zadaviti, nato pa so jih ukazali vreči v morje. A temu se dandanes javno mnenje upira.«

Radža se je veselo zarežal in tudi Luke se je namuznil. Saj ni mogel biti jezen nanj; premajhen je bil. Zdelo se mu je takisto, kakor da bi sovražil šolarčka.

»Vzel sem ga s seboj na pot, da vsaj ta čas ne

bo mogel netiti v Sikharju upora zoper mene.« je Ramavarma nadaljeval. »Varnega se čutim, ker ga imam na očeh. Dokler smo v Ameriki, se me najbrže ne bo upal zastrupiti. Tu ne bi nekaznovan odnesel petá.«

Luke je moral priznati, da je radža vendarle dokaj pogumnejši in odločnejši, nego je m'isli izprva. Mož je moral biti fatalist kakor vsi muslimani. »Toda kaj bo nazadnje iz vsega tega?« je vprašal.

»Gledati moram pač, da se prej ko mogoče oženim in dobim naslednika.« je Indijec prepričano odvrnil. »Potem moj brat ne bo več čakal na prestol. Angleži so se najprej hudo upirali moji nameri, da prestopim v drugo vero. Ker so se bali, da se ne bi ljudstvo v Sikharju vzdignilo zoper mene; ko pa sem ostal pri tem, da ne vzamem nobene druge kakor Diano, so nazadnje odnehali.«

»Vasinta ljubi Diano,« je mirno rekel Luke.

Radža ga je začudeno pogledal. »Bistro oko imate.«

Luke ni povedal, zakaj v tem primeru bistreje vidi od drugih ljudi.

»Reči bi morali, da Vasinta hleni po D'ani,« je popravil Ramavarma. »Ljubezni do drugega človeka ni zmogel. Njegovo srce je črno kakor žolč.«

Oba sta nekaj časa molčala.

»Zdaj, ko sem srečno prišel v Združene države, je radža potlej nadaljeval. »sanjarim o tem da bi ostal tukaj. Vrag naj vzame vso politiko Rad bi se naselil tu s svojo oboževano ženo in živel kakor navaden državljani.« Vzdihnil je. »Toda izdajstvo bo bilo pustiti Angleže na cedilu, ko so

potrosili zame toliko denarja... In petdeset tisoč funtov rente na leto je vendarle čedna reč! Tega se ni tako lahko odreči!«

»Ob čem drugem bi še lahko živeli?« je odkrito vprašal Luke.

»Oh, siromak prav za prav ne bi bil, če bi se odpovedal prestolu.« je odvrnil Indijec s skrivnostnim nasmeškom. »Podedoval sem veliko premoženje v draguljih. Se pravi, moji so, ako položim roke nanje. Z zvijačo in žilavo vztrajnostjo se mi je posrečilo, da sem jih spravil iz Sikharja. To vam je dolga zgodba in nerad bi se zdajle srušal v podrobnosti. Vasinta nič ne ve o tem. Mojih draguljev niso še nikoli ocenili strokovnjaki, a po načinu, kako presojamo takšno drago kamenje, morajo biti vredni nekaj milijonov dolarjev. Večji del sem založil v Midlandski banki v Londonu. Ostalo imam s seboj.« Pri teh besedah je dregnil z nogo v usnjeni kovčeg.

»Kaj, to drago kamenje imate s seboj?« se je ustrašil Luke. »Za Boga, to ne sme nikoli priti v liste.«

»Zakaj pa ne?«

»Dragulji, ki so vredni milijon dolarjev! Ako se to razve, se jih bodo polakomili vsi zločinci v Združenih državah!«

Rdža se je zasmejal.

»Zločinci in razbojniki niso zame nič novega!«

Luke je nekoč pomislil, nato je vprašal: »Kako pa je s Sikharom al Zuriem? Se nanj lahko zanesete, visokost?«

»Seveda! Zaupam mu, samo povem mu ne vsega. Sikhar je dokaj več kakor moj tajnik. Doma

v Sikharju je moj vezir, kakor pravijo Angleži, moja desna roka. Nadarjen je bil in zelo vester, razen tega pa strogover musliman. Prištevava se k stari ločini šitov. Ti se trdovratno oklepajo šeg in verskih obredov.«

»Takšne ljudi imamo tudi v Ameriki.«

»Verni muslimani časte Šihaba kot potomca Mohameda Alija. Ne mislim preroka, marveč dvanajstega imama, ki je izginil pred tisoč leti. Mnogi menijo, da še živi nekje v puščavi in čaka pravega trenutka, da se spet prikaže med ljudmi. Prav zato nosi Šihab zeleno progno na turbanu. Časih je kar neprijetno, če ima človek med svojimi služabniki svetega moža. Šihab ne sme videti, da kdaj pa kdaj rad zvrnem kozareček krepke pijače. Odtod to skrivanje whiskija.«

»Ali ve, da se mislite oženiti z gospodično Morvenovo?«

»Povedal mi nisem, a domnevati mora vsekako. Groza me je dne, ko bo Šihab zvedel, da se mislim pokristjaniti.«

Izvošček je bil zdaj sredi mesta in radža je pogledal skozi okno. Zavzel je bil in navdušen kakor majhen deček. »Moj Bog, kakšno prekrasno mesto!« je vzdihnil. »Na žalost moram takoj v Washington, da se poklonim predsedniku. A potem se vrnem v New York. Vsekako imava nocojšnji večer tukaj zase. Kako bi bilo, če bi se vi, Diana in jaz po večerji peljali iz hotela ter si brez stražarjev in služabnikov — ogledali mesto?«

Luke je zmajal z glavo.

»Ne, zdaj, ko ste mi vse povedali, ne morem vzeti te odgovornosti nase.«

VS AK DAN ENA

»Veš, mene tako rado zebe v glavo.« (Söndagenstee Strix)

Kulturni pregled

Strossmayer in Slovenci

Dobro urejevano kulturno glasilo bosenskih frančiškanov »Franjevački vjesnik«, ki izhaja v Visokem, tiska pa se v Beogradu, je priobčilo v 10./11. številki prispevek dr. R. Drijčica »Iz dokumenta o vezama Slovenca s biskupom J. J. Strossmayerom«. Odnose velikega djakovskega vladike do Slovencev je že obdelal škofov biograf Cepeljič v knjigi »Biskup J. J. Strossmayer« (Zagreb 1900). Dr. Drijčič opozarja, da je mnogo gradiva še neobjavljenega. Gradivo je v diecezanskem arhivu v Djakovu in v arhivu Jugoslovenske akademije v Zagrebu. Tako pravi, da bi bilo zlasti treba izdati v celoti politično korespondenco med Strossmayerjem in Ivanom Hribarjem. Iz tega neobdelanega gradiva priobči dr. R. Drijčič nekaj zanimivih pism. Prvo je iz peresa ljubljanskega bogoslovca Janeza Parapeta, drugo je pismo Odbora za gradbeništvo Narodnega doma v Ljubljani, ki ga je podpisal poleg predsednika tajnika Ivana Hribarja. V tem pismu se odbor zahvaljuje za škofov prispevek 300 goldinarjev. V dokumentu je omenjen zanimiv podatek da bi se imel v Narodnem domu namestiti slovenski narodni muzej, poslopje samo pa naj bi postalo last Slovenske matice. Odbor tudi izraža željo, da bi Narodni dom v Ljubljani blagoslovil sam škof Strossmayer.

Neobjavljena Strossmayerjeva korespondenca vsebuje tudi značilni prispevek k znani aferi Gregorčič-dr. Mahnič. V času, ko je Simon Gregorčič prežival zaradi Mahničeve ostre kritike posebno hude čase, mu je bila velika tolažba sodbna, ki jo je o tej zadevi izrekel škof Strossmayer. Pismo je v zvezi s tolažilnim pismom, ki mu ga je poslal djakovski vladika, pisal svojem visokemu častniku pismo, ki ga po »Franjevačkem vjesniku« navajamo dobesedno:

Milostivi vladiko! Uzoru in diko Slovenstva!

Ko sem izdal prvi zvezek poezije, planili so nekateri name in me javno kot brezverca ožigali in trdili, da pesmi moje narod kvare. Kako me je to v dno duše bolelo,

ni mogoče popisati. V onih bridkih časih domašaj so mi tolažbe mnogi prijatelji, a najbolj me je tešil Vaš zlati list, v kojem ste izjavili blagovolili, da pesmi moje od neba izhajajo. Te besede Vaše prevzelo so se mi dajale pogum, da nisem zavrgel lire svoje, nego i dalje na njej pesmi ubral. Nekoje teh se osmeljujem zdaj Vam, uzor moj, pokloniti kot skromen izraz bezmejnega spoštovanja in srčne zahvalnosti. Bog vzbudi tudi med nami Slovenci moža, ki bi Vam bil vsaj sličen, ko Vam enak pač biti ne more. Z najodličnejšim ščovanjem do poslednjega diha Vaš goreči čestitelj

S. Gregorčič

Renče, 1. julija 1888.

Nadalje je tu objavljeno pismo, ki ga je pisala vladika 13. maja 1888 Luiza Chrobak-Pesjakova, ki mu je ponudila v odkup album slovenskih narodnih noš, kakor jih je zbral Emil Korytko. V daljšem pismu opisuje Pesjakova nastanek te zbirke in omenja na koncu tudi svoje literarno delo. Zbirko je hotela prodati, ker je zašla v težke gnotne razmere. Župnik Grasselli je na pismo potrdil resničnost vsebine in pripomnil, da bi imenitljica zbirko zastoj prepustila ljubljanskemu deželnemu muzeju, če bi ji le dopuščale gnotne razmere. Nadalje je ob avličeno pismo Ivane Koblice, ki je izdelala portret škofa Strossmayerja. Zanimivo je tudi pismo Ivana Hribarja z dne 23. maja 1901. V njem prosi škofa, da se preko črnogorskega kneza Nikite zavzame za beneške Slovence in predlaga, da naj bi črnogorski knez ob pričakovanju radostnega dogodka v italijanski kraljevi hiši izposloval, da bi se kraljevi otrok imenoval »Duca (duchessa)« derli Slovenci.

Dr. R. Drijčič zaključuje svoj sestavek z besedami: »Za teh nekoliko pism iz raznih razdobj Strossmayerjevega življenja v zvezi s Slovenci potrjuje, da je bila pravilne Čepeljeve besede, ko je napisal v svojem članku o Strossmayerju in Slovencih: »Brate Slovenci je smatral škof že od svojih prvih mladostnih dni kot nam Hrvatoma najbližje in najsorodnejše.«

Gostovanje in debut v operi

Vloga Carmen je pela v sobotni predstavi enako imenovane Bizetove opere Elza Karlovičeva. Njen prijetno, temno barvan glas je poln, zvenel in tehnično zelo izenačen; v vlogi Carmen je dobil vse možnosti, da se je uveljavil v vseh legah in se prekril s privlačnim bleškom. Ki je polje Carmen potreben, če hoče glasovno izdati vso dražajočo strast in brez odpora pritegniti nase. Kulturna glasu, s katero razpolaga Karlovičeva, je njen smisel za inteligentno, estetsko oblikovanje linij še poglablja ter prispevala, da je bila Carmen v pevskem pogledu zelo lepo izdelan, zahvalam vloge ustrezajoč lik. Svoji pevski kreaciji je znala primerno prilepiti tudi igralstvo. Bila je ponosna, svoje zapeljivosti fino združujoča Carmen, ki bi ji sicer nekoliko poudarjena temperamenta igra še bolj razgibalo. Svojo vlogo je pokazala preprečevanje prav zaradi naravnosti, neprisiljenosti, s katero je podala verno podobo življenja v tajnosti duševno komplicirane Carmen. Zato je zaradi pravilne in usmerjene sinteze pevskega in igralškega nudila kvalitetno stvaritev, ki je izvala navdušen sprejem in priznanje.

Kot Escamillo je debutiral Ivan Ivanov, ki je svojo vlogo nastudiral vestno in je bil kot debutant igralski dovolj siguran. Pokazal je izredno voljo, veselje in ambicijo do opernega udejstvovanja, kar pa opernemu pevcu kajpada še zdaleč ne zadošča. Pevski ima za to vlogo namreč premalo pogojev, kajti vloga potrebuje širok, bleščat, osvajač ton, ki si podreja ženski svet podobno kakor pri Carmen možki. Ivanovljev glas pa žal nima ne širine ne bleška, marveč je suh in v nžjem registru tudi slaboten. Tehnične strani se podrobneje ne bom dotikal; omenim naj le, da prihaja mestoma — najbrž zaradi tendence premočnega zaokrožanja v svrhu resonance — v nepristno sičinski pobarvanje izgovorjavo. Ivanov brčkano na stalno operno udejstvovanje ne misli, zato se načelnega stališča vzdržujem in omenjam njegov debut bolj kot dogodek, ki ga je operno občinstvo pričakovalo z zanimanjem.

Celotna predstava je bila zelo razgibana, mnogo nedvomno pa zaslugi Karlovičeve. Vsi sodniki so bili očitno razpoloženi in so izvedli svoje vloge z velikim elanom, zato je uprizaritev dosegla prav lepo kvaliteto višino. Motilo pa jo je ne-disciplinirano občinstvo, ki bo v bodoče peč moralo vedeti, da ni v varietetu, temveč v opernem gledališču.

ed—

Zapiski

NOVE ILUSTRACIJE H. SMREKARJA

Založba »Sila« je izdala sedem Anderse- novih pravljic, ki zanimajo predvsem po svoji ilustrativni opremi. S priznano iznajdljivostjo je slikar Henrik Smrekar za to zbirko večno lepih pravljic narisal serijo celostanskih risb in vinjet, v katerih bi rekel da je prekosil samega sebe. Da mu v vsebinskem pogledu nikar ne zmanjka, je predobro znano in o tem ni niti treba razpravljati. Zdi se mi pa potrebno naglasiti, da so te risbe v grafičnem pogledu na visoki stopnji in da so tako v kompoziciji kakor glede razdelitve črtnega in belega izredno dobro premišljene. Celostanske risbe, v katerih Smrekar po svoji navadi tudi rad malo pofilozofira, so odvisne v sliplni »sepi« barvi na rumeni podlagi, kar povečuje prikupnost te izdaje.

Razveseljivo je, da se je lotil opreme mladinskih knjig — ki je pač namenjena, kakor pravi že naslov, tudi za šegave modrijane, ne samo za modrijanke — zopet umetnik Smrekarjeva kova. Naj bi se naša založništva še enkrat zavedla resnice, da je za mladino le najboljše dovolj dobro. Tem bolj, če je knjiga zaradi svoje globoke in danes še posebno aktualne vsebine namenjena tudi odraslim čitateljem.

—nt—

»Krog s kredo«. Prefili smo: Dovoljujem si spozoriti cenjene obiskovalce ljubljanske drame, da inscenacije za »Krog s kredo« nisem izvršil jaz, kakor je bilo pomotoma javljeno v »Jutru« z dne 7. t. m., marveč je insceniral »Krog s kredo« moj sin Bruno Vavpotič. — Ivan Vavpotič.

Tretji zvezek spisov Maksima Gorkoga.

Mariborska edicija »Knjiga za vsakogar« nadaljuje s svojimi zvezki, ki prinašajo krajšo prozo Maksima Gorkoga. Pravkar iziši tretji zvezek vsebuje med drugim »Pesem o skolu«, »Črtice« »Povratek«, »Matice«, »Dekletce«, »Pravljica resničnosti« in nadaljevanje življenjepis Maksima Gorkoga. Zvezek stane samo 3 dinarje.

Evel Gasparini, ravnatelj Italijanskega kulturnega instituta v Ljubljani in profesor ruske književnosti na Trgovski visoki šoli v Benetkah, je izdal v zalogi padovan- ske založbe dr. A. Milani knjigo »Il drama dell'Intelligencia«. O spisu poroča v »Meridiano di Roma« z dne 1. decembra Antonio Barolini. Prof. Gasparini je obdelal v tej knjigi predvsem na podlagi literaturne kot ogledalo ruskih duhovnih razmer historični razvoj Rusije v zadnjem obdobju pred velikim revolucionarnim preobratom ruske zgodovine in označil tipe inteligence, kakor se pojavljajo v literaturi, posebej pri Dostojevskem, v zvezi z razpletom duhovnih pojavov, ki so vodili k nihilizmu in odhod v komunizem. Knjiga je izšla v zbirki »Collana Ca Foscari — Morfologia della Cultura Russa«.

Odmev Prešernove obitnice v hrvaškem tisku. Mladi hrvaški pisatelj Vilko Ivanuš, ki je po rodu Slovenec, je objavil ob priliki Prešernove 140letnice v znanem zagrebškem tedniku »7 dana« pregleden in zanimiv sestavek o Prešernu. G. Ivanuš, ki je že večkrat pisal o slovenskih kulturnih pojavih in prevajal iz naše novelistične proze — in v kratkem izide v »Savremenuku« njegov prevod novele Prežihovega Voranca — je že prej pisal o Prešernu v »Savremenuku«. Isti sestavek, kakor »7 dana«, so objavile tudi »Varaždinske Novosti«. Tako je bila hrvaška javnost vsaj s te strani zopet opozorjena na Prešerna kot prvega pesniškega genija Slovencev.

»Kalendar Gospodarske Sloge za 1941« je pravkar izšel. Opremlja sta ga slikarja Ljubo Babič in krstno Hegeuš, vsebinski pa prinaša mnogo gradiva, ki je posredno ali neposredno v zvezi z velikopotezno akcijo Gospodarske Sloge na Hrvaškem. Kotlendar je urejen tako, da daje zlasti kmetu svetu mnogo izpodbude k razmišljanju in delu za svoj gospodarski, kulturni, socialni in zdravstveni napredek, pri tem pa tudi razširja obzorje svojih čitateljev. Naroča se pri Središnjem Gospodarske Sloge v Zagrebu, Zvonimirova 15a.

»Proteus«, ilustriran časopis za poljudno prirodnoznanstvo, ki ga izdaja v redakciji dr. Lava Cermelja Prirodoslovno društvo v Ljubljani, prinaša v pravkar izšli 7. številki nadaljevanje razprave Marka Založarja »Morski živi ob obali Jadrana«. Ivan Kučer je prispeval zanimivo poročilo »Kako smo se potapljali«. Dr. Miroslav Zei prikazuje ustroj in delovanje Oceanografskega instituta v Splitu. Doc. dr. L. Dolar-Mantuanjeva opisuje s petrografskega stališča Dickelecanovo palačo v Splitu. Tako je ta številka »Proteja« v glavnem posvečena našemu morju in utegne zaradi tega vzbuditi posebno pozornost v vrstah vseh njegovih prijateljev, ki se bodo radi poučili o nekaterih prirodoslovnih vprašanjih, ki so z njim zvezana. Med osebnimi vestmi se J. H. spominja 80letnice hrvaškega zoologa dr. Lazarja Carja, med književnimi novostmi pa R. R. odklanja Miheličevu knjigo »Zdravilne rastline« čes da vodi k mazaštvu. V rubrici »Odmenev« je objavljen članek »O časopisnem prirodoslovju«. Pisec se bavi s pomankljivostmi in pomotami v dnevnem poročanju o zadevah, ki sodijo v območje prirodoslovja. Ni dvoma, da je njegova zahteva po večji smotnosti in strokovni zanesljivosti v takih zadevah načelno upravičena, vendar se pisec moti, če misli, da v tem pogledu greše samo naši dnevniki. Res je marveč, da naši dnevniki zajemajo snov o teh pojavih in vprašanjih iz dnevnikov velikih narodov, ki imajo pač znatno več sredstev, da bi lahko poskrbeli za sodelovanje o odnosno kontrolo strokovnjakov. Sicer pa se v tem pogledu marsikaj in marsikje greši celo v revijah in v knjigah, kjer imajo uredniki o odnosno pisli mnogo več časa in prilike za kontrolo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna Najvažnejše določbe o posebnem prispevku za narodni obrambni sklad

Plačevanju posebnega prispevka za narodni obrambni sklad in sicer od 1. julija 1939. dalje so zavezane vse pravne in fizične osebe, ki so obremenjene s plačevanjem onih neposrednih davkov, ki jih davčne uprave knjižijo skupno. Osnovo tega prispevka tvori skupna zadolžitev v neposrednim davkom in prejšnjem davčnem letu. Iz te osnove so izvezu davci na poslovi promet s skupnim promenu davkom, luksuzni davek in vojnice. Pri osebah, ki se jim prvič predpisuje davek, ki služi za osnovo posebnega prispevka, tvori to osnovo davčni predpis (osnovni davek brez dopolnilnega davka) dotičnega davčnega leta. Isto velja tudi za osebe, zavezane pridoibniti, katerih davek se ne predpisuje v davčni glavni knjigi (krošnjari), dalje glede rentnine, ki se odtegne, in glede prejemkov iz službenega razmerja pri odmeri uslužbenega davka. V teh primerih se odmerja in pobira posebnih prispevek za narodni obrambni sklad skupno z davkom, ki služi odmeri tega prispevka za osnovo.

Ta prispevek se plačuje takole:

nad 25 do	25 din 10% od osn.	50 din 12% od osn.
» 50 »	» 100 »	» 14% »
» 100 »	» 300 »	» 16% »
» 300 »	» 500 »	» 18% »
» 500 »	» 1.000 »	» 20% »
» 1.000 »	» 2.000 »	» 22% »
» 2.000 »	» 3.000 »	» 24% »
» 3.000 »	» 5.000 »	» 27% »
» 5.000 »	» 10.000 »	» 30% »
» 10.000 »	» 20.000 »	» 33% »
» 20.000 »	» 50.000 »	» 36% »
» 50.000 »	» 100.000 »	» 39% »

itd., tako da znaša najvišja stopnja nad 1.200.000 din nazgor 60% od osnove.

Osebe, trajno oproščene plačevanja davkov, ne plačujejo posebnega prispevka, pri začasnem plačevanju oproščenih osebah in pri davčnih olajšavah pa se ta prispevek odmerja na osnovi idealno odmerjenega davka. Davčni zavezanci s tremi ali štiri letnimi zakonskimi mladoletnimi otroki plačujejo ta prispevek po najbližji nižji stopnji, osebe s petimi in več zakonskimi mladoletnimi otroki pa za dve nižji stopnji od stopnje, po kateri bi morale ta prispevek sicer plačevati. Obratno pa plačujejo ne- oženjene osebe, stare nad 30 let, ter oženjeni in vdovci brez otrok ta prispevek za stopnjo višje, nego bi ga drugače plačevali. Posebni prispevek plačujejo osebe, zavezane uslužbenemu davku, samo v polovični izmeri. Na posebni prispevek za narodni obrambni sklad se ne smeje nalagati nobene samoupravne doklade.

»Golice«. — Iz zgoraj povedanega boste sedaj lahko sami izračunali, koliko plačujeate posebnega prispevka za narodni obrambni sklad. Zvedeti vam bo treba le katastrski čisti donos, od katerega se odmerja 10 odst. osnovna zemljarina.

C. C. — M. S. — Zvedeti hočete, kaj vam je v davčnem oziru tekem meseca decembra vse povzeli, ne poveste nam pa, kakšne davke plačujete, zato vam odgovorimo z vseh vidikov, ki nam jih nudita zakon o neposrednih davkih in zakon o takсах. — 15. XII. je zadnji dan, ko je treba plačati uslužbeni davek od prejemkov nameščenec za mesec november. Skupno s tem davkom je treba odpraviti tudi izredni prispevek in posebni prispevek za narodni obrambni sklad. Do 20. XII. je treba plačati davek na poslovi promet na osnovi mesečne prilave in po prometu, ki je bil dosežen v mesecu novembru, bodisi po prometu v gotovini ali v menicah. Prav tako je treba do 19. XII. po mesečni prijavi plačati davek na poslovi promet, ki je bil po fakturah dosežen v oktobru. Ako imate avtomobil ali motorno kolo, morate plačati do 10. XII. vozarsko takso iz tar. post. 101 taksa. tarife.

A. P. — P. — Vzemite na znanje, da mora biti vsaka količina vina preko 10 litrov, ki se sra- vi v promet, opremljena s potrdilom, da je od te količine plačana odnosačna trošarina. Brez tega dokazila se smatra dotično količino vina za vtihotapljeno.

Pravna

Stvari in predmeti

ki sploh ne morejo biti predmet izvršbe

Po zakonu o izvršbi in zavarovanju so gotove stvari in predmeti sploh izvzeti od izvršbe in morajo ostati zavezancu na prosto razpolaganje in rabo. Po tem zakoni- tem doolilo so zasčiteni interesi ljudi, ki se bavijo z gotovim poslom, kakor tudi onih brez posebnega poklica in tudi članj njih rodbin v svrno, da se jim ohrani vsaj najpotrebnejše za preživljanje in nadaljni obstoj:

Predmet izvršbe ne smejo biti:

1. Obkela, posteljina, perilo, pohištvo, posebne peči in študijali, kolikor je to vse neizogibno potrebno zavezancu, članom njegove rodbine in služabništvu, živcem z njim v skupnem hišnem gospodarstvu;
2. živež in kurivo, ki sta za štiri tedne potrebna zavezancu, članom njegove rodbine in služabništvu, živcem z njim v skupnem hišnem gospodarstvu;
3. če je zavezancu kmetištvo glavni vir za vzdrževanje samega sebe in njegove rodbine (kmet): en plug, ena brana, en voz, ena motika, ena sekira, ena rovnica, ena kosa, dva vola ali dva vpražna konja ali dva oca, ena krava s teletom do enega leta, deset ovac ali pet svinj ali pet koz in toliko živeža ali krme in stelje, kolikor je tega treba zanj, za njegovo rodbino in za živali, izvezete od izvršbe, do novega pridelka ali krme; to velja tudi za one kmete, ki nimajo lastne zemlje za obdelovanje, ampak obdelujejo tujo zemljo;
4. če zavezanec ni kmet, po njegovem izboru ena molzna krava ali tri ovce ali tri koze, če so te živali potrebne za prehrano zavezancu in članom njegove rodbine, živcem z njim v skupnem hišnem gospodarstvu, kakor tudi krma, ki je do nove krme potrebna za vzdrževanje teh živali, in stelja, ki je potrebna za isti čas;
5. Podpora v gotovini, živcu, obkeli ali drugih stvareh, ki se dajo zavezancu, da se mu omili beda;
6. če je zavezanec javen uslužbenec, duhovnik, učitelj, advokat, zdravnik ali oseba, ki opravlja znanstven ali umetniški poklic, vsi predmeti ki se taki osebi potrebnj za opravljanje javne službe, zvanja ali znanstvenega ali umetniškega poklica, ka-

kor tudi spodobna obkela, pri vojaških osebah in orožniških pa predmeti, ki so jim potrebni za opravljanje te službe;

7. priprave, posode in blagovne zaloge, ki so neizogibno potrebne za poslovanje lekarn, a tem se ne izključuje, da se postavi lekarna sama z vsemi svojimi pripravami, posodami in blagovnimi zalogami pod prisilno upravo;

8. orodje in drugi predmeti, ki so zavezancu neizogibno potrebni za opravljanje njegovega rokodelstva, malega obrta ali kakšnega pridobivanja v obliki ročne dela, brez katerih ne bi mogel pridobivati za najnujnejše vzdrževanje samega sebe in rodbine, živeče z njim v skupnem hišnem gospodarstvu; semkaj spadajo tudi ribiške ladje z opremo kakor tudi orodje, potrebno za ribji lov; pri babicah pa predmeti, potrebni za osebno opravljanje tega zvanja;

9. pri osebah, kateri denarni prejemki so po zakonu celoma ali deloma izvzeti od izvršbe, oni delni znesek gotovine, najdenje pri njih, ki ustreza dohodku za čas od rubže do prvega plačilnega roka teh prejemkov;

10. seme, potrebno za obdelovanje zavezancevega zemljišča, po njegovi velikosti in vrsti kulture;

11. umetniški udje (proteze), naočniki in drugi pripomočki, potrebni zaradi telesnih hib, kolikor jih je treba za osebno rabo zavezancu in članom njegove rodbine;

12. predmeti, ki služijo za opravljanje službe božje in za opravljanje verskih obredov priznanih ver, kakor tudi relikvije, nadalje stvari, ki so potrebne v prostorih, določenih za opravljanje verskih obredov;

13. zavezancev poročni prstan, dolžnikova osebna pisma in njega osebni spisi kakor tudi rodbinske slike, razen okvirov;

14. predmeti, neposredno namenjeni za potrebe zavezancev in članov njegove rodbine;

15. v-č in druga odlikovanja.

A. K. K. — Kam ste pristojni? Ali v občino, kjer ste bili upokojeni kot državni uslužbenec, ali v občino, kjer ste nato stalno bivali več kot deset let, ali v občino, v katero ste se preselili pred letom. — Pristojni ste še v občino, kjer ste bili upokojeni kot aktivni državni uslužbenec. Članstva druge občine si niste še pridobili niti po isti zakona niti po prošnji. Članstvo kake občine se namreč izgubi samo, če se pridobi članstvo druge občine po predpisih zakona o občinah, ali če se izgubi državljanstvo.

2. F. G. Pokojnina. Ali ima vdova po aktivnem državnem uslužbenecu pravico do odpravnine iz državne blagajne, če poroči državnega upokojenca. — Vdovi in tudi hčeram državnega uslužbenca ki prejemajo rodbinsko pokojnino, se smejo izplačati za zopetno omožitev, oziroma omožitev, na prošnjo, enkrat za vselej, triletni rodbinski pokojninski prejemki. Prošnjo je vložiti — preden se sklene zakon — na naslov oblasti, ki je izdalo odločbo o odmeri rodbinske pokojnine. Izplačilo se pa sme dovoliti le, če je prošnja edina uživalca rodbinske pokojnine (§ 151 zakona o uradnih hiš).

F. G. Ali ima državni upokojenec pravico do doklade za ženo, koliko znaša ta doklada. — Državni upokojenec, ki so bili upokojeni po letu 1923 sploh nimajo pravice do rodbinske doklade za ženo. Po smrti državnega upokojenca, ki je sklenil zakon po svoji upokojitvi, a pomeje ni bil reaktiviran, njegova vdova ali otroci nimajo pravice do rodbinske pokojnine (§ 62 točka 6. finančnega zak. za leto 1923-33 — Službeni list od 8. IV. 1932).

»Uradnik« Maribor. Po dveletni službi pri privatni trditvi ste izstopili iz službe. Ali bi mogli dobiti povračilo premij plačanih za pokojninsko zavarovanje pri Pokojninskem zavodu. — Prošnjo na Pokojninski zavod morate vložiti po 6 mesecih nato, ko je prenehalo službeno razmerje. Prošnjo je prosta koleka, prilog ni treba. Povračilo znaša po din 30 na mesec za zavarovanja v IV. zavarovalnem razredu.

Zdravniška

M. G. Lj.: Pred 1½ letom ste se zdravili za kapavico. Počutili ste se popolnoma zdravo, naka ste prenehali z zdravljenjem. Dva mesca sem opazite ponovno madeže na perilu. Zelo ste nervozni. Oči se vam solze. Iz desnega očesa se vam cedi nekaj gnoj. — Za točno presojo vašega stanja, ste navedli pre malo podatkov. Zlasti bi me zanimal vaš dosedanj način zdravljenja, iz katerega bi se dalo sklepati, dali je bilo zdravljenje zadostno, ali ne. Kapavica poteka pri ženski precej drugače, kot pri moškem. Zaradi različnega ustroja, lahko rečemo, da je kapavica tako v pogledu komplikacij, kot v pogledu ozdravljenja, težja in opasnija za žensko, kot pa za moškega. To velja predvsem za prejšnji način zdravljenja. V zadnjem času in z novimi sredstvi so uspehi daleko boljši in je zato tudi presoja ženske kapavice boljša. V vašem primeru mislim, da upravičeno domnevam, da niste še popolnoma ozdravili. Pojava perila, zlasti pa porod sta največkrat vzrok, da vplamti kapavica na novo, odnosno, da se še dalje razširi. V teh primerih je tudi povzročitelj kapavice (kužne klice) lahko najti v izcedku, s pomočjo mikroskopa. Svetujem torej, da greste k specialistu za spolne bolezni v svrno točne preiskave, na podlagi katere vam bo odredil nadaljnje zdravljenje. Mislim namreč, da se vam je kapavica ponovila. Glede oči pa mislim da gre za običajni kar veznic. Priporočam hialne kamilice obkladke.

K. R.: Na vašo bižo, mladostno zablodo polagate preveliko važnost, odnosno skušate zvrniti na njo vso krivdo za sedanjno živčno razvnanost. Tako hudo pa le ni. Najbolje bo, da zabrišete v sebi »pomin na pretekle čase in da načnete živeti življenje mladega fanta. Posvetite se s vso vno študiju, gojite pa obenem tudi šport. V kratkem času boste gledali na svet s drugimi očmi in se boste smejali časom, ko ste se vda- la« tako nepotrebnim skrbem.

Felix B. Ljubljana.: Pojdite k zdravniku, ki vam bo predpial posebno mazilo, s katerim boste kmalu odpravili nadležne uli.

Kmetijska

Lovski pes

A. M. Kr. Lovskega pesa manjše vrste, ki bi imel kratko diako bi radi kupili. Imate lov na zajce in jerebice. Zelite, da vam pripravimo primerno pasmo.

Lovski pes je veliko vrst. Poedine pasme se delijo na kratko, dolgodlake in kodrate pes. Zelo razširjena je pasma prepičarjev, ki so razdeljeni na angleško, francosko in nemško pasmo. Te pasme se zopet delijo po velikosti in obliki telesa ter vrsti dlake. Za vsa potreba smo mnenja, da bi dobro služil nemški kratkodlak prepičar. Psi te vrste so dobri lovski spremljevalci in skromne živalce.

Maslo

J. A. N. Računajte 4 kg masla na 100 l dobro mastnega mleka. Posneto mleko in pinjenec

lahko cenite za prehrano preštev tudi po 50 par liter. Vse odvdi od cene mleka. V razmerju s ceno masla in vrednostjo posnetega mleka lahko plačate mleko, ki ima 3,5% masti nad 1,50 din za liter.

Mladi pulski

O. P. Fr. V februarju mesecu vam je poginila svinja, ki je povrgla 7 mladičev. Pratičke ste napajali s mlekom. Po nekaj dneh jih je prišla driska in so štirje poginili. Ostali trije so sicer dorasli, toda kaj veliko se niso razvili. Sedaj želite vedeti, kako je ravnati z mladiči, ki jim mati pogine.

Ako vinja pogine, se mora mladiče napajati s kravjim mlekom s pomočjo cucila. Mleko mora biti kuhano, posladkano in mešano s tretjino navadnega kamilicega čaja. Po dveh dneh je primetno na liter mleka še eno jajce. Količina napoja se ravnja po številu pulsov. V drugem ali tretjem tednu pridamo prašičem nekoliko zrno pšenice, izmešana ali zdrobljenega in premešana ovsra ter oglja. Ogje naj bo vedno pri roki, ker le odlično zdravilno sredstvo. Puljske se pusti pri mleku do 6 tednov. Če so lepo razvili in jih nameravate pustiti za pleme, se podaljša napajanje s mlekom še za par tednov. Od treh tednov dalje polargate prašičem detetje, zlasti lucerna jim prija.

Blev na! bo suh, zračen in primerno topel. Ob lepem vremenu pustite pulje na prosto.

ŠAH

V Zagrebu se bo po božiču pričel velik turnir za individualno prvenstvo Zagreba. Tekmovalo se bo najprej v predskupinah, v finalu pa se bodo sestali najboljši zagrebški šahisti — Morda bi mogli mogoče tudi v Ljubljani organizirati turnir za mestno prvenstvo. Zanimanje med šahisti za tak turnir bi bilo gotovo veliko.

Naslednja partija je iz turnirja nemških mojstrov na Poljskem.

Beli: Müller Črni: Lokvenc

1. d2—d4. Sg8—f6, 2. c2—c4, g7—g6, 3. Sbl—c3, Lf8—g7, 4. e2—e4, d7—d6, 5. g2—g3, 0—0, 6. Lf1—g2, Sbl—d7.

(Ker beli ni vlekli takoj Sf3, bi bilo možno tudi e7—e5 S tem bi si črni celo pristieli potezo, ker bi skakača pozneje lahko mogoče ugodneje razvil drugam).

7. Sg1—e2.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Natakarico

20—30 let za Gorenisko, sprejem. Predstaviti v ka vami Vesel, Ljubljana, Miklošičeva 10. t. m. dopoldan 32678-1

Postrežnico

pošteno in pridno iščem za 2—3 krat tedensko. Naslov v vseh posl. Jutra. 32968-3

Izkušenega šumskega škribana

z veliko dokazano prakso v izdelavi drv in žanju oglja iščemo za takojšen nastop. Ponudbe s priložnim izpovednim na ozi. odd. Jutra pod »Pisarni«. 32974-1

Vnaden

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Vinotoč ali manjšo gostilno

na prometni točki v zvezi s prometom. Informacije daje trgovina Cesta IX, št. 8, Vile Glince. 32954-17

Službe išče

Vrsta beseda 50 par za dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 15 Din.

Uradnica

z večletno prakso, knjižničarka in perfektna nemška korespondentka. Želi prenesti službo. Pismene ponudbe na ozi. odd. Jutra pod »Nemška korespondentica«. 32712-2

Trgovski sotrudnik

verziran manufaktur, galanterije, konfekcije, z večletno prakso, agilen, dober prodajalec, zanesljiv z priložnimi referencami več nemških, orožne vaje oddušil, želi namestiti takoj. Ponudbe na ozi. odd. Jutra pod »Nemška korespondentica«. 32950-2

Frizerka

izurjena in trajni, vodni in železni ondulaciji ter manikiranju. Z daljšo prakso v letovskem kraju išče službo. Nastopi lahko s 15. decembrom. Naslov se izve v vseh posl. Jutra. 32972-2

Prodaj

razne mladinske knjige, bo šifro, nakit, smuči, zimski pliš in razne druge stvari. Gledališka 12, levo, prilož. 32792-6

Jajca

starejša, vložena v večji množini, prodaj po din 1.40, čepljevo marmelado po din 18. Jošip Černigoj, Glirška 8. 32969-6

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Posojilo

dajemo našim članom in varčevalcem Ugodni pogoj 5 odstotkov. Vsi varčevalci brezplačno zavarovani. Zadruga »Moj Dom«, Ljubljana, Dvorčakova 8. Išče mo poverjenike. 32712-2

Radio

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Radio aparati

Tetrag. Graec najceneje napredaj. Nova trgovina, Trševa 36. Tudi na obroč. 32907-9

Kupim

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Visoko ceno

za gum, železo kovine, steklene ploče Metalla. Gosvovetska 16. telefon 3288. 32963-7

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Realiteta

zavod za nakup in prodajo nepremičnin je samo v Ljubljani. Prešer nova ulica 64-1. Telefon 4420. 27926

Išče se

v severnem delu Dravke banovine in sicer v okolici Maribora, Ljutomer, Ptuj ali Čakovca ležeče poljedelsko posestvo v vrednosti din 500.000 plačljivo takoj pri sklopu kupne pogodbe. Tozadnje ponudbe poslati na naslov Marija Smola pri Rakeku. 32850-20

Kupim hišo

v me tu ali na periferiji do 350.000 din. Naslov v vseh posl. Jutra. 3297020

Oblačila

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Krznen plašč

poceni prodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 32946-13

Auto moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

»Puch« motor

200 ccm v dobrem stanju, prodaj. Pošve se Korytkova 26 od 13. do 15. 32855-10

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Podprtilično stanovanje

treh sob se odda Dietrichova 24-I. 32040-21

Soba odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Opremljena soba

s soup. rabo kopalinice in telefona se odda poljski sobi. Naslov v vseh posl. Jutra. 32945-23

Elegantno sobo

s soup. rabo kopalinice takoj oddam boljšemu gospodu ali gospodini. Naslov v vseh posl. Jutra. 32956-23

Opremljena soba

lepo, soln. no. s posebnim vzhodom se odda v visokopritličju poleg Dravkega gledališa. Naslov v vseh posl. Jutra. 3297123

Soba odda

vsaka beseda 50 par za dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 15 Din.

Gospod

išče lepo opremljeno sobo s pos. vzhodom za 15. decembra. Ponudbe na ozi. odd. Jutra pod šifro 315. decembra. 32954-23a

Železničar

prednjih let, priznanstvo s gospod. od 25 do 45 let. Predpogoj neomadeževana preteklost in nekaj gotovine za začetek lastnega gospodarstva. Ponudbe s sliko in priložnim naslovom na ozi. odd. Jutra pod »Srečo iščemo«. 3297725

Dragocenosti

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah

ČERNE — juvelir

Ljubljana, Wolfova ulica

Vsakovrstno zlato, briljante

in srebro kupuje po najvišjih cenah A. BOYIC, Ljubljana, Františkanska ul. 3. 238-30

Dražbe

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Dražba lesa

šumska uprava razpisuje prodajo lesa v Koročju bo prodala na javni dražbi dne 23. XII. 1940. 580 plm izdelanih jelovih hlodov iz revirja Travniki 1750 prh bukovičev drv na danju iz revirja Travniki in Podstenice. — Posanila, posoli in tiskovine so na razpolago pri šumski upravi razpisanih gozdov v Koročju in pri gozdarjih v Podstenicah in na Travniku. 32501-32

Živali

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Zatekel se je

pos. siv. d. p. v. S. S. na ime »Zlate« Znamka št. 690.1940. Prosim leteta proti odkodni vrtni — Čelovška c. 44. Postilna Pavla. 32953-27

Mlad pes,

hote rutave barve, stihl na ime »Zlate« se je izmihl. Osta naj se vrtili nagradi Močnikova 6. 3295327

Dopisi

Gospodinja s črno kučmo ni ta utopila na cestno svetlobo v nedeljskem popoldan ob 1/2 2 na Poljski cesti (ind. elina. niti pol. enkrat) svetlobo na ozi. odd. Jutra pod »Srečo iščemo«. 32940-24

Mlada lečenka

zeli poznanstva v Ljubljani z inteligentnim, dobro situiranim, starejšim gospodom zaradi družbe. Dopisje pod šifro »Harmonija 333« na ozi. odd. Jutra. 3296324

Informacije

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Ako ste zadržani ali odsotni

ne boste v zadregi, ker izvrši za Vas vse posle in pota potrebna pisar na »Servis biro«, Ljubljana, Sv. Petra c. 27-1. Tel. 2108. 32961-31

Razno

Otomane

Imamo zopet v veliki izbiri na zalogi po zelo konkurenčni cen. tapetništvo

E. Zakrajšek,

Miklošičeva 34.

PREMOG

KOKS — DRVA

Pogačnik

BOHORICEVA 6. Telefon 20-55. Postrežba brezhibna.

Prvovrsten STROKOVNJAK

srednjih let, z dolgoletno prakso, marljiv in sposoben za poslovanje tvornice suhomesnatih izdelkov dobi takoj službo. CE BO ODGOVARJAL VSEM ZAHTEVAM. ZELO DOBRO NAGRAJEN. — Ponudbe s točnim življenjepisom na »Propagando, a. d., Beograd poštni pretinac 409 — pod šifro »Prvoklasen 1385«.

Boljšje brije in dalje

traja ...

ALCOSO

100 uspeho

na ozi. odd. Jutra.

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

Iz Zagorja

z Kanalizacija ob glavni banovinski cesti se nadaljuje, dasiprav bi se bila ta dela lahko že prej izvršila. Ni pa še določeno kdaj se bo kanalizacija izvršila od Weinbergeria proti pošti. Ljudje so se že kar privadili na prevoč vabljivega odтока, ki se razliva s farnega pokopališča nizdol ob najbolji obljudei cesti, kjer stoje trgovska in uradna poslopja.

Iz Hrastnika

h— Ga. Amalija Gradišnikova, upokoje-na učiteljica v Celju, se iskreno zahvaljuje tudi svojim bivšim hrastniškim učencem, ki so se je spominjali ob njeni 80letnici. Iz vseh krajev, kjer je dobila učiteljica nekoč vzgajala slovensko mladino, so se je spomnili ob tem lepem jubileju. Zanimivo je, da je med temi čestitkarji tudi neka 71letna žena — bivša učenka ge. Gradišnikove.

Tovarna furnirja Samsa Boris Litija

Vse vrste furnirja dobite najceneje v skladišču: LJUBLJANA, Tyrševa cesta 33 (Javna skladišča)

Prvovrsten STROKOVNJAK

srednjih let, z dolgoletno prakso, marljiv in sposoben za poslovanje tvornice suhomesnatih izdelkov dobi takoj službo. CE BO ODGOVARJAL VSEM ZAHTEVAM. ZELO DOBRO NAGRAJEN. — Ponudbe s točnim življenjepisom na »Propagando, a. d., Beograd poštni pretinac 409 — pod šifro »Prvoklasen 1385«.

Boljšje brije in dalje

traja ...

ALCOSO

100 uspeho

na ozi. odd. Jutra.

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

ALCOSO

PRESENETLJIVA NOVA VRSTA PUDRA

daje divno lepoto polti

Desetkrat finejši je ker je pripravljen s novim postopkom, tako zvanim »zračnim« (trenchem) Skora neviden je na koži — deluje naravno — da ni več govora o »izdelanem« izgledu. Drži se več dan — celo na vtru in v dežju. Nos se ne svetli več, pa čeprav bi ves večer plesal v najbolj soparnem prostoru — ker je to po patentiranem postopku pomešan s »kremsko« peno. Proizvaja se v enajstih modernih in privlačnih niansah, ki jih je ustvaril francoski kozmetični strokovnjak. Vse te presenetljive prednosti boste našli samo v PUDRU TOKAION. Poizkusite ga še danes, da boste videli očarljivi, zapeljivi krasni novi JAZ v svojem ogledalu.

Jakec Skok in Skakec Rok

Poskoki dveh navihancev v treh poglavjih.

